

№ 96.

KAROLISTWO

KLUBU KATOLICKIEGO

zawierające

regulacyę zarządu, statuty, polską i łacińską
formacyę sakramentu pokuty i napięć sakramentu
i ceremoniał piewnie, porządek spierania pokuty
dla i dzieciaków;

złożone w roku 1842 r.

W. M. GOSKOWSKI.

Wydrukowane w Warszawie.

W. M. GOSKOWSKI.

Wydrukowane w Warszawie.

1842

90857

NABOŻEŃSTWO

dla

LUDU KATOLICKIEGO

zawierające

modlitwy poranne, wieczorne, podczas Mszy ś. — przy
przyjmianiu Sakramentu pokuty i Najś. Sakramentu wraz
z używanymi pieśniami, potrójnym śpiewem podczas
Mszy ś. i niesporów;

zebrane i ułożone przez

KS. M. OSMAŃSKIEGO.

Nowe pomnożone wydanie.

BRODNICA,

nakładem i drukiem C. A. Köhlera.

1855.

WYDAWCA

alib

LUDU KATOLICKIEGO

WYDAWCA

Wydawca: Księgarnia „Przyjaciel” w Warszawie, ul. Miodowa 10. W drukarni „Przyjaciel” w Warszawie, ul. Miodowa 10.

WYDAWCA

Wydawca: Księgarnia „Przyjaciel” w Warszawie, ul. Miodowa 10.

1881

KALENDARZ

O ROKU I JEGO CZĘŚCIACH.

Rok ma miesiące dwanaście, tygodni pięćdziesiąt dwa i dzień jeden, dni zaś trzysta sześćdziesiąt pięć i niemal 6 godzin: gdyż słońce przez tyle dni obieży koło zodyaku. Po czterech zaś latach przybywa dzień jeden, ponieważ cztery razy 6 czyni godzin 24, zaczęł rok wtedy bywa przybyszowy.

O ADWENCIE.

Adwent się zaczyna w Niedzielę która bliższa jest Św. Andrzeja; a jeżeli Św. Andrzej w Niedzielę przypadnie, tamże się Adwent zaczyna.

O SUCHEDNIACH.

Suchedni przypadają w Środę, Piątek i Sobotę.

Pierwsze: Po trzeciej Niedzieli Adwentowej.

Drugie: Po Niedzieli Wstępnej postu.

Trzecie: Po Świątkach.

Czwarte: Po Podwyższeniu Ś. Krzyża.

T a b l i c a S w i a t

r u c h o m y c h.

ROK.	LIT. NIEDZ.	POPIELEC.	WIELKA NOC.
1855.	g	21. Lutego.	8. Kwietnia.
6.	f e	6. Lutego.	23. Marca.
7.	d	25. Lutego.	12. Kwietnia.
8.	c	17. Lutego.	4. Kwietnia.
9.	b	9. Marca.	24. Kwietnia.
1860.	A g	22. Lutego.	8. Kwietnia.
1.	f	13. Lutego.	31. Marca.
2.	e	5. Marca.	20. Kwietnia.
3.	d	18. Lutego.	5. Kwietnia.
4.	c b	10. Lutego.	27. Marca.
5.	A	1. Marca.	16. Kwietnia.
6.	g	14. Lutego.	1. Kwietnia.
7.	f	6. Marca.	21. Kwietnia.
8.	e d	26. Lutego.	12. Kwietnia.
9.	c	10. Lutego.	28. Marca.
1870.	b	2. Marca.	17. Kwietnia.
1.	A	22. Lutego.	9. Kwietnia.
2.	g f	14. Lutego.	31. Marca.
3.	e	26. Lutego.	13. Kwietnia.
4.	d	18. Lutego.	5. Kwietnia.
5.	c	10. Lutego.	28. Marca.
6.	b A	1. Marca.	16. Kwietnia.
7.	g	14. Lutego.	1. Kwietnia.
8.	f	6. Marca.	21. Kwietnia.
9.	e	26. Lutego.	13. Kwietnia.

ZIELONE ŚWIĄTKI.	BOŻE CIAŁO.	ADWENT.
27. Maja.	7. Czerwca.	2. Grudnia.
11. Maja.	22. Maja.	30. Listopada.
31. Maja.	11. Czerwca.	29. Listopada.
23. Maja.	13. Czerwca.	28. Listopada.
12. Czerwca.	23. Czerwca.	27. Listopada.
27. Maja.	7. Czerwca.	2. Grudnia.
19. Maja.	30. Maja.	1. Grudnia.
8. Czerwca.	19. Czerwca.	30. Listopada.
24. Maja.	4. Czerwca.	29. Listopada.
15. Maja.	26. Maja.	27. Listopada.
4. Czerwca.	15. Czerwca.	3. Grudnia.
20. Maja.	31. Maja.	2. Grudnia.
9. Czerwca.	20. Czerwca.	1. Grudnia.
31. Maja.	11. Czerwca.	29. Listopada.
16. Maja.	27. Maja.	28. Listopada.
5. Czerwca.	16. Czerwca.	27. Listopada.
28. Maja.	8. Czerwca.	3. Grudnia.
19. Maja.	30. Maja.	1. Grudnia.
1. Czerwca.	12. Czerwca.	30. Listopada.
24. Maja.	4. Czerwca.	29. Listopada.
16. Maja.	27. Maja.	28. Listopada.
4. Czerwca.	15. Czerwca.	3. Grudnia.
20. Maja.	31. Maja.	2. Grudnia.
9. Czerwca.	20. Czerwca.	1. Grudnia.
1. Czerwca.	13. Czerwca.	13. Listopada.

KALENDARZ

CALEGO ROKU.

STYCZEŃ ma dni 31.

1	A	NOWY ROK.
2	b	Makarego Opata
3	c	Genowefy P.
4	d	Tytusa Biskupa
5	e	Telesfora Męcz.
6	f	TRZECH KROLI
7	g	Lucyana M.
8	A	Seweryna M.
9	b	Juliana M.
10	c	Marcyana Wyzn.
11	d	Higina Męczen.
12	e	Arkadyusza M.
13	f	Hilaryusza Pap.
14	g	Eufrozyny Pan.
15	A	Pawła Igo Pust.
16	b	Marcella Pap.
17	c	Antoniego Pust.
18	d	Katedr. S. Piotra w Rzymie
19	e	Henryka B. i M.
20	f	Fabian. i Seb. M.
21	g	Agnieszki Pan.
22	A	Wincentego M.
23	b	Jana Jałmużnika
24	c	Tymoteusza B.

25	d	Nawr. S. Pawła
26	e	Polikarpa B. i M.
27	f	Jana Złotoust.
28	g	Ildefonsa Bisk.
29	A	Franciszka Sal.
30	b	Martyny Panny
31	c	Piotra Wyzn.

LUTY ma dni 28.

1	d	Ignacego B. i M. <i>Wigilia</i>
2	e	OCZYSZCZENIE N. P. M.
3	f	Błażeja B. i M.
4	g	Weroniki Pan.
5	A	Agaty Panny
6	b	Doroty P. i M.
7	c	Romualda Op.
8	d	Jana <i>de Muta</i> , Wyz.
9	e	Apolonii Panny.
10	f	Scholastyki P.
11	g	Lucyusza B.
12	A	Gaudentego M.

KALENDARZ.

13	b	Maryusza M.	6	b	Kolety Panny.
14	c	Walentego M.	7	c	Tomasza z Ak.
15	d	Faustyna M.	8	d	Jana Bożego.
16	e	Kanuta Kr.	9	e	Franciszki Wd.
17	f	Flawiana B.	10	f	40 Męczenników
18	g	Konstancyi P.	11	g	Pelagii Panny.
19	A	Konrada Wyz.	12	A	Grzegorza Pap.
20	b	Nicefora M.	13	b	Nicefora Bisk.
21	c	Eleonory Pan.	14	c	Zacharyasza B.
22	d	Katedr. S. Piotra w Ant.	15	d	Longina Męcz.
23	e	Fulgendego W.	16	e	Cyrylla B.
24	f	<i>Macieja Ap.</i>	17	f	Gertrudy Wd.
25	g	Zygryda B.	18	g	Gabriela Arch.
26	A	Aleksandra B.	19	A	<i>Józefa Oblub. N.</i> <i>M P.</i>
27	b	Anastazyi Pan.	20	b	Patrycyusza B.
28	c	Romana Wyz.			
W roku przybyszowym					
Luty ma dni 29. Świętego					
Macieja Apostoła bywa wte-					
dy 25. Lut.					
MARZEC ma dni 31.					
1	d	Albina Biskupa.	26	A	Jana Pust.
2	e	Symplicyusza B.	27	b	Ruperta Biskup.
3	f	Kunegundy P.	28	c	Syxtusa Pp.
4	g	<i>Kazimierza K.</i>	29	d	Eustazego.
5	A	Przen. S. Wac-	30	e	Kwiryna.
		ława.	31	f	Balbiny P. i M.

Porównanie dnia z nocą.

21	c	Benedykta Op.
22	d	Bazylego M.
23	e	Katarzyny W. P.
24	f	Irneusza B. i M.
25	g	ZWIASTOWANIE N. M. P.

KALENDARZ.

KWIECIEŃ ma dni 30.		27 e	Teofila B.
1 g	Teodory Męcz.	28 f	Witalisa M.
2 A	Francisz. z Pauli.	29 g	Piotra Męcz.
3 b	Ryszarda Bisk.	30 A	Katarzyny Sen.
4 c	Izydora Biskupa.	MAJ ma dni 31.	
5 d	Wincentego F.	1 b	<i>Filipa i Jakóba A.</i>
6 e	Wilhelma W.	2 c	Atanazego.
7 f	Donata i Rufina.	3 d	<i>Znalezienie Św. Krzyża.</i>
8 g	Dyonizego B.	4 e	Floryana M.
9 A	Maryi Egipc.	5 f	Moniki Wd.
10 b	Ezechiela Prok.	6 g	Jana w Oleju.
11 c	Leona Papieża.	7 A	Domiceli P.
12 d	Juliusza Papieża	8 b	<i>Stanisława B.</i>
13 e	Hermenegilda M.	9 c	Grzegorza Teo.
14 f	Tyburcego i Walerego MM.	10 d	Izydora Oracza.
15 g	Krescentego.	11 e	Mamerta B.
16 A	Lambérta M.	12 f	Pankracego M.
17 b	Aniceta Pap.	13 g	Serwacego B.
18 c	Apolloniusza M.	14 A	Bonifacego M.
19 d	Hermogenesa.	15 b	Zofii Męcz.
20 e	Agnieszki P.	16 c	Jana Nepom.
21 f	Anzelma B.	17 d	Antonina B.
22 g	Sotera Męcz.	18 e	Eryka Kr.
23 A	Wojciecha B. i M.	19 f	Prudencyany P.
24 b	Jerzego Męcz.	20 g	Bernardyna S.
25 c	<i>Marka Ew.</i>	21 A	Wenancyusza.
26 d	Kleta i Marcellina PP.		

KALENDARZ.

22 b	Heleny Król.	14 d	Bazylego Bisk.
23 c	Dezyderyusza.	15 e	Wita i Modesta.
24 d	Joanny Wd.	16 f	Benona Bisk.
25 e	Magdaleny <i>de Papis.</i>	17 g	Adolfa Bisk.
26 f	Filipa Nareusza	18 A	Marka i Marcellina
27 g	Jana Papieża	19 b	Gerwazego i Protazego
28 A	Germana.	20 c	Juliany P.
29 b	Teodozyi P.	21 d	Aloizego Gonz.
30 c	Felixa Papieża.	<i>Przesil. dnia z nocą.</i>	
31 d	Petronelli P.	22 e	Paulina P.
CZERWIEC ma dni 30.		23 f	Agrypiny P.
1 e	Nikodema M.	24 g	<i>Narodz. Ś. Jana.</i>
2 f	Marcelego i Piotra Męczen.	25 A	Prospera Bisk.
3 g	Erazma M.	26 b	Jana i Pawła Mę.
4 A	Optata Bisk.	27 c	Władysława Kr.
5 b	Bonifacego B.	28 d	Leona Pap.
6 c	Norberta B.	<i>Wigilia</i>	
7 d	Roberta Opata.	29 e	PIOTRA I PAWŁA Ap.
8 e	Medarda Bisk.	30 f	Wspomnienie Ś. Pawła Ap.
9 f	Prymusa i Felicyana M.	LIPIEC ma dni 31.	
10 g	Małgorzaty Kr.	1 g	Juliusza M.
11 A	Barnaby Ap.	2 A	<i>Nawiedz. P. M.</i>
12 b	Onufrego Wyz.		
13 c	Antoniego z Pad.		

KALENDARZ.

3	b	Heliodora B.	
4	c	Józefa Kalasant.	SIERPIEŃ ma dni 31.
5	d	Wilhelma Op.	
6	e	Izajasza Proroکا	1 c Piotra wokow.
7	f	Klaudjusza M.	2 d P. M. Anielskiej
8	g	Elżbiety Kr.	3 e Znal. Ś. Szczep.
9	A	Zenona M.	4 f Dominika Wyz.
10	b	7 Braci Męczen.	5 g P. M. Snieżnej
11	c	Piusa P. i M.	6 A Przemienienie P.
12	d	Jana Gwalberta.	7 b Kajetana Wyz.
13	e	Małgorzaty P.	8 c Cyryaka Męcz.
14	f	Bonawentury D.	9 d Romana M.
15	g	Rozesł. ŚŚ. Apo.	10 e Wawrzyńca M.
16	A	<i>Szkuplerza P. M</i>	11 f Zuzanny P. i M.
17	b	Alexego Wyzn.	12 g Klary Panny.
18	c	Szymona z Lip.	13 A Hippolita M.
19	d	Wincentego z Pauli W.	14 b Euzebiusza.
20	e	Czesława Wyz.	<i>Wigilia</i>
21	f	Praxedy Panny.	15 c WNIEBOWZIE- CIE P. M.
22	g	<i>Maryi Magdal.</i>	16 d Rocha Wyzn.
23	A	Apolinarego B.	17 e Jacka W.
24	b	Krystyny Pan.	18 f Agapita M.
25	c	<i>Jakóba Ap.</i>	19 g Benigny P.
26	d	<i>Anny Matki P.M.</i>	20 A Bernarda Pp.
27	e	Pantaleona M.	21 b Joanny Francisz- ki Wd.
28	f	Botwida Męcz.	22 e Symforyusza M.
29	g	Marty Panny	23 d Zacheusza B.
30	A	Abdona Męcz.	24 e <i>Bartłomieja Ap.</i>
31	b	Ignacego Wyz.	

KALENDARZ.

25	f	Ludwika Kr.	17 A Odebr. 5. ran ś. Franciszka.
26	g	Zefiryna M.	
27	A	Cezarego Bisk.	18 b Tomasza z Wil.
28	b	Augustyna B.	19 c Januarego M.
29	c	Ścięcie Ś. Jana	20 d Eustachiusza M.
30	d	Róży P.	21 e <i>Matcusza Ap.</i>
31	e	Rajmunda W.	22 f Maurycego z to- warz. M.

WRZESIEŃ ma dni 30.

1	f	Idziego Opata.
2	g	Stefana Kr.
3	A	Joachima, Ojca P. M.
4	b	Rozalii Panny.
5	c	Urbana Pap.
6	d	Zacharyusza Pr.
7	e	Reginy. <i>Wigilia</i>
8	f	NARODZENIE N. M. P.
9	g	Gorgoniusza.
10	A	Mikołaja z <i>Tol.</i>
11	b	Prota i Jacka M.
12	c	Gwidona W.
13	d	Eulogiusza B.
14	e	Podw. Ś. Krzyż.
15	f	Nikodema M.
16	g	Kornelego i Cy- pry, M.

Porówn. dnia z nocą.

23	g	Tekli Panny i M.
24	A	Gerarda B. i M.
25	b	Kleofasa M.
26	c	Józefata B. i M.
27	d	Przeniesienie Ś. Stanisława.
28	e	Wacława Kr. i M.
29	f	<i>Michała Arch.</i>
30	g	Hieronima W.

PAŹDZIENIK m. d. 31.

1	A	Remigiusza
2	b	<i>Aniołów Stróżów.</i>
3	c	Kandyda M.
4	d	Franciszka Se- raf. W.
5	e	Placyda Męcz.
6	f	Brunona W.

KALENDARZ.

7	g	Marka Pap.
8	A	Brygidy Wd.
9	b	Dyonizego M.
10	c	Franciszka Borg. W.
11	d	Gereona z towar. M.
12	e	Maxymiliana B.
13	f	Edwarda Kr.
14	g	Kalixta Pap.
15	A	Jadwigi Wd.
16	b	Teresy P.
17	c	Wiktora B.
18	d	<i>Lukasza Ev.</i>
19	e	Piotra z Alkant.
20	f	Jana Kantego.
21	g	Urszuli Panny
22	A	Brunona B. i M.
23	b	Jana Kapistrana
24	c	Rafała Archan.
25	d	Kryspina M.
26	e	Ewartusa P. i M.
27	f	Frumencyusza.
28	g	<i>Szymona i Judy Ap.</i>
29	A	Narcyza B.
30	b	Edmunda B.
31	c	Wolfganga B. <i>Wigilia</i>

LISTOPAD ma dni 30.

1	d	WSZYSTKICH ŚŚ.
2	e	<i>Dzień Zaduszny.</i>
3	f	Huberta B.
4	g	Karola Borome.
5	A	Emeryka Kr.
6	b	Leonarda Wyz.
7	c	Engelberta M.
8	d	Koronatów 4.
9	e	Teodora M.
10	f	Jędrzeja z Awelli- nu.
11	g	<i>Marcina Biskupa</i>
12	A	5 braci Polaków M.
13	b	Dydaka M.
14	c	Marcina P. i M.
15	d	Giertrudy Pan.
16	e	Stanisława Ko- stki
17	f	Salomei Panny.
18	g	Poświęcenie Ba- zyliki ŚŚ. Pio- tra i Pawła.
19	A	Elżbiety Wd.
20	b	Felixa <i>de Val.</i>
21	c	<i>Oskarżenie P. M.</i>
22	d	Cecylii Panny.

KALENDARZ.

23	e	Klemensa P. i M.
24	f	Chryzogona M.
25	g	<i>Katarzyny P.</i>
26	A	Grzegorza cudo- tworcy.
27	b	Józefata Pustel.
28	c	Rufina Męcz.
29	d	Saturnina B.
30	e	<i>Andrzeja Ap.</i>

11	b	Damazego Pap.
12	c	Synezyusza M.
13	d	Lucyi Panny.
14	e	Spirydyona B.
15	f	Euzebiusza B.
16	g	Adelaidy.
17	A	Lazarza Bisk.
18	b	Gracyana B.
19	c	Nemezyusza M.
20	d	Pelagii Pokut.
21	e	<i>Tomasza Ap.</i>

GRUDZIEŃ ma dni 31.

1	f	Eligiego Bisk.
2	g	Bibianny Panny.
3	A	Franciszka Xaw.
4	b	Barbary Panny.
5	c	Piotra Chryzolo- ga.
6	d	<i>Mikołaja Biskup.</i>
7	e	Ambrozego <i>Wigilia</i>
8	f	POCZĘCIE P. M.
9	g	Leokadyi Panny.
10	A	<i>Panny Maryi Lo- retańskiej.</i>

Przesil. dnia z nocą.

22	f	Zenona M.
23	g	Wiktoryi Pan.
24	A	Adama i Ewy. <i>Wigilia</i>
25	b	NARODZENIE PAŃSKIE.
26	c	SZCZEPANA ME. <i>Jana Ewangiel.</i>
27	d	Młodzianków.
28	e	Młodzianków.
29	f	Tomasza Bisk.
30	g	Dawida Króla
31	A	Sylwestra Pap.

21	e	Tommaso Ep.	21	e	Tommaso Ep.
20	d	Leodeg. Bekol.	20	d	Leodeg. Bekol.
19	c	Nemesyus M.	19	c	Nemesyus M.
18	b	Gereyana B.	18	b	Gereyana B.
17	a	Barbara Bisk.	17	a	Barbara Bisk.
16	g	Adelajdy.	16	g	Adelajdy.
15	f	Klary Bisk.	15	f	Klary Bisk.
14	e	Agathe B.	14	e	Agathe B.
13	d	Lucy Panny.	13	d	Lucy Panny.
12	c	Christyana M.	12	c	Christyana M.
11	b	Thanaszoga Pap.	11	b	Thanaszoga Pap.

Przed dnia z wocy.

31	A	Sylwestra Pap.	31	A	Sylwestra Pap.
30	g	Barbara Krola	30	g	Barbara Krola
29	f	Thomasz Bisk.	29	f	Thomasz Bisk.
28	e	Miodzimierzow.	28	e	Miodzimierzow.
27	d	Anna Kowczel.	27	d	Anna Kowczel.
26	c	SNONNAPANA M.	26	c	SNONNAPANA M.
25	b	PARAKNE	25	b	PARAKNE
24	a	Wladislaw	24	a	Wladislaw
23	g	Wladyslaw Pann.	23	g	Wladyslaw Pann.
22	f	Nona M.	22	f	Nona M.

CHRODZIEZ miedzi 31.

Nadmienienie.

Najlepsza i Bogu najmilsza modlitwa jest w ten czas gdy człowiek się modli do Niego, jak mu jego czucie podaje. Miła była Chrystusowi modlitwa owego trędowatego, który wyrzekł te proste słowa: „Panie! jeżeli chcesz możesz mię uzdrowić;”—bo mu łaskawie odrzekł w jego myśli: „chce, bądź uzdrowionym!”—Ale czyż każdy i zawsze zdolny jest modlić się z ducha własnego?—Otoż dla tego są książki z modlitwami, aby obudzić myśl o Bogu i wznieść ją do Boga.—W tym celu podaję wam książeczkę z mo-

dlitwami, które sądziłem byż najpotrzebniejsze i najulubieńsze, poczęści nowo ułożone, poczęści stare a przecież słusznie lubione.

Ktoby przestawał na samem suchem odczytaniu albo odmówieniu modlitw, bez wzniesienia myśli do Boga, bez uczucia pobożnego, — ten myli się jeżeli sądzi że się modlił. „Duchem jest Bóg, a ci co Go czczą, mają Go czcić w duchu i prawdzie“ — zapewnił nasz Prawodawca. Duch nasz niech myśli o Bogu i mówi do Niego; — a jeżeli myśl ducha, przelewa się przez usta, w ten czas tylko jest prawdą nasza modlitwa; jenczej fałszem, bo nie czuje tego co głosi.

Gdy się udajesz do modlitwy, wiedzże że ci Tego do którego chcesz mówić, szukać daleko nie trzeba, bo „w Nim żyjemy,

jesteśmy i ruszamy się“ uprzytomnij sobie tego Wszchemocnego, ale razem dobrego Ojca twego.— Mów do Niego z uszanowaniem i zaufaniem. Żebrak jesteś w obec Jego, mów z pokorą! — Ciemny jesteś żebyś należycie zdołał ocenić potrzeby twoje, mów do tego Najmędrszego Pana z podaniem się woli Jego.

Na pierwszym miejscu proźb naszych, ma być dusza, wieczność, — na drugim dopiero ciało, doczesność; nie przewracaj tego słusznego porządku, bo jesteś czem więcej jak zwierzęciem.

Brodnica, dnia 23. Stycznia 1851.

Jesteś i wyszłam się, umyślomni sobie
 tego Hszekunowego; ale razem dobrego
 Ojca tego. — Mów do Boga z uszanowa-
 niem i szacunkiem. Szukaj jesteś w obec-
 tego, wami z pokorą! — Ciężki jesteś se-
 dyś należeć doświadczyć potrzebę tego
 mów do tego Najwyższego Pana z pod-
 niem się woli tego.

Na pierwszym miejscu prosz nasza
 nie być naszą, wieczność, — na drugim do-
 pierz rano, wieczność; nie przetrwać te-
 go naszego porzucenia, do jesteś czym nie-
 czy jak zwyciężać.

Bratnie, dnia 23. Sierpnia 1851.

MODLITWY PORANNE.

Znaczę krzyżem świętym moje czo-
 ło, żebym pamiętał iż przez krzyż
 święty Jezu Chryste odkupiłeś mię. —
Znaczę usta moje, żebym nic takiego
 nie mówił, co się sprzeciwia nauce
 którąś Ty ukrzyżowany Jezu dla na-
 szego zbawienia wyrzekł. **Z**naczę ser-
 ce moje, żebym Cię za okup Twój mi-
 łował i z tej miłości żył jak Ty ka-
 żesz. Amen.

— **Mój Boże!** — Jakżeto wiele ludzi,
 którzy dnia wczorajszego udali się na
 spoczynek, nie odecknęli się w życiu

teraźniejszym, lecz w wieczności, może najmniej spodziewanie, bez przygotowania, a ta ich niebacznosc na zle im pewnie wyszla. Mnie Ty dobry Ojczye pozwoliles, ze oto w zyciu teraźniejszym dzien rozpoczynam; zachowales mnie laskawie przy zyciu, na to zapewno zeby pracowac na chwale Twoja i moje zbawienie, poki nie zajdzie owa noc, w ktorej nie zapracowac nie zdolam. — Nie zabrales mie z zycia teraźniejszego, bez przygotowania, nie stawiles mie przed sadem Twoim, zeby mi dac czas do szczego nawrocenia sie i poprawy zycia. Niechze Ci za te Twoja dobroc beda wieczne dzieki! Niechze Boze, uzywam na dobre pozwolonego mi czasu!

Poświęcam Ci przeto Panie wszyst-

kie mysli, mowy i uczynki moje i nie chce dnia dzisiejszego myslec, mowic i czynic, coby nie bylo dla Twojej milosci i mojego zbawienia. Lecz ze znam moje nieudolnosc, i wiem ze bez Twojej laski nie nie zdolam wykonac coby godnem bylo Twojej pochwal, przeto pokornie i usilnie prosze Cie, badz mi wsparciem i pomocą, zebym niczem Majestatu Twego nie obrazil, lecz wiernie i statecznie wypełnial przykazania Twoje.

Zechciej Panie, moje dzienne sprawy uprzedzac Twojem natchnieniem, prowadzic pomocą, — azeby kazda moja modlitwa i czynnosc od Ciebie sie rozpoczynala i przez Ciebie sie konczyla. Przez Jezusa Chrystusa Pana naszego. Amen.

O przenaświętsza Panno, Bogarodzicielko Maryo, opiekunko moja, biorę cię dnia dzisiejszego za Panię, za matkę i obronicielkę moję; — polecam ci duszę moję, ciało moję, życie moję, śmierć moję i wieczność moję, i proszę ażebyś mnie niegodnego przyjęła za sługę i to mi przyczyną twoją wyjednała u najmilszego Syna twego, iż bym wiernie Jemu zawsze i we wszystkim służył. Amen.

Aniele Boży, którego straży jestem od Boga mego Ojca polecon, racz dnia dzisiejszego mnie strzedz i bronić we wszystkich życia mego niebezpieczeństwach, mną rządzić i prowadzić do dobrego, aż mię doprowadzisz do żywota wiecznego. Amen.

Ojczy nasz, Zdrowaś, Wierzę, dzie-

się Bożych, pięć kościelnych, siedm Sakramentów; pobożnie zmówić.

Ojciec Ś. Pius IX. pod dniem 5tym Sierpnia 1851. pozwolił odpustu 100 dni — tym, co następującą modlitwę skruszonym sercem mówią z rana i wieczór po Anioł pański, — a gdy tę przez miesiąc cały odmawiają, pozwala odpustu zupełnego, spowiadającym się, komunikującym i odwiedzającym jaki kościół z modlitwą zwyczajną.

O Pani moja! — O Matko moja Tobie mię całego ofiaruję i ażebym udowodnił że jestem do Ciebie pobożnym, poświęcam Ci dziś oczy moje, uszy moje, usta moje, serce moje, zgola mię całego. Aże przeto Twoim jestem o dobra Matko! zachowaj mię, broń mię, jako rzecz i własność Twoję.

W pokusach przeciw czystości mające się mówić krótkie westchnienie, któremu nadany odpust 40. dni.

O Pani moja! — O Matko moja!

wspomnij iż do Ciebie należę. Zachowaj mnie, broń mnie, jako rzecz i własność Twoją.

MODLITWA PRZED JEDZENIEM.

Panie Boże, błogosław ten pokarm, który z Twój łaskawej Opatrzności mam pożywać, ażebym nim pokrzepiony, wiernie Ci służył pełniąc wolę Twoją świętą. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

MODLITWA PO JEDZENIU.

Dziękuję Ci Boże mój za pokarm, którym mię posilić raczyłeś, zasilaj i ducha mego łaską Twoją, ażebym Ci wiernie duszą i ciałem służył; przez Jezusa Chrystusa Pana naszego Amen.

MODLITWY WIECZORNE.

Panie Boże wszechmogący! wierzę mocno iż jak wszędzie, tak oto i tu jesteś obecnym; padam przed Tobą wielki Panie na kolana moje i oddaję Ci tę cześć i chwałę, jaką Ci winne jest stworzenie Twoje. Dziękuję Ci żeś mię stworzył, żeś mię odkupił, żeś mię zachował do terazniejszego czasu i od potępienia wiecznego do tej godziny bronił; jako też i za to, żeś mnie dnia dzisiejszego pokarmem tak duchownym, jak cielesnym opatrzeć raczył. Udaje się Boże na spoczynek by snem pokrzepić życie moje i tak uzdatnić się na służbę Twoją;— bez przytomnym zostawać będę w czasie snu, a możesz

Panie wtym stanie powołać mię przed sąd Twój; pozwólże Ojczye łaskawy polecieć się Twojej ojcowskiej opiece i przygotować na możebny przypadek śmierci. Oświeć rozum mój, i wspomóż pamięć moję, abym mógł poznać czem Majestat Twój dnia dzisiejszego obraziłem, abym za grzechy moje serdecznie żałował i prawdziwie pokutował.

Tu uczynić rachunek sumienia.

Panie Jezu Chryste, Boże i Zbawicielu mój, jedyne dobro moje! żałuję serdecznie, żem Cię tak dobrego Pana mego obraził, bo nie byłem posłuszny rozkazom Twoim. Dla miłości Twojej brzydzę się wszystkimi grzechami memi, i mam szczerą wolę już się więcej do nich nie wracać za

pomocą łaski Twojej, o którą Cię pokornie proszę. Amen.

LITANIJA

do Najświętszej Maryi Panny.

— Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.
Chryste usłysz nas. Chryste wysłuchaj nas.
Ojczye z nieba Boże, — zmiłuj się nad nami.
Synu odkupicielu świata Boże, } Zmiłuj
Duchu święty Boże, } się nad
Święta Trójco jedyny Boże, } nami.
Święta Maryo. — Módl się za nami.
Święta Boża rodzicielko, }
Święta Panno nad Pannami, }
Matko Chrystusowa, }
Matko łaski Bożej, }
Matko najczystsza, }
Matko najśliczniejsza, }
Matko niepokalana, }
Matko nienaruszana, }
Matko najmiłsza, }
Módl się za nami!

Matko przedziwna,
 Matko Stworzyciela,
 Matko Odkupiciela
 Panno roztrepana,
 Panno czci godna,
 Panno wsławiona,
 Panno można,
 Panno łaskawa,
 Panno wierna,
 Zwierciadło sprawiedliwości,
 Przyczyno naszej radości,
 Stolico mądrości,
 Naczynie duchowne,
 Naczynie poważne,
 Naczynie osobliwszego nabożeństwa,
 Różo duchowna,
 Wieżo Dawidowa,
 Wieżo zkości słoniowej,
 Domie złoty,
 Arko przymierza,
 Bramo niebieska,
 Gwiazdo zaranna,

Módl się za nami!

Módl się za nami!

Uzdrowienie chorych,
 Ucieczko grzesznych,
 Wspomożenie wiernych,
 Poczyszycielko strapionych,
 Królowa Anielska,
 Królowa Patryarchów,
 Królowa Proroków,
 Królowa Apostołów,
 Królowa męczenników,
 Królowa wyznawców,
 Królowa panieńska,
 Królowa wszystkich Świętych
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata.
 Przepuść nam Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata.
 Wysłuchaj nas Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata.
 Zmiłuj się nad nami.
 Chryste usłysz nas. Chryste wysłuchaj nas.
 Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.
 Pod twoją obronę, uciekamy się, święta
 Boża rodzicielko! Naszemi prośbami nie racz

Módl się za nami.

gardzić w potrzebach naszych; ale od wszelakich złych przygód racz nas zawsze wybawić, Panno chwalebna i błogosławiona. Pani! Pani! o Pani nasza! Orędowniczko nasza! Pośredniczko nasza! Pocieszycielku nasza! — z Synem twoim nas pojednaj! Synowi twojemu nas polecaj! Twojemu Synowi nas oddawaj. Pani! Pani! O Pani nasza! Orędowniczko nasza! Pośredniczko nasza! Pocieszycielko nasza.

Módl się za nami święta Boża rodzicielko Abyśmy się stali godnymi obietnic Chrystusowych.

MODLMY SIĘ.

Łaskę Twoję, prosimy Cię Panie, racz wlać w serca nasze, aby którzyśmy za zwiastowaniem Anielskim Chrystusa wcielenie poznali, przez mękę Jego i krzyż do chwały zmartwychwstania byli doprowadzeni. Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

P S A L M 90.

Kto się w opiekę poda Panu swemu,
A całym sercem szczerze ufa Jemu,
Śmieie rzecz może: mam obrońcę Boga,
Nie przyjdzie na mnie, żadna straszna trwoga.

Bo mnie On z łowczych sideł oswobodził,
Ani mi język potwarców nie szkodził;
Ramieniem swoim zasłonił cię wiecznie,
Pod Jego pióry uleżysz bezpiecznie.

Stateczność Jego, tarcz i puklerz mocny,
Za którym stojąc, na żaden strach nocny,
Na żadną trwogę, ani dbaj na strzały,
Którymi sieje przygoda w dzień biały.

Tu koło ciebie tysiąc głów poleżę,
Tam drugi tysiąc; ciebie nie dosięże
Miecz nieuchronny, i ty sam swojemi
Oczyma, ujrzysz pomstę na grzesznemi.

Iżes rzekł Panu: Tyś nadzieja moja!
Iż Bóg najwyższy jest ucieczka twoja;

Nie dostąpi cię żadna zła przygoda,
Ani się znajdzie w domu twoim szkoda.

Aniołom swoim każe cię pilnować,
Gdziekolwiek stąpisz, oni cię piastować,
Na rękę będą, abyś idąc drogą,
Na ostry kamień, nie ugodził nogą.

Będiesz po zmijach, bezpiecny gniewli-
I po padalcach deptał niecierpliwych; (wych,
Na lwa srogiego bez obrazy wsiądziesz,
I na ogromnym smoku jeździć będziesz.

Słuchaj, mówi Pan: „że mi ufał szczerze,
Czciał Imię moje, zachował przyniterze,
Ja go też także w każdą jego trwozę,
Nie chcę zapomnieć i owszem wspomogę.

Głos jego u mnie nie będzie wzgardzony,
Ja z nim w przygodzie; odemnie obrony
Niech pewien będzie, pewien uwielbienia,
I lat sędziwych i mego zbawienia.“

MODLITWA

w rocznicę Narodzenia Pańskiego.

Dzień dzisiejszy przypomina mi
Jezu Chryste narodzenie Twoje, pod
trojakim względem: jako jesteś przed
wieki zrodzony z Boga Ojca, Synu
Boży; — jako urodziłeś się z Najśw.
Maryi Panny w ciele ludzkim duszą
ożywionem, prawy Bóg i człowiek,
w jednej boskiej osobie, tak połączony,
jak dusza z ciałem złączona jest w
człowieku; — jako się urodziłeś w ser-
cach tych ludzi, którzy uwierzyli w
Ciebie i Tobie pod rządy Twe szczer-
rze się oddali.

W tym trojakim względzie, czci
Kościół ś. Boga, potrójną Mszą ś., tą
najśw. Ofiarą nowego prawa, i ja Cie-

bie, Synu Boży wcielony, Jezu Chryste czczone i wielbione dziś z Kościołem ś. jako mego Pana i najwyższego Dobroczyńcę, boć dla mojego podźwignienia z nieszczęśliwego upadku w grzechy, i za temi idącej nędzy, stałeś się się Synu Boży człowiekiem, żebyś jako Bóg, przez narzędzie ciała ludzkiego, usposobił człowieka do należytego porozumienia się z Tobą: — żebyś go nauką Twoją usty i czynem opowiadaną nauczył czego się ma w życiu terażniejszym strzedz, co czynić, czego używać chcąc nie łudzić się prózną nadzieją zbawienia; — żebyś wolę jego pokrzepiał w walczeniu mężnym przeciw złym skłonnościom, przykładom i namowóm nieprzyjajnych Ci ludzi, którzy usiłują człeka wyprzeć z drogi

przez Ciebie wskazanej a wepchnąć wzgubną nieobyczajność; — żebyś narzeczcie w ciebie poniósł mękę i śmierć na okupienie człowieka z wiecznej zguby, zadosyć uczyniwszy za niego Bożkiej sprawiedliwości. Gdyby nie ta Twoja wielka miłość, która Cię spowodowała zniżyć aż do stanu Twego stworzenia, i ofiarować się na doświadczenie połączonej z tym stanem nędzy ludzkiej, jakiej już doświadczasz złożony w stajence bydłowej, w żłobku, na garstce słomy, owinięty w biedne pieluszki, i ofiarujesz się w taki sposób dotkliwy całe przepędzić życie, i zakończyć je boleśnie na krzyżu; — gdyby nie taka Twoja wielka miłość, a cóżby się ze mną grzesznym człowiekiem stało? Ach Zbawicielu! bez

Ciebie, włóklbym dotkliwe ciężary życia ludzkiego, a po śmierci nierównie dotkliwiej jęczałbym w piekle, bez nadziei odpoczynku i końca. A Tyś sprawił mi otuchę błogą, że wśród najdotkliwszej biedy, nie powinienem upadać na umyśle, boć i Ty choć najmilszy Syn Ojca przedwiecznego, także szedłeś drogą bardzo ostrą; — że po śmierci cieszyć się z Tobą w Niebie mogę, gdy usłucham rozkazów Twoich.

Gdyś się urodził, ci właśnie nie poznali Cię i nawet przeraziła ich nowina o narodzeniu Twojem, dla których najbliższym być chciałeś choć Cię ogłosiły śpiewy Anjołów, światłość niebieska i gwiazda nadzwyczajna; bo zagrzebani w zbytkach cielesnych, splamieni występkami, mało dbali o

istotne potrzeby duszy; tych Twoje przyjście nawet zatrwożyło, bo ich ostrzegło, że trzeba porzucić ulubione złe nałogi. Przyjęli Cię tylko ubodzy ale poczciwi pasterze z wielką radością, bo w Tobie widzieli owego zdawną obiecanego Zbawiciela. Pośpieszyli ochotnie do stajenki betlehemickiej, nie odstręczali się Twojem ubóstwem, lecz padli na swe kolana i w prostocie serca Tobie przyjemnej, uznali Cię swym Panem i Dobroczyncą, i ja się z nimi łączę mym duchem — i ja padam przed Tobą na kolana i wyznając Ciebie moim najwyższym Panem, ślubuje posłuszeństwo Twoim rozkazom; choćby to mojej nieudolności trudno być miało, przewyciężę się dla Ciebie. Rozkazy Twe które

mi przez zwierzchność Twojego Kościoła ogłaszasz, tak mi będą święte, jak gdyby przez Ciebie samego, bezpośrednio, dawane mi były, bości Ty o tej zwierzchności powiedział: kto was słucha, mnie słucha; a kto wami gardzi mną gardzi. Chciej dobry Jezu przyjąć łaskawie te moje postanowienia i wspieraj mię łaską Twą w wykonaniu onych. Amen.

MODLITWA

na dzień trzech Króli.

Jak w osobie powołanych przez Aniołów do Betlehem pasterzy, wezwałeś Boże do Kościoła Twego, tej szkoły zbawienia żydów, naród któryś

z dawna wybrał i objawioną Religiją przez Mojżesza obdarzył; — tak w osobie trzech mędrców, przez gwiazdę, wezwałeś pogan, ludzi obalamuconych bałwochwalstwem, wielbiących dzieła rąk swoich zamiast Ciebie. Takto rozum ludzki zdolen zabłąkać się, skoro pogardzi objawieniem Twojem, danem na wsparcie osłabionego przez grzech pierwotny rozum ludzkiego. Ci trzej mędrcy, nie byli to pychą napuszeni ludzie, bo tacy w zaręczymieniu o sobie nie dąliby uwagi na gwiazdę i nie byliby wyrozumieli, że ta jest wodzem gdzie się narodziłeś Jezu Chryste; nie napuszeni wiadomością, lecz przejęci prawą mądrością która bierze swe pochodzenie od Najwyższej mądrości Boga, a czyni człowieka

pokornym, uznali w gwiazdzie powołanie Boże, szli za nią, aż stanęli w Betlehem, gdzie prócz darów: złota, myry i kadzidła, oddali Ci Jezu swą czołobitność. Ja się z niemi łączę duchem, a lubo na dary takie mię nie stanie, to co one znaczyły Tobie ofiaruję: moje najgłębsze uszanowanie jako Bogu; wdzięczną miłość jako Odkupicielowi, całkowite zaufanie i posłuszeństwo jako memu Królowi i Panu. A do tego tem więcej znam się obowiązany, że i ja pochodzę z narodu pogańskiego, że zatem w osobie tych mędrców mnie do siebie powołałeś.— Tak jest, moi pradiadowie wielbili zamiast Ciebie prawego Boga, bożków, którym życie i moc przypisywali, jakiej dziela rąk ludzkich mieć nie mogą;

a że wiara ich była błędna, nie mogła być ich obyczajność dobrą. O jakże się okropnie mylili! Jakże w brew najoczywistszym prawom natury postępowali! — o jakże musieli być przerażonymi, gdy przed sądem Bożym zasłona cielesności z oczu ich spadła, a oni pierwszy raz w życiu poznali, iż żyli w grubej ślepotcie, która ich o wieczną przyprawia zgubę! — Gdy oni w tak smutnym i okropnym położeniu żyli i umierali, raczyłeś Jezu Chryste obrócić oko miłosierdzia twego na dzieci ich, posłałeś mężów pełnych ducha apostołskiego, którzy ich do wiary Twjej świętej powołali i z nią obeznali. Mnie zaś bez wszelkiej mojej zasługi, jedynie przez miłosierdzie Twoje, pozwoliłeś się urodzić z rodziców kato-

lickich, żyjących w tej wierze którą Ty sam z Nieba na świat przyniósł, a ci przez Chrzest ś. wpisali mię w liczbę prawych Twoich uczniów, gdzieś mi wrócił niewinność, odpuścilesz grzechy i wszelką karę, a obdarzyłeś mię łaską poświęcającą, która uzacnia w obliczu Twojem, moje nizezemne zgodne z prawem Twojem uczynki. Zawdzięczając Twoje miłosierdzie, zrzekłem się tam czarta, jego pychy i spraw jego, a poślubiłem wierzyć to wszystko, co Ty przez Kościół Twój ś., tę wyrocznię prawdy Boskiej, ogłaszasz, i żyć jak ta św. wiara każe. O mój dobry Jezu sprawże to miłosierdziem Twojem, ażebym statecznie żył i umierał w tej ś. wierze; dopomagaj mi łaską Twoją, żebym tej wiary

nigdy nie splamił występkami jej przeciwnymi, lecz dochował niewinności w Chrzcie ś. odebranej. O Jezu niechże mi te śluby przy Chrzcie ś. złożone nigdy z pamięci nie giną.

MODLITWA

w rocznicę śmierci Zbawiciela.

Zgrzeszył człowiek, ale nie mógł sam przez siebie zadosyć uczynić sprawiedliwości Bożej za swoje winy, skutkiem takiego położenia było odrzucenie, cierpienia wieczne. Ale Ty Chryste Jezu stanąłeś za skazanego na męki człowieka ofiarą; poniosłeś srogą mękę i chlubną śmierć w ciele Twojem, a Twoje Bóstwo tak tę ofiarę

w obliczu sprawiedliwości Bożej wzniosło, że prześlagnana daje nam nadzieję zbawienia, skoro żyć będziemy, jak Ty Prawodawco przepisujesz.

O jakże ciężko przyszło Ci odkupić człowieka! Rozważając w Ogrójcu Twoją mękę, wzdrygnęła się na wspomnienie natura człowieka: pocieś się krwią i zemdlałeś pod udręczeniem ducha Twego. Ale bo też to udręczenie było niesłychane: uczeń Twój z którym jak z przyjacielem obcowałeś, obłudnym pocałowaniem zdradził Cię, w ręce Twych nieprzyjaciół; — dziki motłoch związał Cię, jako złoczyńcę jakiego i prowadził w śród okrucieństw przez ulice miasta, aż do Arcykapłana, który niepamiętny na swoje obowiązki, obchodził się z Tobą okrutnie, i dozwolił

że rozpastne i grubijańskie żołnierstwo póliczkowało i osadziło Cię w więzieniu. Stawiony na drugi dzień przed Piłata sędziego, oskarżony fałszywie jako zbrodzień, ubiczowany mając skłutą głowę koroną cierniową, twarz krwią zlaną, zhańbiony purpurowym płaszczem, wystawiony byłeś na widok, aby tą bolesną postawą, ubłagać zaślepioną złością lud. O mój Jezu! jakże wiele musiał w ten czas cierpieć Twój duch, gdy ten naród co go Bóg przez kilka set wieków, miał w swęj szczególnej opiece, iżby go usposobić do przyjęcia Ciebie, któremuś i Ty tak wiele dobrego wyświadczył, boś go oświecił, od zguby chciał uratować i tak łaskawie wspierał jego nieudolności, gdy ten niewdzięczny lud domagał

się Twój śmierci tak zacięcie iż Twoje niewinnie wylaną krew wywołał jako piętno hańby na siebie i swoje potomstwo. Jak Cię musiała dręczyć niesprawiedliwość sędziego, który lubo przekonany o Twojej niewinności, przecież skazał Cię na śmierć a to jeszcze taką, na jaką wówczas największych zbrodniarzy skazywano. Włożono na zranione biciem ramiona Twoje krzyż, pod jego ciężarem upadłeś osłabiony na siłach, a nielitościwi ludzie popędzali Cię dotkliwie, do postępu na górę śmierci. Tam stanawszy, obnażony z sukien, przybity zostałeś gwoźdźmi do krzyża za ręce nogi i z krzyżem podniesiony w górę. Tak zawieszony na czterech ranach, wisiałeś od dwunastej aż do trzeciej godziny z połu-

dnia. Taka gwałtowna śmierć, wytłoczyła duszę Twą z ciała, którą poleciwszy Ojcu przedwiecznemu, skończyłeś.

Nad śmiercią Twoją cała natura pokryła się żalobą: słońce się zaćmiło, ziemia się trzęsła, umarli z grobów powstali i ukazali się w Jeruzalem; nie jeden dobrze myślący temi zjawiskami wzruszony, wyznał iż byłeś w istocie Synem Bożym; — nie jeden przejęty zbrodnią zabójstwa Ciebie niewinnego, kruszył się z żalu wspomniawszy na swoje grzechy, ach i ja wyznając iżeś jest Synem Bożym, drugą Osobą Trójcy ś., żeś w ciebie Twojem tyle cierpiał za moje i całego świata grzechy, ażebyś nas odkupił od potępienia wiecznego. — Ach mój Zba-

wicielu! jakże to okropnem złem jest grzech w obliczu Boga, gdy takiej okropnej męki wymagał po Tobie za moje grzechy.— Kiedyś Ty, Syn najmilszy Boga Ojca, tyle za grzechy cierpieć musiałeś, o jakże to sam winowajca cierpieć będzie musiał za własne grzechy skoro ich się dopuszczać będzie! Nie płaczcie mówileś, nade mną, lecz płaczcie raczej nad sobą i synami waszymi; bo jeżeli się to dzieje na zielonem drzewie, a cóż się nie będzie dziać na drzewie uschłém?—

O mój Jezu! niechże pamięć na Twoją mękę, zawsze mi będzie przytomna, żeby mi grzech obrzydzała, że bym w jej uczuciu ślady Twemi chętnie cierpiał za grzechy, i że bym tak męką Twoją był zbawion.

MODLITWA

*w dzień rocznicy Zmartwychwstania
Pańskiego.*

Gdy dusza Twoja Jezu Chryste wyszła z ciała Twego, o trzeciej godzinie z południa w piątek, zstąpiła do Otchłań gdzie dusze sprawiedliwych, począwszy od stworzenia świata aż dotąd, że dla grzechu pierworodnego, nie mogły być przyjęte do Nieba, zatrzymane, czekały odkupienia przez Twoją mękę i śmierć.— Jakażto tam radość musiała nastąpić, gdy po tak długim oczekiwaniu, zwiastowałeś im tę radosną nowinę, że tęskliwe ich oczekiwanie wnet koniec weźmie, bo już ofiara spełniona!— Z jakażto pilnością i pociechą słuchały Twych nauk,

w których one oświeciłeś Twoją s. Religią i sposobieś do godnego zachowania się w Niebie! —

Ciało Twe Jezu Chryste złożone było w grobie bliskiem kalwaryi gdzieś śmierć gwałtowną poniósł. Dnia trzeciego, w niedzielę, jak skoro słońce weszło, wróciła z Otchłań dusza Twa do ciała, ożywiła je, a Ty w śród trzęsienia ziemi, w przytomności straży wojskowej, wyszedłeś żywy w własnym ciele, napiętnowanem zadaniem Ci ranami, w ciele duchownem: nieznanym potrzeb cieleśnych, niepodległym żadnej skazitelności, nieśmiertelnym uwieńczonym chwałą wieczną. — Nie omieszkałeś Jezu objawiać się Twoim uczniom i przekonać ich, że niesłychanym dotąd sposobem zmartwych-

wstałeś. Nie jeden, ale wszyscy Twoi uczniowie widzieli Cię własnymi oczyma; nie przelotnie tylko im się objawiłeś, lecz kilkakrotnie a to przez czterdzieści dni z nimi obcując i czyniąc rozporządzenia dotyczące przyszłego zarządu zgromadzenia Twych wiernych, to jest Kościoła s. — Nawet ci co twar데미 byli w uwierzeniu w Twoje zmartwychwstanie, gdy Cię zobaczyli, przełamać musieli swój upór i wyznać żeś jest Panem i Bogiem naszym! Jeżeli śmierć Twoja nadwątlila ich wiarę i nadzieję, to zmartwychwstanie Twoje pokrzepiło tak ich wiarę, jak nadzieję, tak dalece, że nic ich już z Tobą rozłączyć nie zdołało, ani prześladowania, ani męki, ani nawet śmierć sama bo wiedzieli z pewnością: iż nie uwie-

wicielu! jakże to okropnem zlem jest grzech w obliczu Boga, gdy takiej okropnej męki wymagał po Tobie za moje grzechy.— Kiedyś Ty, Syn najmilszy Boga Ojca, tyle za grzechy cierpieć musiałeś, o jakże to sam winowajca cierpieć będzie musiał za własne grzechy skoro ich się dopuszczać będzie! Nie płaczcie mówileś, nade mną, lecz płaczcie raczej nad sobą i synami waszymi; bo jeżeli się to dzieje na zielonem drzewie, a cóż się nie będzie dziać na drzewie uschlém? —

O mój Jezu! niechże pamięć na Twoją mękę, zawsze mi będzie przytomna, żeby mi grzech obrzydzała, żeby w jej uczuciu ślady Twemi chętnie cierpiał za grzechy, i żeby tak męką Twoją był zbawion.

MODLITWA

*w dzień rocznicy Zmartwychwstania
Pańskiego.*

Gdy dusza Twoja Jezu Chryste wyszła z ciała Twego, o trzeciej godzinie z południa w piątek, zstąpiła do Otchłań gdzie dusze sprawiedliwych, począwszy od stworzenia świata aż dotąd, że dla grzechu pierworodnego, nie mogły być przyjęte do Nieba, zatrzymane, czekały odkupienia przez Twoją mękę i śmierć.— Jakażto tam radość musiała nastąpić, gdy po tak długim oczekiwaniu, zwiastowałeś im tę radosną nowinę, że tęskliwe ich oczekiwanie wnet koniec weźmie, bo już ofiara spełniona! — Z jakążto pilnością i pociechą słuchały Twych nauk,

w których one oświeciłeś Twoją ś. Religią i sposobieś do godnego zachowania się w Niebie! —

Ciało Twe Jezu Chryste złożone było w grobie bliskiem kalwaryi gdzieś śmierć gwałtowną poniósł. Dnia trzeciego, w niedzielę, jak skoro słońce weszło, wróciła z Otchłań dusza Twa do ciała, ożywiła je, a Ty w śród trzęsienia ziemi, w przytomności straży wojskowej, wyszedłeś żywy w własnym ciele, napiętnowanym ranami Ci rana, w ciele duchownym: nieznanym potrzeb cieleśnych, niepodległym żadnej skazitelności, nieśmiertelnym uwiecznionym chwałą wieczną. — Nie omieszkałeś Jezu objawiać się Twoim uczniom i przekonać ich, że niesłychanym dotąd sposobem zmartwych-

wstałeś. Nie jeden, ale wszyscy Twoi uczniowie widzieli Cię własnymi oczyma; nie przelotnie tylko im się objawiłeś, lecz kilkakrotnie a to przez czterdzieści dni z nimi obcując i czyniąc rozporządzenia dotyczące przyszłego zarządu zgromadzenia Twych wiernych, to jest Kościoła ś. — Nawet ci co twar데미 byli w uwierzeniu w Twoje zmartwychwstanie, gdy Cię zobaczyli, przełamać musieli swój upór i wyznać żeś jest Panem i Bogiem naszym! Jeżeli śmierć Twoja nadważyła ich wiarę i nadzieję, to zmartwychwstanie Twoje pokrzepiło tak ich wiarę, jak nadzieję, tak dalece, że nic ich już z Tobą rozłączyć nie zdołało, ani prześladowania, ani męki, ani nawet śmierć sama bo wiedzieli z pewnością: iż nie uwie-

rzyli byle komu, lecz Temu co ma władzę nad życiem i śmiercią, Panu swemu i Bogu, ile że zapewniwszy przed śmiercią, iż na trzeci dzień ożyjesz, tak też słowa dotrzymałeś.

I ja dziś w żywem przekonaniu wyznaję, iżes jest moim Panem i Bogiem; że to co mi rozkazujesz jest rozkazem nie człowieka, lecz mego najwyższego Pana i Boga, a przeto rozkazy Twoje będą mi zawsze święmi, że wiara w Ciebie i posłuszeństwo Tobie, stanowi mój najscislejszy obowiązek, który tylko zapewnić mi zdoła wieczną szczęśliwość. Ach Jezu! uznaję ja, że to wszystko coby mię od posłuszeństwa Twój woli oddalić chciało, chcę mię wiecznie zgubić, i jest mi najnieprzyjaźniejszym, a przeto po-

winieniem takie pokusy zwalczać; że nad swobody doczesne i nad życie samo, wyżej Twoje rozkazy cenić powinienem; że zgoła Tobie powinienem we wszystkim zaufać i Tobie się bez względnie poświęcić. O Jezu dobry! chciejże łaskawie zachować we mnie takowe przekonanie! — Wspieraj mię Twoją łaską ażebym się od Ciebie nigdy nie oddalił; a tak kiedyś zmartwychwstał na zbawienie.

MODLITWA

na dzień rocznicy Wniebowstąpienia

Pańskiego.

Zmartwychwstawszy, po czterdziestodniowem obcowaniu z uczniami, —

poczyniwszy w tym czasie rozporządzenia w dotychczas Kościoła ś.— dokonawszy przeznaczenia swego w jakim przyszedłeś na ten świat, — wyprowadziłeś Jezu Chryste, wiernych Twoich na górę Oliwną gdzie dawszy błogosławieństwo i przeżegnawszy ich własną Twoją mocą, jako Pan Nieba i ziemi, uniosłeś się do Nieba, gdzie siedzisz na prawicy Boga Ojca, to jest dzielisz z Nim wspólne rządy i odbierasz cześć i chwałę. Gdzie także jesteś naszym Pośrednikiem przed Ojcem Twoim, przyczyniającym się za nami niedołącznymi ludźmi, ażeby nam przez wzgląd na Twoją mękę, był miłosiernym.— Uniosłeś w Osobie Twojej Jezu dobry, pierwszego człowieka do Nieba, a przeto pokazałeś: że może mieć

niepłonną nadzieję, dzielenia z Tobą, wiecznej radości; że bezskutecznymi nie będą jego prace dla Nieba; że zwyciężenia siebie samego i świata, żeby wytrwać w dobrem są rzeczywistymi zasługami dla zbawienia. A ten widok tak wielkiej nagrody, bo przechodzącej pojęcie człowieka, bo trwałej na wieki, powinien być bodźcem do gorliwego pełnienia Twój ś. woli Jezu Chryste, ile że w tym jedynym celu zaznajomiłeś z nią człowieka, aby mu wskazać, że tylko przez pełnienie jej, może tam trafić, gdzie Ty jesteś; a droga jaką wskazują namiećności jaką idzie zepsuty świat, prowadzi do wiecznej zguby.

Ale o jakże niedołącznym jest człowiek! — jak często zimny w staranno-

ści o Niebo; — jakże się wielce zapo-
mina; jakże to często ulega namięt-
nościom zaslepiającym, przykładom i
namowom złych ludzi! — O Jezu dobry!
chciejże mieć wzgląd na tę ułomność
naszą; chciejże nią usprawiedliwiać
biednego człowieka przed Ojcem Two-
im; chciej nam dodawać sił do prze-
zwyciężenia tych przeszkód zawala-
jących nam tę drogę do Nieba. Spraw
to łaskawie aby wiedza tak wielkiej
po życiu terażniejszym czekającej nas
nadgrody, nigdy nas nie odstępowała,
i wabiła nas do wiernego pełnienia
Twój woli; cieszyła nas w trudnych
razach, i trwałymi nas czyniła w do-
brém, a tak sprawiła iżbyśmy się kie-
dyś cieszyli z Tobą w Niebie.

MODLITWA

w dzień rocznicy zesłania Ducha św.

Przez dotkliwą Twę mękę Jezu
Chryste odkupiłeś naród ludzki: wy-
służyłeś im odpuszczenie grzechów i
pomocy do zbawienia, które to skutki
Twój męki przyłączyłeś do siedmiu
Sakramentów; — oświeciłeś go Twą ś.
nauką, żeby wiedział co czynić, czego
się strzedz, czego używać, aby skutki
Twój męki i śmierci wyszły mu na
zbawienie. — Lecz gdybyś to wszystko
powierzył był ludziom tak skłonnym
do nicowania najświętszych nawet za-
kładów, aby je przystosować do sma-
ku swego; zapewnoby zakład Twój
Boski nie wytrwał był w pierwiastko-
wej swój świętości, jakaś mu nadał,

a niedoleżnością ludzką przewrócony niezdolalby wykształcić człowieka dla nieba i uczynić go Tobie miłym uczniem. Znana Ci była takowa niedoleżność ludzka, ale Ci też z drugiej strony wiadomo było, że ludzie muszą mieć widzialnych nauczycieli rządców i wodzów, bo z niewidzialnymi niemogliby się porozumieć; przeto gdy powinieś był odejść z tego świata, powierzyłeś zastępstwo Twoje ś. Piotrowi, mówiąc: paś owce moje, paś baranki moje; powierzyłeś nauczycielstwo Religii dwunastu Apostołom, kazawszy im rozejść się z opowiedaniem Twój ś. nauki, i chrzcić wiernych; ale żeby nie ulegli ułomności ludzkiej, posłałeś im Ducha ś. trzecią Osobę Boską, od Ojca i Ciebie pochodzącą, aby

po wszystkiek czas, aż do skończenia świata strzegł całości i świętości zakładu Twego to jest: Kościoła ś. oświecał i prowadził rządców jego widzialnych. — Zesłałeś tego Ducha ś. w postaci ognia ażeby oznaczyć: że wypala wszelkie uprzedzenia i błędy ludzkie, — że oświeca słabe rozumy ludzkie Boską modrością, — że rozgrzewa ducha, aby w gorliwości o Twę ś. Religję, był wyższym nad wszelkie prześladowania, męki nawet samą śmierć. Jakoż ci ś. Apostołowie po odebraniu Ducha ś. stali się całkiem innymi ludźmi, jak byli przed tem; już ich nie mięszają uprzedzenia żydowskie, bo je Duch ś. z dusz ich wygluzował; już znają tajemnice wiary doskonałe, bo Duch ś. ich oświecił: —

już pierzchła owa dumna bojaźliwość, a oni jak rzeczywisci rycerze, odwaznie występują z Twoją nauką, nie dbając na zakazy i prześladowania, bo im Duch ś. męstwa dodawał. W taki sposób uczyniłeś przez Ducha ś. Jezu Chryste Twój Kościół, tak dzielnym i trwałym, że choćby piekło ruszyło całą swą siłę i wszystkie swoje sprzężyny, nie zdoła go w niczem naruszyć, bo go strzeże i broni dzielna moc Ducha ś., przeciw której tamta jest za słabą i nikczemną.

W dzień zesłania Ducha ś. poświęciłeś ś. Apostołów, a w osobach ich, następców ich Ojca ś. i Biskupów na Kapłanów, dawszy im moc i władzę sprawowania ś. Sakramentów, — na Nauczycieli zdatnych nie mylnie

nauczać Twój ś. Nauki, — na Rządców Twoich wiernych, żebyśmy wszyscy, jak zapewnia Paweł ś., skupieni byli w jedności wiary, jako doskonali męże, a nie jak dzieci, chwiejące się za każdym powiewem wiatru nauki, którą zdradliwi ludzie opowiadać usiłują, ażeby nas w błędy zawiedli; lecz zachowując prawdę która od Boga wyszła, rośli w miłości i jedności z głową naszą, którą Ty sam jesteś Jezu Chryste. Jakże to wielka staranność Twoja o nasze zbawienie! właśnie jak słabe dziecię, każesz nas prowadzić Twoim przez Ducha św. wzmocnionym namiestnikom, ażeby nas przez ciąg tego burzliwego życia, przyprowadzili do nierozzerwanego pojednania z Tobą w wieczności. A musiałiby

człowiek być obrany z wiary i rozumu, gdyby nie chciał dać się prowadzić tej namiestniczej władzy, i chciał żyć podług swego widzenia.— O mój Jezu! nie dopuszczajże na mię takowej ślepoty, i tak szkaradnej niewdzięczności; spraw to Twą łaską abym zawsze ulegał tej od Ciebie postanowionej nademną władzy Kościoła ś.; niech będę zawsze zdrowym i czynnym członkiem tego ciała którego Ty Jezu głową jesteś, bo tak tylko możebna z Tobą w Niebie królować. Amen.

MODLITWA

w dzień Bożego Ciała.

Prawdą to jest Jezu Chryste, co powiedział Twój najmiłszy Apostoł: że

umiłowawszy swoich, umiłowałeś ich aż do końca; bo odchodząc z tego świata, przemieniłeś chleb w ciało Twoje, a wino w krew Twoją, które na krzyżu na okup ludzkiej sprawiedliwości Boskiej ofiarowałeś, i dałeś im oboje na pokarm i napój, zapewniając iż kto pożywa ciała Twego, w Tobie jest, a Ty w nim. W taki to sposób zostawiłeś Twym wiernym najpiękniejszą i najdroższą pamiętkę, żeby się z nimi jak najściślej połączyć, ubogacić ich temi przymiotami ducha które posiadasz, właśnie przemienić ich w Ciebie samego, i tak uczynić miłemi Bogu dziećmi. O jakże to wielka jest miłość Twoja ku nam biednym ludziom! Zaiste chociażbym zebrał społem wszystką miłość macierzyńską ku ich dzieciom; wszyst-

ką wzajemną przychyłność szczerých przyjaciół, jeszcze byto było niczem, w porównaniu z Twoją miłością tu okazaną! Jakąż więc my winniśmy Ci za to wdzięczność! Słuszna jest Panie! abyśmy się Tobie wzajem poświęcili, jak Ty na dobro nasze poświęciłeś się! Żebyśmy się Tobie powierzyli ze wszystkim, Tobie zupełnie bez ogródki zaufali; boć nikt w świecie nie pokazał się nam tak dobrym, tak nas miłującym, tak o nasze dobro troskliwym, jak Ty najłaskawszy i najpojętniejszy Panie! Spraw to łaską Twoją, ażebym uznawał potrzebę łączenia się z Tobą w św. Komunii, a nie dał się od tego odstręczać lenistwu i zmyślności. Spraw, niech przystępuję do tego Sakramentu, w czystym, łzami

pokuty oczyszczoném sumieniu, z żywą wiarą o istotnej Twojej przytomności, — z miłością ku Tobie memu Dobroczyńcy, — z ufnością w Twojej dobroci, — z pokorą jaką przejęty być powinien nędzny proch, przyjmując Boga i Sędziego swego. Spraw, niech skutek połączenia się z Tobą odznacza się w moich obyczajach, w miłości Boga czynnej, w miłości bliźnich dla Boga i przewycięzaniu samego siebie.

Z postanowienia namiestniczej Twojej władzy Jezu Chryste! oddajemy Ci dziś publiczną cześć i dzięk za postanowienie Najśw. Sakramentu, jako pośredku łączącego nas najściślej z Tobą; — a jako mieszkańcy ziemi judzkiej gdyś w pośrodku ich żył i roz-

liczne świadczył im dobrodziejstwa za Tobą licznie zgromadzeni chodzili, to wielbiąc Twoją dobroć, to rzebrząc Twojego miłosierdzia, to padając przed Tobą na kolana i oddając Ci boską cześć i chwałę; tak i my dziś zgromadziliśmy się przed Tobą Boże i Panie nasz, istotnie przytomny w Najś. Sakramencie ażeby Ci oddać naszą czołobitność, uwielbiać Cię, i głosić Twoją wielkość i potęgę; ażeby zebrać u Ciebie tak we wszystko obfitującego i dobrego Pana, wsparcia i pomocy w naszych rozlicznych potrzebach.

Zechciej na nas wejrzeć okiem miłosierdzia Twego; zechciej ściągnąć ku nam Twą dobroczynną rękę, ażebyśmy przez ciebie Panie wzmocnieni,

służyli Ci na ziemi jako prawi czciele Twoi, i z Tobą w Niebie na wieki cieszyć się mogli.

MODLITWA

w rocznicę narodzenia Najśw. Maryi Panny.

Dzień dzisiejszy stawia nam na myśl, ów dzień w którym Ty Najśw. Panno urodziłaś się z zacnych Twoich rodziców Joachyma i Anny, przeznaczona od Boga na matkę, naszego Zbawiciela. W urodzeniu Twem wskazał Bóg wielkie swoje miłosierdzie nam grzesznym, a przeto nieszczęśliwym ludziom. Ty Panno jesteś przeto ową nadobną jutrzenką poprzedzającą owo dobroczynne słońce, które ciemnego

w dotyczeniu zbawienia człowieka oświecić, i zimnego dla cnoty rozgrzać miało. Ty, od Boga nad wszystkie niewiasty wywyższona, tylu odpowiedniami przeznaczeniu Twemu cnotami odznaczona, jesteś celem naszego uszanowania i uwielbienia. O Ty, tkliwa na nędzę ludzką, która nie mogłaś zimno widzieć potrzebą uciśnionych ludzi, zawitaj na tym padole płaczu w dzień narodzenia Twego! a właściwą Ci litością zdjęta, bądź naszą opiekómką i pośredniczką przed Twoim Synem. Wszakci On Tobie nic nie odmówi, o co go na rzecz naszą błagać będziesz! Wiemy, boś nas łaskawie przestrzegła, iż gdy Twój przychyny żądamy, Jego rozkazom posłusznym być trzeba; znamy to, że

i Ty byś nas pod swoją wielowładną opiekę wziąć nie chciała, gdybyśmy przeciwnie woli Jego, występkiem poplamione życie prowadzić mieli; dla tego o Najśw. Panno! wiedząc iżś najścislejszą pełnicelką woli Jego była, w Twoim wzorze cnót rozpatrując się, starać się będę Ciebie naśladować, w Twój pobożności i świątobliwości życia, w miłości moich bliźnich, w przewycieżaniu siebie samego; będąc w tej pewności iż Ty o dobra Pani! Twoich wielbicielów i naśladowców nie opuścisz, lecz w każdym razie, jako lubym swym dzieciom sprzyjać będziesz.

Zmów: Pod Twoją obronę.

M O D L I T W A

na dzień Niepokalanego poczęcia.

Wybrana z pośrodku córek Ewy i przeznaczona na matkę Zbawiciela świata: mając z ciała i krwi Twój o Najśw. Panno! dać ciało i duszę ludzką, Synowi Bożemu drugiej osobie Trójcy ś., mając w ten sposób stać się Bogarodzicą, bo matką osoby Boskiej, tak niepojętym sposobem z człowiekiem złączonej, jak jedną całość składa w człowieku dusza i ciało, do takiej godności wyniesioną, usposobił Cię Bóg przyzwoicie i godnie, bo Cię uwolnił od grzechu pierworodnego, którym wszyscy ludzie są skalani. A tak Ty Najśw. Matko Boża w samym poczęciu w żywocie Twój matki Anny, tak

wolną byłaś od skazy pierworodnego grzechu, jak wolnem jest z łaski Boga dziecię w Chrście ś. oczyszczone. — Tę, szczególniejszym przywilejem, odebraną z pierwszym oddechem życia Twego, niewinność, dochowałaś starannością Twoją, przez cały ciąg życia Twego. — Tyś prawdziwie wzrosła na występny świecie, jak śliczna lilia między cierniem; — Tyś właśnie jak ów krzak Mojżesza stojący w ogniu, a przecież ogniem nie strawiony, nie naruszoną byłaś żadnym brudnym płomieniem. — O jakże godną jesteś uwielbienia i chwały!

Mnie poczęła i urodziła matka w grzechu pierworodnym, a lubo zliłował się Bóg nademną i przez Chrześ. ś. oczyścił duszę moją z tej wielkiej

plamy i wrócił niewinność, jaką człek stworzony odebrał od stwórcy, tę przecież czystą z miłosierdzia Bożego odebrała, poszargałem i poplamiłem, przez moje osobiste występki. O Panno nie pokalana! spraw to przyczyną swoją u Syna Twego, iżbym więcej był troskliwym o niewinność życia, jak byłem dotąd; — iżbym niedozwalał zaślepiac się namiętnościami, lecz wzór Twój pociągającej niewinności miał zawsze przed obliczem moim, a gdy się zdarzy upaść jak niedołężnemu, dopomóż iżbym zbrukana sukienkę, niebawnie oczyścił we łzach pokuty. — O Bogarodzico, niepokalana żadnym grzechem Panienko! módl się zawsze za nami, a osobliwie w godzinę śmierci stań nam z pomocą, żebyśmy wszcze-

rym żalu za grzechy zeszedli z tego świata i tak mogli mieć Syna Twego, łaskawym sędzią.

Zmów: Anjoł pański.

MODLITWA

w rocznicę oczyszczenia Najśw. Maryi Panny czyli w dzień poświęcenia gromic.

Czterdziestego dnia po urodzeniu syna Twego Najświętsza Panno udałaś się do kościoła jerozolimskiego, aby dopełnić przepisów prawa mojżeszowego; stanęłaś tam jakby jedna ze zwyczajnych matek oczyszczenia potrzebujących i złożyłaś ofiarę wyznaczoną, choć wiedziałaś iż nie miałaś nic wspólnego ze zwyczajnymi matkami, bo poczęłaś z Ducha ś.; — ale

posłuszna prawu z całej duszy, rozprawiać z przykazaniami nie lubiąca, ani wymówek lub usprawiedliwian nie szukająca; — pokorna wolę Boga cenić umiejąca, dla tego też bezwzględnie byłaś posłuszna prawu. — O Najśw. Panno! uproszę mi u Syna twego tę łaskę, abym i ja umiał zwyciężać lenistwo i inne złe skłonności od posłuszeństwa woli Boga mię odwodzące; ażebym gdy idzie o dopełnienie woli Najwyższej, nie szukał wymówek i usprawiedliwian, lecz z uniżeniem ducha i ochotą pełnił to, co Bóg odemnie wymaga, jak Ty pełniłaś.

W tym właśnie czasie gdyś weszła do kościoła, stanęli tam aby Cię i Syna Twego powitać, dwoje prawych potomków Abrahama, Bogu wielce ulu-

bionych ludzi: Anna córka Fanuela i Symeon; jak miłe Ci było to towarzysztwo poczciwych! — A choć Symeon przepowiada Ci, że miecz przeszyje Twą tkliwą duszę, że gdy Syn Twój będzie cierpiał srogą mękę i poniesie haniebną śmierć, a Ty jak czuła matka z Nim w duchu toż samo cierpieć będziesz, przecież nie wzdrygasz się na tę przepowiednię, owszem poświęcasz się na to wszystko, bo wiesz, że te cierpienia ponieść trzeba dla dobrej sprawy, z woli Boga i pod Jego opieką. O Panno mężna! spraw to Twoim przykładem i Twoją przyczyną, ażebym z uległością rozporządzeniom Opatrzności, znosił cierpienia w życiu teraźniejszym znachodzące. Spraw, żeby mię to przekonanie nigdy nie opuściło:

iz włosk z mej głowy nie spadne bez wiedzy Boga; że ten dobry Ojciec tylko dla mojej, choć mi w ten moment nie znaney korzyści, spuszcza na mię dolegliwości, ażebym w przekonaniu czerpał pociechę i męstwo w cierpieniach.

Powierzyłaś Najsw. Matko! Syna Twego, ten Twój skarb nieoceniony, pocziwemu Symeonowi, boś wiedziała iż godzien jest piastować Zbawiciela; a on w uniesieniu radosném ducha swego, zapragnął śmierci, boć już nic od świata więcéj nie żądał, gdy mu Bóg pozwolił oczyma swemi oglądać zbawienie i oświecenie narodu ludzkiego. Szczęśliwy kto tak umie oderwać swe serce od próżności tego świata, i śmiało zajrzeć śmierci w oczy, bo takiemu śmierć nie jest bolesną przeprawą, lecz

pożądaniem przesiedlenia z uciążliwego, do szczęśliwego życia. Ale takimi mogą być tylko pocziwe Symeony, nie świata i ciała, lecz Bogu żyjący! — Kościół ś. ta dobra matka nasza, która życzy sobie wszystkie swe dzieci przesłać z tego świata na tamten, z nadzieją zbawienia, spieszy pocieszyć nas w ostatnim zgonie naszym, odświeżając w obrazie, zajście między Jezusem i Symeonem w kościele jerozolimskim. Świeca bowiem dziś święcona wystawia Jezusa, tego Zbawiciela i Oświeciciela świata; podana ma być konającemu, aby sobie wspomniał, że nadzieją jego jedyną, jest Jezus Chrystus i kończył swe życie jak Symeon zaufany w dobroci Jezusa. Będzie ta świeca w ten sposób gro-

micą, wszelkiej trwogi i napastowań złego ducha, w końcu życia osobliwiej zwichnąć człowieka usiłującego. — O Przenajśw. Panno! bądźże przy mnie w godzinę mej śmierci, podaj mi w rękę gromicę, jak podałaś Symeonowi Syna Twego, obudź moje pojęcie i podaj mi myśl że mogę mieć nadzieję w męce i śmierci Jego, ażebym spokojnie zeszedł z tego świata. Uproś mi tę łaskę u Twojego Syna, ażeby mnie nie zesłała śmierć nie spodziana, nie przygotowanego; niech pamiętam na to, iż zejść mię może w każdej dobie, a przeto zawsze być gotowym winienem, jak to Syn Twój gdy mówi: czuwajcie bo nie wiecie dnia ani godziny, gdy trzeba będzie stawić się przed Sądem Jego.

MODLITWA

w rocznicę zwiastowania N. Maryi Panny.

Czemużżeś się tak zatrwożyła o Najśw. Panno! gdy Anioł Gabryel stanął przed Tobą i oświadczył Ci uszanowanie jakieś sobie przed Bogiem uskarbiła, mówiąc: bądź pozdrowiona łaski pełna, Pan z Tobą, błogosławionaś Ty między niewiastami! — Czemuż Cię to zjawienie i ta mowa, tak dalece zniespokoiła, iż musiał Cię zaspokajać i obszernie tłumaczyć zamiar swojego przyjscia? — Uznaję tu Twoję wielką pokorę, która sprawiła w Tobie nieznaną Twoich zasług i to przekonanie: iż dopełniwszy Twoich powinności, przecież nie sądziłaś siebie być więcej, jak służebnicą Boga. —

Uznaję tu Twoją wielką skromność, która rumieni się na pochwały, nie smakuje sobie w takowych, a najmniej się o takowe ubiega, mając zawsze na celu dobrych swych uczynków, dopomnienie woli Najwyższego. Uznaję tu Twoją piękną roztropność, która nie ufa ślepo każdemu i wie że tam najniebezpieczniejsza strona, z której wychodzą pochlebne pochwały.— Proszę Cię o Panno święta, niech zostanie trwale w pamięci mojej przykład Twój pokory, skromności i roztropności, żeby nie uledez samolubstwu i zgubie!—

Posłannik ten Boży, zapewnia Cię o Panno Najsw. że masz się stać matką Syna Najwyższego Pana i objaśnia że się to stanie nie zwyczajną drogą, lecz za pośrednictwem Ducha ś.— Ty

wyrozumiawszy w tém wolę Najwyższą, wyznajesz że jesteś służebnicą Pana Boga, której obowiązkiem jest, być posłuszną woli Jego, a w nagrodę tego posłuszeństwa stajesz się matką Boską, bo Ten któregoś poczęła i porodziła, tak był ściśle z Bóstwem Syna Bożego połączony, jak jest połączona dusza z ciałem w człowieku, jedną i to Boską osobę składając.— Jakaż to wzniosła i dotąd niesłychana godność Twoja! — Zaiście wyżej Cię cenić należy nad wszystkich Świętych, — wyżej nad Anjołów! — Ta godność Twoja zapewnia mię, że Twoje znaczenie w obec Boga jest bardzo wielkie, a przeto Twoja przyczyna za Twymi czcicielami wielce znakomita. O chciejże Najsw. Panno! wziąć mię

nędznego człowieka w Twoją opiekę; bądź moją pośredniczką przed Synem Twoim; — wyproś odpuszczenie grzechów, siłę do zwalczania wszelkich pokus do grzechu wiodących i zbawienie.

Zmów: Pozdrowienie anjelskie.

MODLITWA

w rocznicę wniebowzięcia N. Maryi Panny.

Dziś obchodzim o Panno święta koniec życia Twego doczesnego, koniec Twych cierpień, a razem początek życia wiecznego, początek niczem nie zachmurzonej szczęśliwości, początek złączenia się wiecznego z Synem Twoim najmilszym. — Tu na świecie ży-

jąc, zbierałaś życiem świętobliwem i cierpieniami zasługi; tam zbierasz z tego obfity plon. — Tu żyłaś jak na wygnaniu, jak w podróży do właściwej ojczyzny; nic Cię tu ziemskiego nie wiązało, myśli Twe i starania celowałaś tylko do zapewnienia sobie Nieba, a tak obrałaś sobie ową najlepszą cząstkę, która ci nie zginęła, bo z wyboru Twego korzystasz i cieszysz się nim na wieki w Niebie. — Ach jakto ze mną jest całkiem jenaczéj! — Jakże ja to mocno przywiązany jestem do ziemi! Ciało moje więcej mnie interesuje jak dusza: o niem tylko myślę, jemu dogadzam, — dla niego zbieram; a dla duszy tak mało starań poświęcam. — Dolegliwości ciała, tak mię martwią, i tak mi dokuczają, że o mało

o rozpacz mię nie przywodzą, gdy na nieszczęścia i rany duszy to jest grzechy, tak jestem obojętnym, iż ich właśnie wcale nie czuję i nawet nie rzadko dla dogodzenia ciału onych się dopuszczam. Gdy mię Bóg w takowem mojem zaślepieniu budzi, przez rozmaite przygody i chce na dobrą naprowadzić drogę, zamiast uznać Jego troskliwość o moje zbawienie, staje się niecierpliwym, narzekam, jak gdyby mi się największa wyrządziła niesprawiedliwość. A gdzież tu przy takiej cielesności, spodziewać się po tém życiu Nieba, gdy się dlań zasług nie zbiera?

O Panno Najświętsza! wyprośze mi u Syna Twego łaskę oświecenia, iżbym poznał należycie mój wielki błąd,

gdy tu zakładam sobie cielesną szczęśliwość; bo zaniedbuję przeto ducha mego, przeznaczonego do wyższej i swietniejszej szczęśliwości Nieba, którego tylko w ten czas uszczęśliwić zdołam, gdy życie moje ściśle zastosuję do nauki Syna Twego. Niechże ta prawda nigdy nie zniknie z mego przekonania! Niech pragnę i ubiegam się za ś. nauką Jezusa Chrystusa opowiadaną w kazaniach i naukach, bo ta mię tylko należycie obeznać zdoła z mojem przeznaczeniem i mojami powinnościami. Niech pragnę téj ś. nauki, nie dla cieżej wiadomości, lecz abym zastosował życie moje, grzechu unikał jak największego nieszczęścia, a pełnił dobre uczynki jako zasoby mające złożyć materję mego szczę-

śliwego pożycia w wieczności. Niech mi zawsze będzie w pamięci, co powiedział Apostoł święty: co człowiek sieje, to też zbierać będzie; jeżeli sieje w cielesności, zgubę też będzie zbierać. —

O Najś. Panno! strzeżże mię, abym w życiu terażniejszym nie był podobny owemu zabląkanemu, co zbierał kamienie, sądząc że zbiera klejnoty mogące mu zapewnić trwałą swobodę; a gdy się odecknął z tego letargu rozpaczliwie zapłakał, poznawszy swój szkaradny błąd. Strzeż mię o ś. Panno, ażebym i ja w podobnym nie zostawał błędzie: myśląc że kto wie jakie zasługi na Niebo posiadam, a odecknąwszy się z tego uprzedzenia przed Sądem Bożym, gdzie nie ma ani za-

sługi, ani miłosierdzia, tam dopiero i to zapóźno błędu mego nie poznał i rozpaczać musiał. Spraw to przyczyną Twoją, abym w bojażni bez przerwy pracował na moje zbawienie, a na Sądzie Bożym pomyślnym wyrokiem pocieszonym został.

PRZYSPOBIENIE

do Sakramentu Pokuty.

MODLITWA

przed rachónkiem sumienia.

Duchu przenajświętszy! któryś łaską Twoją odjął ślepotę tyłu w grzechach obłąkanych ludzi, i sprawiłeś że

poznali ilość i wielkość grzechów swoich tak jasno, że przerażeni okropnością stanu duszy swojej, skruszyli więzy grzechów w szczyrych łzach pokuty; racz łaskawie i mnie podobnie oświecić, żebym poznał istotny stan duszy mej, poznał jak daleko zbłądziłem z drogi, którą mi nauką i przykładem swym wskazał Jezus Chrystus. — Zniszcz łaskawie sidła w jakie mię samolubstwo uwieźć usiłuje: gdy przechy istotnie umiejsza, usprawiedliwia, ciężkość ich przed moją wiedzą kryje, lub każe zwać na drugich. Cóżby mi z tego przyszło gdybym przed sobą fałszywie uspokojony, w oczach Boga przecież był godzien obrzydzenia? — Wiem że ta na fałszu osadzona spokojność zgubiłaby mię

wiecznie, jeźliby zasłona z oczu moich spadła dopiero przed sądem Jezusa, bo w ten czas nie będzie tego czasu miłosierdzia, który dziś jest, lecz czas sprawiedliwości; a jabym napróżno się korzył przed surowym Sędzią. Duchu przenajświętszy, odwróć odemnie to zgubne nieszczęście, a pomóż mi ażebym poznał należycie wielość i ciężkość grzechów moich, jak poznał Piotr święty, Marya Magdalenka i tylu pokutujących grzeszników, o co Cię za ich przyczyną serdecznie błagam.

Ułatwienie rachunku sumienia.

Pierwsze przykazanie Boże. Wierzyłeś wszystko co Jezus Chrystus przez kościół św. do wierzenia podaje?

Lekkomyślnie przetrząsałeś przedmioty wiary? — Potakiwałeś źle o wierze mówiącym?

Niedbałeś o nauki żeby się w wierze ś. objaśnić i utwierdzić? — Żyłeś jak wiara każe?

Używałeś gusłów i zabobonów? — Bywałeś na nabożeństwach obcowiernych?

Miłowałeś Boga nad wszystko? — Pełniłeś przykazania Boże dla miłości Jego choć ci i trudno przyszło? — Może dla miłości własnej, względu na ludzi, przywiązania do stworzeń, dla zysku doczesnego, przekraczałeś przykazania Boże?

Może twoje dobre uczynki nie były kierowane miłością Boga, posłuszeństwem woli Jego; plamione były doczesnym zyskiem: majątku, chwały ludzkiej, swobody, przypodobania się ludziom?

W biedzie, chorobach, nieszczęściach, narzekałeś na rozporządzenia Boże; — przyganiałeś im, — zniecierpliwiony siebie martwiłeś, — sobie źle życzyłeś, — bliźnim stawiałeś się przykrym? — używałeś niegodziwych sposobów na polepszenie smutnego położenia?

Wdawałeś się, bez koniecznej potrzeby w niebezpieczeństwa ciała zagrażające? — Nie byłeś należycie ostrożnym żeby nie wpaść w grzech; nie unikałeś towarzystwa z zepsutymi, — kar-

czemnych zabaw, — ciekawego zapatrywania na grzeszących? — Odkładałeś nawrócenie do Boga od dnia do dnia? —

Modliłeś się trzy razy na dzień? Może bez uwagi, — bez czucia, — z opieszałością? —

Drugie przykazanie Boskie. Wzywałeś imię Boga, Jezus i t. p. bez uszanowania: w żarach, — w złości? —

Lekce ważyłeś święte przedmioty: w kościele rozmawiałeś bez koniecznej potrzeby, — śmiałeś się, — świętości używałeś do złych celów — słowa pisma ś., kazania lekce ważyłeś, — Sakramenta przyjmiałeś w grzechu, — rzecz kościelną sobie przywłaszczyłeś? —

Falsz stwierdzałeś imieniem Boga: przysięgałeś się? złożyłeś przysięgę na fałsz w sądzie, lub przed podobną władzą?

Dotrzymałeś przysięgi małżeńskiej przy słubie uczynionej? —

Czyś sumiennie wypełnił, to do czegoś się przysięgą zobowiązał? —

Bogu poślubionej obietnicy dotrzymałeś? —

Trzecie przykazanie Boże i 1. 2. Kościelne. Wykonywałeś w niedziele lub święta prace ciężkie, — należące do codziennego utrzymania, —

za pieniądze, — przeszkadzające pobożności? — Takie prace nastęrczałeś lub nakazywałeś podwładnym? — Nie powściągałeś ich od takowych?

W święta i niedziele poświęcałeś się szczególnej pobożności? — Możesz pozwalał sobie rozkoszy występnych; pijaństw, bałamuctw, tańców, i t. p?

Sluchałeś pobożnie Mszy ś. i kazania w niedziele i święta? — Możesz z lenistwa, — niedbalstwa, — bałamuctw, — bez słusznej przyczyny, opuszczał Msze ś. i kazania w święta i niedziele? — Możesz na Msze ś. przychodził późno w skutek guzdrania, — wychodził przed końcem Mszy ś. — w czasie Mszy ś. lub kazania spał, był roztargniony czem obcem? —

Czwarte przykazanie Boże. Czyś był zaw sze i chętnie posłusznym rodzicom? — Lekce wazyłeś ich rozkazy, nie wykonawałeś ich, lub wykonywałeś z niechęcią? —

Czyś ich miłował jak pierwszych po Bogu dobroczyńców twoich? — Możesz mało ich sobie cenił, obmawiał, narzekał na nich? —

Szanowałeś rodziców jako twoich pierwszych po Bogu władców? — Możesz im był hardym, — nie przyzwoicie odpowiadał? —

Byłeś rodzicom wdzięcznym? — Gdy byli w potrzebie wspierałeś ich? — Gdy zmarli modliłeś się za ich dusze? W służbie będąc; czyś wykonywał to co, i jak ci rozkazali twoi przełożeni? — Możesz zaniedbywał obowiązków; pracował tylko dla oka, nie dla sumienia? — Szanowałeś swoją zwierzchność? — Może byłeś hardym, klucieś się z nimi, — obmawiałeś ich, — szydziłeś z nich? —

Byłeś wiernym państwu twemu? — Szło ci o ich dobro, jakby o własne? — Może przez twoją opieszałość, bałamuctwa, nieumiejętność, ponieśli jaką szkodę? —

Duchowną i świecką zwierzchność szanowałeś? — Byłeś jej przyzwoicie posłusznym? *Piąte przykazanie Boże.* Złoczyłeś bliżnim; — gniewałeś się z nimi; — biłeś ich niesprawiedliwie; — mściłeś się? —

Szkodziłeś bliżnim na zdrowiu; — pociągałeś do pijaństwa; — martwiłeś ich; — okaleczyłeś?

Namawiałeś do grzechu; — czyniłeś lub mówiłeś coś takiego, co zdolne było przyprowadzić kogo do grzechu? —

Wynagrodziłeś uszkodzenia na ciele; — pojednałeś się z bliżnim; poprawiłeś pogorszonego?

Sobie samemu: złożyłeś, szkodziłeś na zdrowiu, przez pijaństwa, bałamuctwa, obżarstwo, niecierpliwość? —

Ze zwierzętami obchodziłeś się po tyrańsku?

Szóste przykazanie Boże. Popeliłeś grzech przeciw czystości? — Mówiłeś lub śpiewałeś co tnęło lubieżością? Namawiałeś do lubieżności?

Wynagrodziłeś szkody wynikłe z lubieżności?

Siądme przykazanie Boże. Przywłaszczyłeś sobie rzecz cudzą? Pomagałeś złodziejowi, — przechowywałeś; kupałeś skradzione rzeczy? —

Oszukałeś bliźniego, — wyłudziłeś co, — zebrałeś mogąc się sam utrzymać, — gdy ci omyłką kto nadał zwróciłeś?

Robiłeś długi bez nadziei oddania; nie uściśles się z długu w swoim czasie? —

Pożyczoną rzecz używałeś przyzwoicie? — oddałeś w swoim czasie, nie uszkodzoną?

Szukałeś właściciela znalezionej rzeczy, — oddałeś bez żądania nagrody? —

Zrobiłeś szkodę w zbożu łące, ogrodzie?

Brałeś lichwę od pożyczki? (od talarara więcej brać, na miesiąc jak 2 fenigi; na rok jak 1 sgr. i 10 fenigów, jest lichwa), oddałeś rzecz

cudzą, wynagrodziłeś krzywdy, — wypłaciłeś zasłużone myto? —

Ośme przykazanie Boże. Kłamałeś? — czy przed zwierchnością, z krzywdą cudzą?

Udawałeś cnotę, pobożność, dla własnego zysku? —

Dawałeś fałszywe świadectwa?

Oczerniłeś bliźniego fałszywie? — z jaką krzywdą, — przed wielu osobami? — czy odwołałeś? —

Cudze ułomności rozgłaszałeś, — pomagałeś obmawiać, — przywtarzałeś obmowom, — nie zgańniłeś obmowy, — nie broniłeś obmowionego wiedząc że niewinny? —

Dopytywałeś się, z próznej ciekawości, jak kto źle żyje, od sług, dzieci; — sam podsłuchiwałeś co mówią lub czynią bliźni?

Wyszydziłeś cudze wady, kalectwa i t. p? Sądziłeś bliźniego o występki nie mając słusznych powodów do sądzenia?

Pagardzałeś bliźnim?

Cudze postęпки oceniałeś źle, nie mając do tego ani prawa ani zdatności? —

Wierzyłeś łatwo, co ci złego o bliźnich powiadano i rozgłaszałeś jak rzeczywistą prawdę?

Sekretu powierzonego ci dochowałeś; — tajemnice cudze śledziłeś, listy nie do ciebie wyśosowane czytałeś?

Wynagrodziłeś krzywdy z obmowy wynikię?

Dziiesiąte przykazanie Boże. Podobałeś sobie w myślach lubieżnych: rozważałeś je, rozbiarałeś, nie odrzuciłeś natychmiast?

Dziesiąte przykazanie Boże. Chciałeś cudzą rzecz sobie przywłaszczyć, — szkodę, krzywdę kumu uczynić? —

Zazdrościłeś? — byłeś chciwym, skąpym?

Trzecie przykazanie Kościelne. Posty zachowywałeś? — Może przez wzgląd na ludzi, — z przywidzianej słabości, — z lekceważenia rozkazu kościoła, — bez dyspensy, jadłeś w poście zakazane potrawy? — Przebrałeś miarę w nasyceciu się w dni postne albo wcale uległeś obżarstwu lub pijaństwu?

Czwarte przykazanie Kościelne. W czasie wielkanocnym, przyjąłeś i to godnie Sakramenta pokuty i komonii ś.?

Piąte przykazanie Kościelne. Tańczyłeś i używałeś zabawek hucznych w czasie zakazanym to i: od pierwszej niedzieli Adwentu aż do trzech

króli — i od wstępnej środy aż do przewodniej niedzieli? —

Przy każdym rodzaju grzechu, trzeba wiedzieć jego częstotć, i okoliczności jeden i tenże sam grzech zwiększające, bo np. jednym czynem więcej przykazań przekroczyć można.

MO DLITWA

przed spowiedzią.

Rozpatrzywszy się, o ile zdołałem, w mojem sumieniu, widzę mój Boże! jak mocno zbłądziłem i z powstydnieniem uznaję iżem się stał jednym z najniewdzięczniejszych stworzeń Twoich! — Ty dobry Ojciec dałeś mi życie, dałeś mi to wszystko co do utrzymania było potrzebne; pod Twoją łaskawą opieką żyję od dzieciństwa mego; a ja na to wszystko niebaczny, zamiast

miłować Cię nad wszystko i powierzyć się Tobie ze wszystkim, Tobą pogardziłem i służyłem raczej Twoim i moim nieprzyjaciółom: zepsutemu światu i namiętnościom. Ach! słusznie Panie ubolewasz gdy mówisz: „Synów wychowałem, a oni mną wzgardzili!“

Powiedziałeś mi wyraźnie przez Jezusa Chrystusa co mam czynić, a czego unikać; z troskliwości o moje zachowanie podałeś mi pod dozór i naukę kościoła ś. żeby ten mię strzegł, pouczał i w dobrem utwierdzał. Uczyniłeś to nie dla Twego lecz dla mego interesu, żebym tu i w wieczności był szczęśliwym, nie zblądził. O prawda mój Boże! że z troskliwością kokoszy zbierającej pod skrzydła swe pisklęta żeby je ochronić od nieszczęścia, sta-

rałeś się o moje uszczęśliwienie; ale i to jest prawdą, że ja pogardziłem twoją starannością ojcowską! — Ty jak kochająca matka chciałeś mię prowadzić w pośród niebezpieczeństw życia terazniejszego; a ja jak głupie niedoświadczone, a przecież krnąbrne i harde dziecko, wyrwałem się z rąk Twoich, żeby ślepo biec na zgubę. — Oj pojmuję ja teraz, że boleść twoja nad moją zapamiętałością, jest nie równie dotkliwsza, jak owęj wzgardzonej matki, bo Twoja miłość dla mnie nierównie większa i istotniejsza jak jój, a przeto moja krnąbrność i hardość daleko niegodziwsza!

Ale jakże ja to byłem niepamiętnym i na siebie samego; gdy mię sumienie zapewniało, że jestem z Tobą w do-

brem porozumieniu, było mi w ten czas dobrze, nie znałem biedy, nie mieszała mię żadna niespokojność. Ale zachciało mi się zasmakować życia za domem Twoim; Tyś mię przestrzegał że mi źle pójdzie; ja uporczywy pobiegłem za przywidzeniem, rzuciłem się w grzechy. I czegoż dosłużyłem się? Oto nędzy, biedy, jak ów syn marnotrawny; sumienie gryzie, niespokój, skutki grzechów do żywego dobodają. Nie widzę innego środka żeby polepszyć smutne moje położenie, jak wrócić do Ciebie dobrego Ojca, — jak z głębi upokorzonego ducha wołać do Ciebie: „Ojcie, zgrzeszyłem przeciw Tobie i niebu! nie jestem godzien nosić nazwiska syna Twego! — Uczyn, niech będę chociaż najniższym służką, a byle

w domu Twoim, nie zaś w domu grzechu!“ Toć Ty miłościwy Ojcie przyjmiesz na powrót do siebie, mnie marnotrawnego syna, z skruchą do Ciebie wracającego!

Jezu najmiłosierniejszy! — ileżęsto Ty ucierpiał przy męce Twój bólu, hańby, smutku; jakże dotkliwie dokucało wszystko, gdyś przez trzy godziny zawieszony na czterech ranach dokonywał życia Twego, a to wszystko zniósł cięcierpliwie, żeby zadosyć uczynić sprawiedliwości Boskiej za grzechy moje i wybawić mię od mąk piekielnych. Spodziewałaś się i słusznie, że wzniesiony na krzyżu pociągniesz i mnie Twą miłością wielką ku sobie, że ja już Ciebie we wszystkim słuchać będę. A oto ja nieszczęśli-

wy człowiek obojętnym byłem na Twoją wielką ofiarę! Oddawszy się grzechowi, właśnie nogami deptałem krew Twoją ś. za mnie wylaną, łącząc się z Twemi nieprzyjaciółmi krzyżowałem Cię powtórnie! — Stałem się twardszym od skał, które się kruszyły, — nieczulszym od ziemi, która się trzęsła na widok bolesnej Twój śmierci! O niegodziwy ja człowiek, gdym moją nieczułość tak daleko nie wzdrygnął się posunąć! Panie! ta myśl rodzi rozpaczliwe poczucie! ale słyszę głos Twój z krzyża usprawiedliwiający ślepotę grzeszników i błagający za nich Ojca Twego! Tento, jak konającemu obok Ciebie łotrowi daję otuchę, że i mnie objąłeś w tej modlitwie; a przeto z nim udaję się do miłosierdzia Twego pro-

sząc: nie odrzucaj Panie grzesznika ukorzonego, wyznającego winy swoje! Zapewnij i mnie jak tamtemu zbawienie. Postąp sobie ze mną według miłosierdzia Twój, nie według złości i nieprawości mojej! Wszakci zapewnileś: że sercem upokorzonym i skruszonym nie pogardzisz; nie pogardzajże mną w takim uczuciu stawającego w obliczu Twój!

Boże mój! gdy tak uznaję wielkość grzechów moich; stanowią oraz, że do nich, ile największego nieszczęścia, nie wrócę, choćby mi też stateczność w tem przedsięwzięciu sprowadziła skutki najnieprzyjemniejsze; bo przecież mi lepiej będzie ponieść dla cnoty choćby największe nieszczęście, niż Tobie dobry Panie stać się napowrót

niewdzięcznym. Wyrzekam się przeto nie tylko wszelkich grzechów, ale i tego wszystkiego co mię do grzechu przyprowadzić może: towarzystw, miejsc i zatrudnień, które mi dotąd były przyczyną upadku. Niechby mi z tąd przyszło cierpieć szkody doczesne, niechby mię z tąd wyszydzano jak świętoszka, niechby mię zysk koniecznie ciągnął, ja nie pójdę za wołaniem grzechu, bo Ty Boże słusznie żądasz odemnie, żebym dla cnoty zrzekł się wszystkiego, a choćby mi też było tak miłe i tak potrzebne jak oko lub noga. Wszakże nie w moich siłach, bo te są niedołężne, lecz ufam w Twojej łaskawej opiece i proszę Cię zechcij być siłą i obroną moją w tej podróży do wieczności. Ześlij łaskawie Anioła Twego,

żeby mię prowadził, strzegł i bronił w niniejszej podróży, jak prowadził, strzegł i bronił sługę Twego Tobiasza! Zasilaj mię łaską Twą, jak zasilasz proroka zgłodniałego Eliasza, żebym z nim w mocy tego zasiłku, doszedł aż do góry pańskiej, żywota wiecznego.

A teraz wuczuciu mojej niegodziwości, z żalem i pokorą, zbliżam się do namiestnika Twego Jezu, któremu dałeś władzę odpuszczenia grzechów poświęciwszy go na kapłana; zbliżam się żeby siebie oskarżyć z grzechów tak szczerze i rzetelnie, jak gdybym to czynić miał przed Tobą Sędzio żywych i umarłych, przed którymby na próżno chciał coś tajić, usprawiedliwiać lub na kogoś innego zwałać.

Wierzę że taka cielesna przezorność godnaby była Twego obrzydzenia, a dla mnie byłaby zgubną; pokazywałyby albowiem iż nie wychodzę z Tobą szczerze lecz obłudnie, a tak zamiast odpuszczenie grzechów, sprowadziła-by mi odrzucenie. Bronże mię Boże, żebym nie popadł w takową niegodziwość!

POWSZECHNA SPOWIEDŹ,

którą zmówić krótko przed przystąpieniem do spowiednika.

Ja grzeszny spowiadam się Bogu wszechmogącemu, Najświętszej Maryi Pannie, św. Michałowi archaniołowi, św. Janowi chrzcicielowi, ś. Apostołom Piotrowi i Pawłowi, wszystkim Świętym i tobie Ojcze duchowny, iżem zgrzeszył myślą, mową i uczynkiem; moja wina, moja wina, moja największa wi-

na. A przeto proszę Najświętszą Maryę Pannę, ś. Michała archaniola, ś. Jana chrzciciela, śś. Apostołów Piotra i Pawła wszystkich Świętych i ciebie ojcze: módlcie się za mną do Pana Boga naszego.

Gdy kapłan, mając rozpoczynać spowiedź, żegna, mów żegnając się:

Panie! kieruj sercem i usty memi, ażebym się godnie i należycie wyśpowiadał grzechów moich. W imię Ojca, i Syna, Ducha Świętego Amen.

MODLITWA

po Spowiedzi.

Ach Boże, jakieżto ogromny ciężar zdjęty z sumienia mego! — Jakże mi teraz jest lekko i błogo! Żadna swoboda doczesna tyle i tak przyjemnie

nieuszcęśliwia ducha mego, jak oto gdy mię wiara zapewnia, że w Sakramencie pokuty przez upoważnione go od Ciebie Jezu Chryste kapłana, odpuściłeś mi grzechy wraz z karą za nie wieczną, i dałeś mi łaskę poświęcającą, czyli uzdatniającą moje uczynki do zasługi na Niebo. Wyrwałeś mię ze zguby wiecznej, i postawiłeś w miejscu bezpieczném; oczyściłeś duszę moję zbrudów grzechowych, i przyodziałeś mię świetną szatą Twoich wybranych. Ta przeto wielka dobroć Twoja, żeś mię wydzwignął z méj nędzy duchowej i przyjął do miłosierdzia Twego rozrzewnia i unosi ducha mego. Mój Boże! a czyż ja byłem zdolen zasłużyć sobie na tak wielką łaskę Twoję?— W grzechu będąc nie miałem żadnej

zasługi, a mój żal za grzechy i wola poprawienia życia mego, które przyniosłem do Sakramentu pokuty, czyżby mogły zmasać szereg grzechów moich? O, nie! Wiem że to uczynić mogły tylko, zasługi męki śmierci Twój Jezu Chryste; cierpieniami Twemi odkupiłeś mię, w krwi Twojej właśnie obmyłeś mię z grzechów i uczyniłeś mię jednym z przysposobionych synów Boga! Niechże Cię za to wielbię na wieki z wybranemi Twemi. Niech pamięć Twego wielkiego dobrodziejstwa dziś szczególnież doświadczonego, nigdy nie wygaśnie z pamięci mojej i będzie mi nieustannym bodźcem do życia zgodnego z świętą wolą Twoją.

Prawda że bezkarnym mię nie czynisz, prawda że Sakrament pokuty po-

zostawia na mnie winę kary doczesnej do odpokutowania; ale jakaż wielka różnica między darowaną wieczną, a pozostawioną doczesną karą! Tamtej nigdybym nie wypokutował bo wieczna, w piekle, w miejscu nieprzerwanych narzekań i rozpaczy; — a tę mogę odpokutować na tym świecie przez gorliwość w pełnieniu woli Twój, przez cierpliwe znoszenie przykrości w tym życiu znachodzących człowieka. Otóż Najłaskawszy Ojcze! ofiaruję się chętnie na to życie pokuty. — Każdą przeciwność i nieprzyjemność życia, ofiarować Ci będę w zadosyć uczynienie za grzechy moje; — umarzając bolesne uczucia moich przeciwności, nie zapomnę że Ty mię karzesz po ojcowski, łaskawie, żebyś nie był powo-

dowanym ukarać mię dotkliwiej. W pełnieniu Twych rozkazów będę od tąd chętnym i ochoczym, choćby mi to przyszło jak najtrudniej; bo wiem iż Ci Boże wiele dłużen jestem. Przyjm Ojcze dobry tę moją ofiarę, i wesprzyj siły moje ażebym był zdolen dopełnić wiernie tego obowiązku.

Przez grzechy moje stałem się dłużnym nie tylko Tobie, ale bliźnim moim, bo dałem im zły przykład, — zmieszałem zgodę z nimi, — uszkodziłem ich na sławie, majątku i zdrowiu. Nie byłoby dostatecznem nawrócenie moje do Ciebie Boże! gdybym w brew rozkazowi Apostoła Twego miał być jeszcze coś więcej dłużen moim bliźnim jak miłość. Przeto udaję się do Ciebie Boże! i mówię z

Zacheuszem: jeżli kogo pokrzywdził oddam w czwórnasób, i biorę sobie za obowiązek poczynione moim bliźnim krzywdy przy najbliższej sposobności wynagrodzić. W tem mojem postanowieniu nie wstrzyma mię; ani wstyd, ani obawa nieprzyjemności, ani wzgląd inny jaki na siebie; bo pokrzywdzeni mają po sobie prawo wymagania sprawiedliwości, a ja jestem winowajcą i zasłużyłem na upokorzenie. Pokrzywdzeni cierpieli z méj winy, słuszną żebym ja cierpiał z własnej i kajał się na dalej podobnych długów. Boże łaskawy! dopomóżże mi łaską Twoją, ażebym przezwycięzał zawady jakie stawia w tym punkcie samolubstwo, o to Cię proszę przez Jezusa Chrystusa Amen.

PIEŚŃ POKUTNA

od Ojca ś. Urbana VIII. złożona.

Przed oczy Twoje Panie winy nasze składowy, — a karanie, które za nie odnosim, przyrównywamy.

Jeżeli uważamy złości, któreśmy popełnili, — mniej daleko cierpiemy, niżeliśmy zasłużyli.

Cieęższe to jest; do czego się znamy być winnymi, — a lżejsze to co ponosimy.

Karę za grzechy dobrze czujemy, — a przecież grzeszyć przestać nie chcemy.

W pośród plag Twoich, niedoleżność nasza wielce truchleje — wszakże w nieprawości, żadna się odumiana nie dzieje.

Umysł utrapieniem srodze ściśniony, — a upór w złem trwa nie poruszony.

Życie w uciskach prawie ustaje, — złych jednak nałogów swoich nieprzestaje.

Jeżeli nawrócenia łaskawie czekasz, my się niepoprawiamy, — jeżeli sprawiedliwie karzesz, wytrwać nie możemy.

Wyznamy z płaczem w karaniu, czegośmy się dopuszczali, a po nawiedzeniu zapominamy czegośmy dopiero płakali.

Gdy miecz Twój na nas podniesiony trzymasz siłać obiecujemy, — a skoro go spuścisz objętnie wykonać nie chcemy.

Kiedy nas karzesz, prosimy abyś się zmiłował, — a gdy przestaniesz, pobudzamy Cię znowu, abyś nam nie folgował.

Oto nas masz korzących się Tobie Wszehmocny Boże! — wiemy, iż jeżeli miłosierdzie dopuści, sprawiedliwość słusznie nas zgubić może.

Racz nam tedy dać, o co żebrzemy, lubośmy nie zasłużyli, — któryś nas z niczego stworzył, abyśmy Cię prosili.

Siedm psalmów pokutnych.

P S A L M 6.

Panie! nie w gniewie i zapalczywości
 Karz mię, strofuj z moich nieprawości;
 Ale się raczej zlituj nad strapionym,
 I ulżyj bólu kościom udręczonym.
 W mojem zmartwieniu chodzę ledwie żywy!
 Kiedyż mnie zleczysz, Ojczye litościwy? —
 Obróć się wyrwij duszę mą z ciężkości,
 Nie dla mych zasług, lecz dla Twój litości.
 Bo któż po śmierci, kto Cię wspomni w grobie?
 Ja w zboże żywych ogłoszę o Tobie.
 Jużem wzdychając z mordował się Boże,
 Przez noc napawam łzami moje łozę;
 Płaczem codziennym oczom moim szkodzę,
 I zestarzałem się w ustawicznej trwodze,
 Nie stojcie przy mnie co mi źle myślicie,
 Wy się w zamysłach waszych pomylicie.

Bo jakim płakał, Pan mój to zobaczył,
I z łaski swój wysłuchać mnie raczył.
Niech się zawstydzą moi nieżyczliwi,
Niech się poznają, jak byli fałszywi.

P S A L M 31.

Szczęśliwy, komu grzechy odpuszczono,
I w niepamięci złości zarzucono;
Szczęśliwy, w którym Pan nie znalazł wady
I serce jego nie szukało zdrady.

A jam zataił moich nieprawości,
Jęcząc dni całe, wyschły moje kości.
Czyli dzień świecił, czyli noc nastąpiła,
Twarda mię ręka Pańska przyciskała.

Sprzykrzyło mi się moje uciśnienie,
Bo jako ciernie kłuło mię sumienie;
Dla tego Panu, żem zgrzeszył, znać dałem,
I mojej złości zataić nie chciałam.

Rzekłem: powiem mu wszystko, jak co było
I tem się zaraz moje złe złagodziło;
Przeto mu zawsze wierny dzięki złożę,
Ani go dotknie wylew pomsty Bożej.

Z Ciebie ucieczkę w utrapieniu miałem,
Gdy nieszczęśliwość w koło mię widziałem;
Do Ciebie wzdycham i w dzisiejszej chwili,
Wyrwij mię od tych, co mię otoczyli.

Wy których równy ból memu dokucza,
Zrozumiejcie mię, Dawid was naucza,
On się naciерpiał, i zna pewne drogi,
Którymi idą do Boga nad bogi. —

Nie bądźcie jak kół, i muły bywają,
Które rozumu żadnego nie mają;
Których aż szczeka ma bydź okiełznana,
Zeby je można nawrócić do Pana.

Jak wiele czeka biczów na grzesznika,
Którymi słusznie Bóg winnych dotyka! —
A tego, który zaufał Ci Panie,
Litość osłoni i cały zostanie.

Cały zostanie, ze wszech miar szczęśliwy
W Tobie się cieszyć będzie sprawiedliwy!
I którym tylko miła prosta droga,
Chęłpic się będą wsparciem swego Boga.

PSALM 37.

Kiedy się na mnie zagniewasz Panie,
Nie chciej mię karać z mych złości;
Bo pod ciężarem któż nie ustanie
Gniewu Twojego wielkości?

Już strzały Twoje utkwily we mnie,
Ręka Twoja głębiej je wraża;
Zdrowia w mem ciele szukam daremnie
Gniew Twój mą słabość pomnaża.

Ból mój do samych przenika kości,
Grzech mój jest mojem zniszczeniem.
Wzniosły się nad mą głowę me złości,
I swem mnie gnietą brzemieniem.

— Głupim ja! — Kiedy moje się rany,
Ledwie zgoily połową,
Nie dbałem; — a tak jad zaniedbany
Otworzył rany na nowo.

Nędzny ja! — chodzę skruszony cały,
Cały dzień w smutku boleję,
Urąga ze mnie wróg mój zuchwały,
Straciłem zdrowia nadzieję.

Cierpię, losowi memu nie łaję,
I w pokorze go przyjmuję,
Z słuchaniem ryczę; czem się wydaję,
Jaki me serce ból czuje.

Czego ja żądam Ty widzisz Panie,
Ty patrzysz na me jęczenie!
Serce me cierpi, sił mi nie stanie,
Zgasły mych oczu promienie.

Co przyjaciółmi mojemu byli,
Co za mym stołem siedzieli,
Dzisiaj dalecy! — na mnie godzili,
Dziś przeciwko mnie stanęli.

A insi na mnie gwałtem napadli,
Co duszy mojej szukali;
Mysząc mi zdrady, potwarze kładli,
W sprawach się moich badali.

Ja zaś jak niemy, jak niesłyszający,
W sobie te wzgardy ich tłumię,
Stałem się niby człek nie czujący,
Co odpowiedzieć nie umie.

Bom w Tobie Boże, złożył ufanie,
Twojej wyglądam pomocy;

Ty mię wysłuchasz, losów mych Panie!
Wesprzesz mię w mojej niemocy.

Bom Ciebie prosił, żeby mię w żarcie,
Nie szczypał wróg mój zuchwały,
Żeby nie gadał: „Otóż mu wsparcie,
Jak mu się nogi zachwiały!“

Ja gotów cierpieć, co mi się przyda,
Ból mój przed memi oczami,
Przez mnie samego grzech się mój wyda,
Myszę nad memi winami.

A mimo tego nieprzyjaciele,
Ciężcy mi każdej godziny;
I jeszcze ich się przyczynia wiele,
Nienawidzą mnie bez winy.

Ci, co za dobre złością oddają,
Nie mogąc mnie w czem obwiniać,
To mi jako grzech jaki zadają,
Że lubię dobrze uczynić.

Nie odstępujże Boże i Panie!
Sługi Twojego imienia,
Zechcesz, złego mi nic się nie stanie,
Boże mojego zbawienia!

PSALM 50.

Bądź mi litośny, Boże wszechmogący,
Według wielkiego miłosierdzia Twego;
Według litości Twój nie policzonej,
Chciój zmazać mnóstwo przewinienia mego.

Obmyj mię z złości, obmyj tę godzinę,
Oczyść mię z brudu, w którym mię grzech trzy-
Bo ja poznaję wielkość mojej winy, (ma,
I grzech mój zawsze przed memi oczyma.

Odpuść! przed Tobą grzech mój popełniony
Boś przyrzekł, że ta kary ujdzie głowa,
Którą przyniesie grzesznik uniżony;
By nie mówiono, że nie trzymasz słowa.

Wspomnij, żem w grzechu od matki poczęty,
Ztąd mi zła skłonność! chociaż z drugiej strony
Ze lubisz prawdę, Twój mądrości świętej,
I Twych tajemnic jestem nauczony.

Jak trędowatych pokropisz mię zieleń,
Serce me nad śnieg będzie wybielone;
Tak uszy moje napelnisz weselem,
I pocieszą się kości poniżone.

Odwróć twarz Twoją od przestępstwa mego,
I wszystkie moje pomóż nieprawości;
Stwórz serce czyste warte Boga swego,
A ducha prawdy wlej w moje wnętrze.

Nie oddalaj mię od ojcowskiej twarzy,
Nie chciej mi bronić Twojego natchnienia,
Wróć radość, którą niewinność nas darzy,
I racz mię w duchu utwierdzić rządzenia.

Odpuść! a ja to twe zlitowanie,
Powiem przed bracią mymi grzesznikami;
Jak ich nauczę drogi Twojej Panie,
Oni do Ciebie przybiegną tłumami.

Zasłoń mię przed tym mym nieprzyjacielem,
Przed krwią, com przelał w mej niezbożności!
Boże! język mój rozgłosi z weselem,
Tę folgę twardej Twój sprawiedliwości.

Chciej mi otworzyć usta moje Panie!
Bym śpiewał chwałę Twojego imienia,
Jeżli chcesz ofiar, wszak na nie mię stanie,
Lecz nie tak mileć są całopalenia.

Ofiara Bogu: żalem zdjęta dusza,
Serce skruszone i upokorzone;

To do litości najprędzej Go wzrusza,
Te dary mile, przed Nim położone.

Jeżli eo usta zmazane uproszą,
Górze syońskiej chciej być dobroczynny;
Jerozolimskie niech się mury wznoszą,
I nie karz miasta, bo ja tylko winny.

Gdy mi odpuścisz, a miasto się wzmoże,
Wtenczas ofiarnych chlebów pełne stoły,
Całopalenia, w ten czas przyjmiesz Boże!
I na Twój ołtarz położą Ci woły.

P S A L M 101.

Śluchaj mój prośby, Boże litościwy!
Niechaj Cię głos mój dosięże tęskliwy;
Nie zwracaj twarzy, ale w każdej porze
Gdy mię ból trapi, wysłuchaj mię Boże!

Przybądź o Panie! przybądź z swym ra-
tunkiem,
Gdy na Cię wołam ściśniony frasunkiem;
Marne dni moje, jak dym uleciały! —
Kości jak suche drzewo wygorzały.

Jak trawa uszło me serce bez Ciebie,
Bom ja o Twoim nie pomyślał chlebie!
Z ustawnych jęków nie masz na mnie ciała,
Kość tylko nędzna, i skóra została.

Jestem jak w lesie Pelikan chowany,
Jako ptak nocny w pustkach zamieszpany,
Oczu nie mogłem przymrużyć za strachem,
Jak biedny wróbel sam jeden pod dachem.

Nieprzyjaciel mi urągał dzień cały,
Ten na mię przysięgał, co mi dawał chwały;
A jam za pokarm szczerym żył popiołem,
I lzy pił żywe, siedząc za mym stołem.

Z góry mię na dół pchnąłeś rozgniewany,
Tak wgniewie Twoim wiek mój oplakany,
Chynał ku nocy, jako cień wieczorny
I uschłem nędzny jak kwiat ugorny.

Lecz Ty na wieki trwać będziesz o Panie!
Pamiętka Twoja nigdy nie ustanie;
Ty nad Syonem Twym się masz zlitować,
Czas oto przyszedł, żeby go ratować!

Śługom się Twoim mur podobał nowy,
Ochozem sercem spieszą do budowy;

Będą się Ciebie wszystkie kraje bały,
Wszyscy królowie złęką się Twój chwały.

Ty bowiem znowu miasto Twe naprawisz,
I swój majestat widocznie objawisz!
Pan się zlitował nad trapiącym Izami,
I nie pogardził pokarnych prośbami.

Niechaj to pismem napisze się złotem,
Ku wiecznym czasom! — aby świat na potem,
Pamięć miał Pańskiej nad sobą opieki,
I w dalsze coraz podawał ją wieki.

Bowiem na Niebie siedząc Pan wysoko,
Raczył na ziemię świętą spuścić oko;
Bo płacz usłyszał więźniów okowanych,
I wyrwał, na śmierć ostatnią skazanych.

By na Syonie święte Pana imię,
I nieśli Jemu cześć w Jerozolimie,
Kiedy lud wszystek, i ich przełożeni,
Ku służbie Pańskiej będą zgromadzeni.

W drodze trudów postępującemu Boże!
Oznajm, jak wiele lat moich być może?
Niecofaj Panie, smutnego człowieka,
W pośród dni moich, w połowie wieku.

W początku świata ziemię ugruntował,
I nieba swemi rękoma zbudował,
To jednak zginie; Bóg się nie zachwieje,
A wszystko z czasem jak szata zniszczeje.

Każdy twór swojej podlega odmianie;
Ty tylko ten sam, wiek Twój nie ustanie;
I sług Twych syny na wieki trwać będą,
Z swoim plemieniem przy Tobie osiedą.

P S A L M 129.

Z głębi do Ciebie wołałem Panie!
Panie wysłuchaj me modły,
Uszu Twych na me nakłoń wołanie,
Srogie mi troski dobodły.

Jeżeli zważać nasze masz złości,
Panie! Któż Tobie wytrzyma?
Aleś Ty łaskaw! Pańskiej litości,
Chciwemi czekam oczyma.

Według słów Pańskich, czekam pomocy,
Ufając w łasce niezmierniej,
Od ranej zoży do późnej nocy,
Niech ufa w Bogu lud wierny.

Bo zlitowanie nie jest mu nowe,
Hojny jest okup u niego;
On dobry! dzieci Izraelowe,
Wybawi z grzechu wszelkiego.

P S A L M 142.

Panie! wysłuchaj modlitwę moję,
Znasz mego serca skrytości!
Błagam Cię, w łaskę dufając Twoję,
Wysłuchaj uchem litości.

Nie wchodź w rachubę i sąd straszliwy,
Ze swoim sługą mój Boże!
Przed okiem Twoim, któż proszę żywy,
Usprawiedliwion być może?

Gdyż nieprzyjaciel czyhając skrycie,
Na mą się duszę zasadził,
Znikczemnił moje na ziemi życie,
I samą hańbę sprowadził.

We mgle mię wiecznej nocy położył,
Jakby po mnie już było,
Duch się mój cały nad sobą strwożył,
Serce się we mnie skłóciło.

W okropnym strachu i ciężkich trudach,
Pamięć dni dawnych stała,
O Twoich Panie! myślałem cudach,
Zważałem Twoich rąk dzieła.

Panie! do Ciebie podniosłem ręce,
Dusza ma pragnie ochłody;
Bez Ciebie wyschła w ustawnej męce,
Jak licha ziemia bez wody.

Rychło się, rychło zmiłuj nademną,
Bo moim duchem nie władnę,
Nie zwracaj Twoją twarz mi przyjemną,
Bo z zginionemi przepagnę.

Daj mi znak, żeś dał się ułagodzić,
W Tobie nadzieję złożyłem;
Pokaż mi drogę, którą mam chodzić,
Bo się do Ciebie wróciłem.

Do ciebie uciekł, ratuj mię Panie!
Przed nielitosnym mym wrogiem,
Naucz, jak pełnić Tve przykazanie,
Wszakże Ty jesteś mym Bogiem.

Duch Twojej łaski na tór zbawienia,
Z toru przepaści mię zwróci,

A ja dla chwały Twojego imienia,
Ożyję w Pańskiej dobroci.

Litość się Twoja nademną wzruszy,
Który tak cierpię od długa,
Zginie, kto zguby szuka mej duszy,
Bom ja o Panie! Twój sługa.

A N T Y F O N A.

Nie pamiętaj Panie na występki nasze, lub
występki ojców naszych, i nie karz nas w su-
rowości gniewu Twego za grzechy nasze.

Zbaw sługi Tve,
Boże nasz! w Tobie nadzieję pokładające,
Panie! nie postępuj z nami podług grzechów
naszych,
Ani wymierzaj nam podług zbrodni naszych.

M O D L M Y S I Ę.

Boże! którego winą grzechowa obraża, a
pokuta przebłagiwa, wejźij łaskawie na proźby
ludu Twego, a odwróć chłosty Twej sprawie-
dliwości któreśmy grzechami sobie zasłużyli.
Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

LITANIJA

do Wszystkich Świętych.

Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.

Ojcze z Nieba Boże, zmiłuj się nad nami.

Synu Odkupicielu świata Boże, } Zmiłuj

Duchu święty Boże, } się nad

Święta Trójco jedyny Boże. } nami.

Święta Maryjo! módl się za nami.

Święta Boża Rodzicielko, módl się za nami.

Św. Panno nad pannami, módl się za nami.

Święty Michale,

Święty Gabryelu, } Módl się za nami.

Święty Rafaelu,

Wszyscy święci Aniołowie i Archaniołowie,
módlcie się za nami.

Wszyscy śś. niebiescy Duchowie, módlcie
się za nami.

Święty Janie chrzcicielu, módl się za nami.

Święty Józefie, módl się za nami.

Wszyscy śś. Patryarchowie i Prorocy, módl-
cie się za nami.

Święty Pietrze,

Święty Pawle,

Święty Jędrzeju,

Święty Jakubie,

Święty Janie,

Święty Tomaszu,

Święty Jakubie,

Święty Filipie,

Święty Bartłomieju,

Święty Mateuszu,

Święty Szymonie,

Święty Tadeuszu,

Święty Macieju,

Święty Barnabo,

Święty Łukaszu,

Święty Marku,

Wszyscy święci Apostołowie i Ewangeli-
stowie, módlcie się za nami.

Wszyscy święci Uczniowie Pańscy, módl-
cie się za nami.

Wszyscy święci niewinni Młodziankowie,—
módlcie się za nami.

Módl się za nami

Święty Szczepanie,
 Święty Wawrzeńcu,
 Święty Wojciechu,
 Święty Stanisławie,
 Święty Waclawie,
 Święty Floryanie,
 Święty Kazimierzu,
 Święci Fabianie i Sebastyanie, módlcie się
 za nami.

Święci Janie i Pawle. módlcie się za nami.
 Święci Kosma i Damianie, módlcie się za n.
 Święci Gerwarzy i Protazy, módlcie się z. n.
 Wszysey śś. Męczennicy, módlcie się z. n.

Święty Sylwestrze,
 Święty Grzegorz, u,
 Święty Ambroży,
 Święty Augustynie,
 Święty Hieronimie,
 Święty Marcinie,
 Święty Mikołaju,

Wszysey śś. Biskupi i Wyznawcy, módl-
 cie się za nami.

Módl się za nami.

Módl się za nami.

Wszysey śś. Doktorowie, módlcie się za nami.

Święty Benedykcie,
 Święty Antoni,
 Święty Bernardzie,
 Święty Dominiku,
 Święty Jacku,
 Święty Franciszku,
 Święty Stanisławie Kostko,
 Wszysey święci Zakonnicy i Pustelnicy,
 Módlcie się za nami.

Święta Anno,
 Święta Maryo Magdaleno,
 Święta Agato,
 Święta Łucyo,
 Święta Agnieszko,
 Święta Cecylio,
 Święta Katarzyno,
 Święta Anastazyo,
 Święta Barbaro,
 Święta Małgorzato,
 Święta Jadwigo,
 Święta Elżbieto,

Módl się za nami.

Módl się za nami.

Święta Urszulo z towarzyszkami swemi, módl się za nami.

Wszystkie święte Panny i Wdowy, módlcie się za nami.

Wszyscy święci i święte Boże, przyczynicie się za nami.

Bądź nam miłościw, odpuść nam Panie.

Bądź nam miłościw, wysłuchaj nas Panie.

Od wszego złego, wybaw nas Panie.

Od grzechu każdego,

Od gniewu Twego,

Od powietrza, głodu, ognia i wojny,

Od nagłej i niespodzianej śmierci,

Od siideł szatańskich,

Od gniewu, nienawiści i wszelkiej złej woli,

Od ducha nieczystego,

Od piorunów i gwałtownej niepogody,

Od potępienia wiekuistego,

Przez tajemnicę św. wcielenia Twego,

Przez przyjście Twoje,

Przez narodzenie Twoje,

Przez chrzest i święty post Twój,

W
y
b
a
w
n
a
s
P
a
n
i
e.

Przez krzyż i mękę Twoję,

Przez śmierć i pogrzeb Twój,

Przez święte zmartwychwstanie Twoje,

Przez cudowne wniebowstąpienie Twoje;

Przez Ducha pocieszyciela zesłanie,

W dzień sądu Twego,

My grzeszni do Ciebie wołamy, wysłuchaj nas Panie.

Abyś nam grzechy odpuścić raczył,

Abyś karanie od nas oddalić raczył,

Abyś nas do pokuty prawdziwej przyprowadzić raczył,

Abyś kościół Twój św. sprawować i zachować raczył,

Abyś Namiestnika przedniejszego Apostolskiego i wszystkie duchowne stany,

w świętej pobożności zachować raczył,

Abyś nieprzyjaciele kościoła poniżyć raczył

Abyś królom i panom chrześcijańskim pokój i zgodę prawdziwą dać raczył,

Abyś wszystkim lud chrześcijański pokojem i jednością opatrzeć raczył,

W
y
b
a
w
n
a
s
P
a
n
i
e.

W
y
s
ł
u
c
h
a
j
n
a
s
P
a
n
i
e.

Abyś też nas samych, w służbie Twój s.
 utwierdzić i zachować raczył,
 Abyś myśli nasze ku niebieskich rzeczy
 pożądaniu, podnieść raczył,
 Abyś wszystkim dobrodziejom naszym,
 wiekuiłą zapłatą uczynność ich nagro-
 dzić raczył,
 Abyś dusze nasze, powinnych i dobro-
 dziejów naszych od wiekuiстого zatra-
 cenia wyswobodzić raczył,
 Abyś wszystkie wierne umarłe wiekuiste-
 go odpocznienia domieścić raczył,
 Synu Boży Ciebie prosimy.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
 przepuść nam Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
 wysłuchaj nas Panie.
 Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata,
 zmiłuj się nad nami.
 Chryste usłysz nas. — Chryste wysłuchaj nas.
 Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.

Wysłuchaj nas Panie

MODLITWA
przed Komunią świętą.

Wierzę, bo mi pewność daje słowo
 Jezusa Chrystusa, że w tej Najświęt-
 szej Hostyi, którą oto usta memi mam
 przyjąć, pod powierzchnemi własno-
 ściami chleba; jest druga osoba Trójcy
 świętej, Syn jedyny Boga Ojca, który
 za sprawą Ducha świętego przyjął z
 Najświętszej Maryi Panny duszę i ciało
 ludzkie. — A zatem wierzę: że w tym
 Najświętszym Sakramencie jesteś ten
 sam Jezu Chryste, rzeczywisty i ży-
 wy, jak się narodziłeś z Najświętszej
 Maryi Panny w Betleem; — jak żyłeś
 na tym świecie 33 lat, nauczając św.
 Twój nauki i świadcząc dobrodziejstwa
 z zaufaniem zbliżającym się do Ciebie.

Wierzę iż tu jesteś w tej samej Boskiej osobie, w której cierpliwie jak baranek poniosłeś mękę i śmierć dla zbawienia wszystkich ludzi; — w której po śmierci trzeciego dnia zmartwychwstałeś; — czterdziestego dnia do Nieba wstąpiłeś i siedzisz na prawicy Boga Ojca a z tamąd przyjdiesz na ten świat, żeby sądzić nas ludzi i wymierzać sprawiedliwość.

Przed Tobą, moim Bogiem, moim Najwyższym Panem, moim najmiłosierniejszym Odkupicielem i moim Sędzią, padam na kolana z tém uczuciem czci i uszanowania, z jakim padli owi trzej mędracy, gdyś w żłobku jak dziecko spoczywał. — Mnie nie stanie na to iżbym z nimi ofiarował Ci, złoto, mirę i kadzidło, ale za to ofiaruję Ci

najmilszy Jezu to, co te dary znaczyły: moją wiarę iżes jest Panem i Bogiem moim, który mi jeszcze dotąd dajesz Twe rozkazy przez Twego Namieśnika Kościoł św. i słusznie żądasz, żebym mu jak Tobie samemu był posłusznym. — Ofiaruję Ci moją miłość, mocą której przekładam Cię nad wszystko, wiedząc że obok Ciebie nie ma nic piękniejszego, nie godniejszego czci i uwielbienia, nie więcej uszczęśliwiać zdolnego. Boć Ty jesteś: drogą najpewniejszą do Nieba, — prawdą prócz której wszystko fałszem i marnem złudziskiem, — życiem prócz którego wszystko obumarłe i nieczułe. — Ofiaruję Ci wszystkie moje pobożne uczucia, wskutek których Ciebie wielbić i głosić Twoją wielkość i dobroć

będą zawsze, aż do zgonu, i pragnę wielbić wiecznie.

Gdy sobie rozważę żeś Ty jest owym Bogiem i Panem, który w Aniołach swoich upatrzył wady, a cóż dopiero w nikczemnym człowieku nie spostrzeżesz; przechodzi mię trwoga w momencie gdy przed Tobą stawam, a jakże mam być śmiałym przyjąć Cię w usta moje? — O Panie i Boże mój! tu wyznać trzeba z owym dworzaniem: iż nie jestem godzien abyś wszedł do mnie grzechami skalanego stworzenia, że dosyćby dla mnie szczęścia było, gdybyś wyrzekł do mnie słowo łaskawe. — Wszakże Ty niepojęta dobroci! że wołasz na mnie: „Pójdź do mnie który jesteś znużony niekorzystną pracą i przyciśniony okrutnym cięża-

rem, ja ci ulżę, ja cię pokrzepię!“ — przeto ja też na Twoje wołanie zbliżam się nieśmiały i pokorny. Zezczuj łaskawie uczynić mię godnym łączenia się z Tobą! Przyoblecz mię w szatę wesela, w szatę niewinności.

Dobry Jezu! jakież masz w tem zamiar, że chcesz się ze mną tak ściśle złączyć? — Ach! tu znowu nie Twój lecz mój własny interes zachodzi; — powoduje Cię Twoja wielka i czysta miłość ku mnie. Boć sam powiedziałeś: że chcesz aby ten co Cię pożywa nabrał z tąd żywota wiecznego; żeby jak Ty w nim rzeczywiście jesteś, tak i on w Tobie mieszkał; żeby jak Ty dla Ojca Twojego żyjesz, tak i on żył dla Ciebie. Ty więc chcesz złączyć się z duszą moją przez tę ś.

Komunię, tak ściśle, jak ściśle łączy się ciało z duszą i czyni jedną istotę, jak Ty z Ojcem Twym jedno jesteś; żebyś ją tym sposobem uczynił chętną do nabierania owęj istotnej mądrości, jakąś nam objawił w Twęj świętej nauce i opowiedasz przez Kościół święty; — żebyś ją pociągnął do zamiłowania tych pięknych cnót jakie odznaczały życie Twoje; żeby ją oderwał od świata i jego znikomości, a wznieść do owęj Ojcu Twemu własnej doskonałości, jakąś nam za cel życia naszego wyznaczył. Ty więc przez tę św. Komunię chcesz przesycić ducha mego tym świętym, niebieskim kwasem, żeby go w taki sposób uzdatnić do towarzystwa wiecznego z Aniołami i świętymi w Niebie. — O mój Jezu!

a gdzieś większa miłość nad miłość Twoję? Gdzieś większa troskliwość o podźwignienie i wzmocnienie słabego człowieka jak jest Twoja pokazana włączeniu się z nim w tym Najświętszym Sakramencie? — I cóż Ci ja biedny człowiek oddam za tę wielką miłość, za tę usilną troskliwość, z którą tak widocznie dla mnie jesteś? Jeżeli chcesz żebym Ci oddał serce moje, otóż Ci ono chętnie oddaję pod Twoje rozporządzenia, i proszę Cię pokornie, zasiądź w niem jak król na tronie, żeby mi panować, z niego mi rozkazywać i mną dobrowolnie rządzić. Ja się pod Twoje ojcowskie rządy jak najchętniej poddaję i poddawać będę, bo wiem że w ten czas tylko będzie mi dobrze, i tak swobodnie, jak w żadnem

innem położeniu być nie może, ile że nad Ciebie Boże niema mędrszego potężniejszego i miłociwszego Pana, a gdy Ty ze mną jesteś złączonym, któżby się odważył stanąć na przeciw mnie? — Panie i Boże mój! przyjmijże mię ofiarującego się Tobie, złącz się ze mną łaskawie w tym Najświętszym Sakramencie, na cześć i chwałę Twoją. Amen.

MODLITWA

po Komunii świętej.

Otóż się stałem uczestnikiem tego wielkiego szczęścia, jakiego doznał Zacheusz od Ciebie Jezu gdy żyłeś w pośrodku nas. On życzył sobie wi-

dzieć Ciebie, a Tyś mu rzekł: „Zacheuszu, zstąp prędko; bo mi potrzeba mieszkać w domu twoim.“ Ciągnęła Cię potrzeba nie Twoja osobista, lecz potrzeba samego Zacheusza: widziałeś bowiem w jego duszy, że bliższym jest nawrócenia i przyjęcia Twój świętej Religii, jak ci świętoszkowie co go potępiali; — idziesz więc łaskawie do domu jego, żeby dokończyć nawrócenie, zyskać go dobrocią Twą dla Boga, nauczyć go jak ma żyć, żeby to życie było zgodne z wolą Boga i tak policzyć go między wybranych Twoich. Nie w innej, tylko w tej samej myśli zbawienia mię, przyszedłeś do mnie Jezu Chryste ten sam co do Zacheusza. Obym ja Cię zdołał przyjąć z wyrównywajacem Zacheuszowemu,

uszanowaniem, miłością i wdzięcznością! On poczytał siebie za najszcześliwszego z ludzi, iżeś go odwiedził, a ja miałebym być na to nieczułym żeś wejść do mnie raczył w Najśw. Sakramencie utajony Jezu! O! za tę dobroć składam Ci Jezu mój, najczulsze dzięki! Wielbię Twoję niepojętą dobroć i miłosierdzie Twoje nademną biednym człowiekiem! Twoją dobrocią zobowiązałeś sobie Zacheusza tak dalece, że się zrzekł wszelkich dotychczasowych stosunków, aby żyć Tobie samemu tylko, i ja jego przykładem unikać chcę tego wszystkiego coby mię z Tobą poróżnić mogło, i poświęcam się całkowicie Twojej świętej woli.— On postanowił krzywdy wynagrodzić w czwórnasób i połowę majątku swego

rozdac na ubogich; i ja mam szczerą wolę wynagrodzić krzywdy i uchybienia, które wyrządziłem występniem życiem mojem, Tobie i bliźnim moim. Wesprzyj Jezu łaskawy mię słabego, ażebym zdolen był wykonać te moje postanowienia i służyć Ci wiernie jak przystoi Twemu uczniowi.

O mój najłaskawszy Zbawicielu! sprawże to miłosciwie, ażeby skutki połączenia się Twego ze mną w św. komunii, wykazały się w mym sposobie myślenia, w méj woli, w mém uczuciu. Oby w mojem zachowaniu się i pożyciu znać było, że Ty jesteś we mnie a ja w Tobie, że ja żyję dla Ciebie, jak Ty żyjasz dla Ojca Twego; wszakżeś to przyobiecał pozywającym ciało Twoje! Gdybym po przyjęciu

komunii świętej nie stawał się coraz podobniejszym Tobie, znaczyłoby to: że chociaż przyjąłem rzeczywiście ciało Twoje, przecież duch mój nie złączył się z Tobą; przeto proszę Cię najpokorniej, przeistoczże mnie w nowego, Tobie w świętobliwości życia, podobnego człowieka.

Ty, tak czule miłowałeś Ojca Twego; najmilej Ci było, o Nim myśleć i mówić; ta miłość była początkiem i celem wszystkich Twoich czynności; pełnić wolę Jego było Twoim pokarmem, Twoją najmiłszą zabawą. O mój Jezu! wpójże w ducha mego taką miłość Boga, żebym w Nim i pełnieniu świętych rozkazów Jego, znajdował to uszczęśliwienie za którem się każdy ubiega, a przecież go tu nie znajduje, bo go

nie szuka w miłości Bożej. Wszczep w serce moje tę Twoją wielką miłość, żebym w Nim całą moją nadzieję położył, Jego wszędzie przytomnego widział, Jego jak karne dziecko bał się i największem mojem nieszczęściem być sądził, gdy z słabości ubliżę woli Jego, a przeto z czułością natychmiast do Niego wracał i z Nim się jednał.

Jakże to wielkie było w Tobie przewyciężenie siebie samego! Mdlałeś w Ogrójcu przed męką widząc jej okropność, tkliwość Twoja była na ów czas w tak rzadkiem oburzeniu, że krwawy pot wyparła z ciała Twego, a Ty przecież przewyciężając wzdrygające się czucie mówiłeś: „Ojcze! nie moja, lecz Twoja niech się stanie wola“ i podałeś się przeznaczaniu na

mękę bolesną. Zbawicielu mój! którego dopiero co przyjąłem do siebie, dajże mi tę Twoją dzielność na przewycięzenie siebie samego w smutnych i powabnych położeniach mego życia! Spraw, niech moje skłonności i przywidzenia nigdy mię nieuniosą za granicę woli Twój świętej, niech mam nad sobą dosyć mocy, żeby je podbić pod rozum, Twoją świętą nauką oświeleony, niech przewyciężam wszystkie w tej mierze stawiające się i bijące na mię przeszkody: oziębłość, dogadzanie zmysłności, lenistwo, złą radę, złe przykłady.

O mój Zbawicielu! jakżeś był litościwym i dobroczynnym dla ludzi! — Kto przyszedł do Ciebie będąc w niedoli, nie odszedł bez pociechy i wspar-

cia; niechże nigdy nie zapominał o przykazaniu, któreś mi dał mówiąc: „Co tobie milego, czyn to bliźnim twoim.“ Niech dzielę się z niemi chętnie tem co mi dała Opatrzność; niech im w niczem nieubliżam; niech umię znosić ich ułomności! Tyś nie wyłączał od Twój miłości nawet najzaciętszych Twoich nieprzyjaciół, modliłeś się za nich i czyniłeś im dobrze w ten czas nawet gdy Cię najzacieciej prześladowali; dajże mi mój Jezu tego ducha miłości nieprzyjaciół, ażebym jak Ty każesz, modlił się za tych, co mię prześladują, a czynił dobrze tym co mię nienawidzą.

O mój najmiłosierniejszy Jezu! bądźże zawsze ze mną, opiekuj się mną, rządz mną w życiu terażniej-

szem, ażeby w godzinę mojej śmierci, mógł z zaufaniem synowskiem polecieć Bogu ducha mojego, z jakim Ty poleciłeś ducha Twojego. W tych ostatnich godzinach życia mego racz mię zasilić Przenajświętszym Ciałem Twojem, ażebym pocieszony tym zadatkami Twojej miłości i wsparty mocą Twoją, uzbrojonym był na przeciw niebezpieczeństwom i pokusom w tej ostatniej i trudnej walce, a zwyciężywszy one znalazł Ciebie Sędzią łaskawym. Amen.

LITANIA

do Pana Jezusa.

Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.
 Chryste usłysz nas. Chryste wysłuchaj nas.

Ojczy z nieba Boże, zmiłuj się nad nami.
 Synu Odkupiciela świata Boże, zmiłuj się nad nami.

Święta Trójco jedyny Boże, zmiłuj się nad nami.
 Jezu synu Boga żywego, zmiłuj się nad nami.

Jezu synu Maryi Panny,
 Jezu najmocniejszy,

Jezu najchwalebniejszy,
 Jezu przedziwny,

Jezu najwdzięczniejszy,
 Jezu najmiłszy,

Jezu jaśniejszy nad słońce,
 Jezu piękniejszy nad miesiąc,

Jezu ozdobniejszy nad gwiazdy,
 Jezu najśłodszy,

Jezu najrozkoszniejszy,
 Jezu najpokorniejszy,

Jezu najuboższy,
 Jezu najcięższy,

Jezu najcierpliwszy,
 Jezu najposlušniejszy,

Jezu najczystszy,

Zmiłuj się nad nami.

Zmiłuj się nad nami.

Jezu miłośniku czystości,
 Jezu miłości nasza,
 Jezu miłośniku pokoju,
 Jezu zwierciadło żywota,
 Jezu przykładzie cnót,
 Jezu ozdobo obyczajów,
 Jezu pragnienie dusz,
 Jezu ojczyźnie ubogich,
 Jezu ucieczko nasza,
 Jezu pocieszycielu strapionych,
 Jezu skarbie wicrnych,
 Jezu perło droga,
 Jezu skarbie doskonałości,
 Jezu dobry Pasterzu,
 Jezu gwiazdo morska,
 Jezu światłości prawdziwa,
 Jezu mądrości wieczna,
 Jezu dobroci niezmierna,
 Jezu wesele Aniołów,
 Jezu królu Patryarchów,
 Jezu dawco Ducha ś. prorokom,
 Jezu mistrzu Apostołów,

Zmiłuj się nad nami. Zmiłuj się nad nami.

Jezu nauczycielu Ewangelistów, } Zmiłuj
 Jezu męstwo Męczenników, } się nad
 Jezu korono wszystkich Świętych, } nami.
 Bądź nam miłościw, odpuść nam Jezusie.
 Bądź nam miłościw, wysłuchaj nas Jezusie.
 Od wszego złego, wybaw nas Jezusie.
 Od grzechu każdego,
 Od gniewu Twego,
 Od nagłej i niespodzianej śmierci,
 Od morowego powietrza, głodu, ognia
 i wojny,
 Od siideł szatańskich,
 Od gniewu, nienawiści wszelkiej złej woli,
 Od ducha nieczystego,
 Od piorunów i nawałności,
 Od śmierci wiecznej,
 Od przestąpienia przykazań Twoich,
 Od wszelkiego złego przypadku,
 Przez przeniejświetsze wcielenie Twoje,
 Przez gorzką mękę Twoją,
 Przez chwalebne zmartwychwstanie Twoje
 Przez przeniejdroższe imię Jezusie Twoje,

Wybaw nas Jezusie. Wybaw nas Jezusie.

Przez nieskończoną dobroć Twoją,
Przez przyczynę Najśw. Matki Twojej,
Przez przyczynę wszystkich śś. Twoich,
Bądź obrońcą naszym,
Jezu Chryste, synu Dawidów.

Przepuść nam Panie,
Jezu Chryste, nazareński królu żydowski.

Wysłuchaj nas Panie.

Jezu Chryste, Synu Boga żywego,

Zmiłuj się nad nami.

Jezu usłysz nas. — Jezu wysłuchaj nas.

Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.

Sposób słuchania Mszy Św.

rozważeniem męki Pańskiej.

Dniem przed swoją śmiercią, po ostatniej
spożytej z Apostołami wieczerzy, pobłogo-
sławiwszy Jezus Chrystus chleb i wino, prze-

mienił te Boskie dary, w ciało i krew swoje,
i oddał im żeby jedli i pili. Upoważnił ich
razem do wykonywania tegoż samego co on
właśnie uczynił, zalecając żeby to powtarzali
dla odnowienia pamiętki męki i śmierci Jego.
Od Apostołów przeszło to upoważnienie przez
Sakrament kapłaństwa na terażniejszych księ-
ży którzy tegoż używają odprawując Mszę ś.;
w której treść jest taż sama; ofiarowanie,
przemienienie i spożywanie, jak ją wykonał
Zbawiciel w wieczerniku. To: że w tej ofierze
osobno ciało i osobno krew się wystawia,
przypomina jawnie śmierć Jezusa; wszakże
kościół ś. żeby nam jeszcze dobitniej uzmy-
słowił mękę i śmierć Zbawiciela, przyoblekł
Mszę ś. wte ceremonie, jakie dziś widzimy.
A tak każde, ze powiem, ruszenie i działanie
Kapłana podczas Mszy św., odpowiada oko-
liczności męki Pańskiej. Kto wie znaczenie
tych ceremonii i uważając one rozpamiętywa
pobożnie mękę Pańską, ten słucha Mszy ś.
zgodnie z myślą Jezusa.

Żeby ułatwić takowe słuchanie Mszy składę tu znaczenie jej ceremonij

1) Już samo postępowanie kapłana do ołtarza, znaczy iście Zbawiciela z Apostołami na górę oliwną, gdzie się właściwie męka Jego rozpoczęła.

Nawet ubiór kapłana mszalny ostrzega, co kapłan we Mszy św. przedstawia: biała płócienna odzież, znaczy biały płaszcz jakim na wzgardę okryć Zbawiciela kazał Herod.— Stula i manipularz, znaczą powrozy jakimi wiązano Chrystusa.— Ornat znaczy ów płaszcz którym przydzielili Zbawcę żołnierze szydersko nazywając go królem.— Krzyż na ornamencie, znaczy to drzewo które Jezus niósł na górę śmierci i na niem boleśnie umarł.

2) Gdy kapłan przed stopniami ołtarza modli się w upokorzeniu, znaczy: jak Jezus w ogrójcu rozważał przyszłą swą mękę; — jak to wspomnienie przejęło Go smutkiem, że aż się krwią pocił i wołał do Ojca: „Ojcze jeźli to być może niech będę

wolen od tej okropnej męki!“ — ale przewyciężając mężnie tę trwożę dodał: „nie moja, lecz Twoja niech się stanie wola;“ — Jak osłabiony zemdłał i był cucony przez Anjoła! — jak szukał jakiegoś ulżenia utrech w bliskości Jego będących uczniów, ale znalazł ich śpiących, nie dzielących z nim tego smutku, który duszę jego dręczył.

3) Gdy kapłan wstępuje po stopniach i całuje ołtarz; znaczy: jak Jezus przybywszy trzeci raz do śpiących jedenastu uczniów, obudził ich i wskazał im że Judasz zbliża się na czele zgrai zbrojnej, żeby Go wydać żydom; — jak zeszedł, z nimi i ośmiu poniżej będącemi, z góry i postąpił przeciw nieprzyjaciołom; — jak Go Judasz pocałował mówiąc: „witaj mistrzu!“ a przez to obłudne powitanie, dał hasło pojmania Mistrza swego.

4) Kapłan idzie do mszału na prawej stronie ołtarza leżącego. Znaczy: jak żydzi pochwycawszy Jezusa i związawszy,

z wielkim zgiełkiem i okrucieństwa prowadzili do Jeruzalem, żeby Go stawić przed najwyższym Kapłanem i ułożyć nań skargę o śmierć Niewinnego przyprawić mającą.

5) Kapłan czyta w mszale, tak nazwany introit. Znaczy: jak żydzi stawili Jezusa przed Anaszem. Że był zeszłorocznym Arcykapłanem, a mieszkał po drodze, więc chcieli go uczcić stawiawszy przed nim Zbawiciela, a oraz uczynić go uczestnikiem tryumfu, który zaślepieni sądzili że odnoszą w pojmaniu niepoznanego Dobroczyńcy swego. — Nie długo tam zabawili, bo ich Anasz odesłał do swego następcy, tegorocznego Arcykapłana Kajfasza.

6) Kapłan wraca ku środkowi ołtarza i mówi: *kyrie*, co się po polsku tłumaczy: *Boże zmiłuj się. Chryste zmiłuj się. — Boże zmiłuj się*, znaczy:

jak Jezusa prowadzono od Anasza, do Kajfasza, z wielkim trzaskiem i dokuczaniem, ile się spodziewać po zgrai nieobyczajnego,

któremu dobrotliwy Zbawiciel modlitwą do Boga o zmiłowanie nad ich ślepotą odpowiadał.

7) Kapłan obraca się do ludu i mówi: „Pan z wami.“ Znaczy:

jak Pana stawiono przed Kajfaszem, badając Go żeby z niego wyczerpnąć osnowę do skargi; — jak przekręcali Jego odpowiedzi; — jak stawiali kłamliwych świadków; — jak Arcykapłan rozdarł szatę na znak niby żalu, gdy Jezus przywtórzył jego zapytanie, iż jest Synem Bożym; — jak okrutny służalec wyciął Jezusa wtwarz, gdy powiedział prawdę: iż nie ma powodu pytać się o Jego naukę, ile publicznie opowiadaną. Obrócony do ludu kapłan z rozszerzonymi rękoma właśnie mówi: przypatrzcie się, jak złość żydowska fałszywie, właśnie zbrodniarza wystawia niewinnego Jezusa, jak spodliła majestat Boży!

8) Kapłan idzie do mszału, czyta modlitwy i lekcję na prawej stronie ołtarza. Znaczy: jak po ułożonej skardze wyprowadziwszy na

drugi dzień Jezusa ze sklepu, stawili Go przed Piłatem sędzią, żądając żeby Go skazał na śmierć i powiadając fałszywie iż buri lud, podatków zakazuje płacić, nazywa się Synem Bożym, kościół chce obalić; — jak Piłat znając niewinność Chrystusa, a złość żydów, usiłował Go od śmierci ochronić, wyznając że w nim żadnej winy nie znajduje.

9) Kapłan wraca do środka ołtarza, tam się schylony modli, idzie na stronę lewą. Znaczy: jak Chrystusa gdy się Piłat dowiedział iż jest rodem z Galilei, odesłał go do Heroda rządcy tamtejszej prowincyi, rad iż się pozbędzie nie miłej sobie sprawy; jak pyszny Herod, że Zbawiciel nie pochlebiał jego dumie urażony, nakazał przyoblec Go w białą szatę dla tego żeby lud tak pogardzonemu więcej jeszcze dokuczał; jak Go tak zhańbionego odprowadzić kazał Piłatowi.

10) Kapłan czyta ewanجليę. Znaczy: jak Piłat przybyłego od Heroda Jezusa usiłuje jeszcze obronić, przytacza że i Herod

w nim nie znalazł winy; — jak żydostwo zaślepione grozi mu skargą u cesarza i krzyczy ukrzyżuj.

11) Kapłan rozbiera kielich i ofiaruje chleb i wino. Znaczy: jak Piłat, żeby zapalczywych żydów zadowolnić oddał Jezusa żołnierzom do ubiczowania; — jak ci, zewlokłszy Go z odzienia przywiązali do słupa, chłostali różgami i nasyciwszy swą surowość, przykryli czerwonym płaszczem, wtoczyli cierniową koronę na głowę, dali trzcinę w rękę, klękali przed nim szydersko nazywając królem; bili w twarz i głowę.

12) Kapłan umywa ręce. To przypomina: jak Piłat nakłoniwszy się na natrętne żądania żydów, żeby im pokazał jawnie, że nie jest winnym śmierci Jezusa, lecz cała wina na nich spada, w przytomności całego zgromadzenia ręce omył; — jak przytém żydzi zapamiętali, krzyczeli: „krew jego na nas i na nasze dzieci niech padnie!“ —

13) Kapłan obrócony do ludzi z rozszerzonymi rękami wzywa do modlitwy. — To ma wystawiać:

jak Piłat, gdy mu żołnierze po ubiczowaniu Chrystusa przyprowadzili, w tak bolesnej postaci przedstawił Go żydom mówiąc: „oto człowiek!“ Spodziewał się że Jezus ukoronowany cierniem, zlany krwią zran wglowie poczynionych, na twarzy od bicia zsiśniały i zapuchły, na ciele srodze zsieczony, poruszy ich do litości, jak poruszył jego i każdego czucie posiadającego człowieka; ale się pomylił, bo złość żydostwa wyniszczyła wszelkie ludzkie uczucie.

14) Kapłan czyta prefacyę. Znaczy: jak Piłat wydał i ogłosił wyrok śmierci na Jezusa; jak żydostwo dokazawszy swego przedsięwzięcia, wydali okrzyk radości.

15) Kapłan schylony mówi: Święty! Święty i t. d., dalej modli się za żywych, — wzywa pomocy Świętych Pańskich. To przypomina:

jak Jezus Chrystus z pokorą wziął na zboliałe ramiona swoje krzyż, aby go zaniósł na miejsce ukrzyżowania; — jak pod tym ciężarem kilkakrotnie upadł; — jak był przez Cyrenejczyka w niesieniu krzyża poparty; — jak w tym pochodzie zaszły mu drogę czułe niewiasty, a On im ich tkliwość obrócić kazał na samych siebie i synów, dając tę przyczynę: że kiedy Jego za cudze winy sprawiedliwość Boża tak surowo karze, cóż się nie stanie z nimi co dużo zabrnawszy w grzechy, przecieź tego nie znają do siebie? — Jak jedna z czułych niewiast otarła czystą chustą twarz Zbawiciela, i za ten czyn litości odebrała odbitą w chuście twarz cierpiącego Jezusa.

16) Kapłan trzyma ręce nad kielichem i hostyą. To przedstawia: jak Zbawiciel dobrowolnie bierze na siebie wszystkie grzechy ludzkie, ażeby za nie padł ofiarą sprawiedliwości Bożej, a my staliśmy się wolni od wiecznego potępienia. Gdy bo-

wiem stanął na górze Golgota i zabierano się do krzyżowania, podano Jezusowi kielich z myrą, było to coś upajającego, myśleli że upojonemu lżej cierpieć będzie, — lecz On chciał z całą przytomnością umysłu i czucia cierpieć, nie przyjął kielicha i tój zwierzęcej przysługi.

Nadmienić tu trzeba że podług ustaw prawa Mojżeszowego, gdy ofiarowano ofiarę za grzechy, kładli na nią swe ręce, ci co ją ofiarowali, właśnie jakby na nią swe grzechy zwalając, żeby z nimi razem zniszczoną była. Ta właśnie myśl jest w tém że Kapłan trzyma ręce nad przemienić się mającym chlebem i winem, w ciało i krew Jezusa.

17) Kapłan czyni krzyże nad hostyą i kielichem. Znaczy: jak Zbawiciela ręce i nogi, na leżący krzyż na ziemi, gwoździami przybijali.

18) Kapłan podnosi do góry ciało, a po tem krew Najświętszą. To ma wystawiać: jak przybitego Jezusa do krzyża wraz z krzy-

żem w górę podnoszono; jak w ten sposób na podniesionym krzyżu za cztery zawieszony rany, wisiał w boleściach, które oczywiście tem były dotkliwsze im ciężar ciała więcej na dół ściągał.

19) Kapłan modli się po podniesieniu. Znaczy:

jak z jednej strony żydzi dokazawszy swego zamiaru, zabójstwa Jezusa, mieli dosyć zapamiętałości, iż z cierpiącego szydzili mówiąc: „zstąp z krzyża a uwierzemy w Ciebie. — Drugim pomagał a sobie nie może,“ i t. p. — z drugiej zaś strony przyjaciele Jego: Najśw. Marya Panna, ś. Jan, Magdalena w najdotkliwszym smutku byli pogrążeni. — Jak Zbawiciel polecił Matkę Janowi ś. a Jana Matce za syna i tak na przykład nam, dopełnił obowiązków Syna i przyjaciela.

20) Kapłan odwraca się cokolwiek ku prawej stronie ołtarza uderza w piersi i mówi: „nam także grzesznikom, daj cząstkę z Świętymi. To przypomina:

jak współwiszący z Jezusem łotr, uznając się grzesznikiem godnym kary jaką ponosił, modlił się do Jezusa: „Panie! pamiętaj o mnie jak będziesz w raju.“ A Chrystus mu odrzekł: „dzisiaj będziesz ze mną w raju!“ i tak nawracającemu się do Boga grzesznikowi, zapewnił zbawienie.

21) Kapłan mówi Ojciec nasz. To nadmienia: jak Jezus wśród najdotkliwszych boleści, modlił się za swoich nieprzyjaciół mówiąc: „Ojciec! nie pamiętaj im bo nie wiedzą co czynią.“ — I za ciebie grzeszniku modlił się, i ciebie przed swym Ojcem, twojem zaślepieniem usprawiedliwił; a ty przecież podobno zacięty w grzechu jak żydzi!

22) Kapłan łamie hostyę na dwie części nad kielichem. To opowiada: jak Jezus wyrzekłszy: „Ojciec w ręce Twoje oddaję ducha mego,“ skonał. Jak w tym właśnie razie pękła zasłona w kościele Jeruzolimskim, osłaniająca przed widokiem ludzi, miejsce nazwane „Święte świętych,“ —

i właśnie ogłosiła że niema już tajemnic starych, bo padła ofiara którą one oznaczały.

23) Kapłan wpuszcza część Hostyi w kielich. To znaczy: jak dusza Jezusa wyszedłszy z ciała zstąpiła do otchłan, czyli piekłów. Było to miejsce gdzie dusze sprawiedliwych zatrzymane były nie mogąc dla grzechu pierworodnego przyjść do Nieba, ażeby Odkupiciel umarł na krzyżu. Tam dusza Chrystusa stanęła z tą im radosną nowiną: że już w net skończy się ich oczekiwanie i wyjdą na swobodę wieczną. Tam, jak wspomina pismo ś., dokończyła ich przygotowanie do Nieba.

24) Kapłan trzymając dwie połowy Najś. Hostyi, przychyłony, bije się w piersi i mówi: „Panie nie jestem godzien.“ To opowiada: jak po skonaniu Jezusa, ziemia się trzęsła, groby się otwierały, słońce się zaćmiło, a to wszystko zrozumiałwszy lepsi z żydów i pogani, uznawali kto to umarł; i tak naprzykład ów setnik, co wyznawał mówiąc: „pra-

wdziwie jestto Syn Boży“ — a inni bili się z skruchą w piersi i za grzechy żalowali. Nie bądźże twardszym od nich.

25) Kapłan pożywa Ciało i Krew Pańskie. To przypomina: pogrzeb P. Jezusa: jak Nikodem znakomity obywatel Jerozolimy który był wyznawcą Jezusa i Józef z Arymetryi uzyskawszy pozwolenie u Piłata, zdjęli Ciało Zbawiciela z krzyża, i owinięte w prześcieradła złożyli w blisko położonym grobie który Nikodem wykuł dla siebie w skale.

26) Kapłan po komunii ś. czyta na prawej stronie ołtarza. To znaczy: jak Zbawiciel na trzeci dzień po śmierci, wobec straży grobu, po wstrząśnięciu ziemi, powrócił do życia, zmartwychwstał. Jak Piotr ś. dowiedziawszy się o zmartwychwstaniu poszedł z Janem ś. do grobu i zastał próżny.

27) Kapłan wróciwszy do środka ołtarza i do ludu obrócony mówi: „Pan z wami.“ — To przypomina:

jak Jezus Chrystus zmartwychwstawszy, okazał się Maryi i Magdalenie, — dwóm uczniom idącym do Emaus, — Apostołom świętym; — jak, niechającego na powieść Apostołów uwierzyć Tomasza, przekonywał o zmartwychwstaniu, pozwalając mu dotknąć się ran, a Tomasz widząc rzeczywiście zmartwychwstałego, odrzekł: „Pan mój, i Bóg mój.“

28) Kapłan odmawia na prawej stronie ołtarza modlitwy. To znaczy: jak Zbawiciel po zmartwychwstaniu 40 dni bawił na tym świecie, utwierdzał uczniów w wierze ś., a Apostołom dawał rozmaite zlecenia, tyczące zarządu kościoła, nauki swojej, Sakramentów ś. —

29) Kapłan wrócił do środka ołtarza, obrócony do ludu mówi: „Pan z wami,“ i ogłasza iż się Msza skończyła. Znaczy: jak Chrystus dnia czterdziestego wyprowadził Apostołów i uczniów na górę oliwną, gdzie pożegnawszy ich, w obec wszystkich uniósł się w górę i wstąpił do Nieba.

30) Kapłan odwróciwszy się do ołtarza modli się schylony. Znaczy: jak Apostołowie wróciwszy z góry oliwnej, podług rozkazu Zbawiciela zamieszkałi w Jeruzalem dni dziesięć, sposobiąc się w pobożności do odebrania Ducha ś.; — gdzie też na miejsce Judasza obrali Macieja ś. na Apostoła.

31) Kapłan obraca się do ludu i daje błogosławieństwo. To znaczy: jak Duch ś. w postaci ognistych języków, zstąpił dnia dziesiątego na Apostołów i uzdatnił ich do opowiadania nauki Jezusa, oświeciwszy ich doskonale i rozgrzawszy ich ducha mężstwem i odwagą, — a tak złał błogosławieństwo na cały świat.

32) Kapłan czyta ostatnią Ewangelję. Znaczy: jak Apostołowie rozeszli się po całym świecie z opowiadaniem nauki Jezusa i roznosili błogosławieństwo Ducha ś.

MODLITWY

pod czas Mszy świętej.

Na wstęp.

Panie Jezu Chryste! z niepojętej miłości Twojej ku nam ludziom postanowiłeś Przenajświętszy Sakrament Ciała i Krwi Twojej ś. dla zasilenia ducha naszego, żeby się stał zdolnym wznieść się do tej doskonałości obyczajów jakiej Ty w życiu Twojem wzór przedstawiłeś. — Zaleciłeś razem, ażebyśmy przy sprawowaniu tego Najsw. Sakramentu, przypominali sobie Twoją okrutną mękę i bolesną śmierć, poniesioną dla naszego zbawienia, i tak poczuli się do wdzięczności za Twoje ofiarowanie się dla naszego uszczęśliwienia. Oto ja zabieram się być uczestnikiem tej wielkiej tajemnicy powtó-

rzyć się mającej w Mszy ś. i proszę Cię litościwy Panie! uczyni mnie godnym tej najśw. ofiary, abym jej był przytomnym z należytą uwagą i pobożnością, a w ten sposób stał się uczestnikiem jej łask. — Daj to łaskawie, aby przy tem słuchaniu Mszy ś. odświeżyła się we mnie pamięć Twój bolesnej męki i śmierci, którąś poniósł na okup całego świata i mnie grzesznego człowieka, — abym uczuł jak wielką pałałeś ku mnie miłością żeś życie dla mnie w srogich mękach położył i poczuwał do należytej Ci za to wdzięczności, miłując Cię czynnie w pełnieniu Twojej ś. woli. — Spraw łaskawie żebym też przytem pomierzył, jak wielką rzeczą być musi moje zbawienie, gdyś dla niego musiał uczy-

nić z siebie tak wielką i trudną ofiarę, a przejęty tą myślą chronił się grzechu, który jest zdolny zgubić na nowo, moje przez Ciebie tak drogo okupioną duszę.

Ofiaruję Ci Boże! to moje słuchanie Mszy ś. na cześć i chwałę Twoję, na uwielbienie Najświętszej Maryi Panny i wszystkich Świętych, — na dobro całego kościoła św. — na pokrzepienie ducha mojego, — pociechę i ulgę duszom w czyscu cierpiącym. Niech to mnie i wszystkim współwiernym moim wyjdzie na zbawienną korzyść, jak ją Ty Panie najlepiej mądrością Twoją, ocenić zdołasz.

N a k y r y e.

Niepojęty w Majestacie Twoim Boże, a razem najłaskawszy Ojciec nasz, zmiłuj się nad nami! — Opuść miło-

ściwie grzechy moje któremi Ciebie tak lekkomyślnie obraziłem, a których ciężkość uznaję i za które serdecznie żałuję.— Opuść, przez wzgląd na zasługi męki i śmierci Syna Twojego, gdy mój żal zniweczyć ich nie zdoła.

Najmiłosierniejszy Jezu, Zbawicielu mój! Zmiłuj się nademną, nędznym żebrakiem z upokorzeniem do Ciebie wołającym. Uczyni mnie uczestnikiem Twych zasług, ażebym z Tobą tak ściśle zawsze był połączonym jak jest gałązka z winną macicą; jak ta żyje z swęj matki, i jam żył z Ciebie. Broń mię łaskawie ażebym kiedy przez grzech nie oderwał się od Ciebie, i nie stał się latorostką zwiędłą suchą, do niczego nie zdatną, godną spalenia wiecznym ogniem.

Duchu ś. pocieszycielu wiernych, zmiłuj się nademną! Oświecaj mądrością niebieską mój rozum, — wspieraj moję wolę, ażebym pożądlivosti ciała na zgubę moję czyhające zwalczył i zwyciężył; a myślał, sądził i działał, jak Ty wskazujesz. Niech wszędzie i zawsze idę chętnie za Twoim przewodnictwem.

Trójco przenaświętsza, zmiłuj się nademną! awlęj w ducha mego: wiarę, nadzieję i miłość jak je mieć w człowieku chcesz, ażebym ubogacony temi istotnemi skarbami w życiu terażniejszym, w mocy ich wysłużył sobie życie wieczne swobodne. Amen.

Na glorya.

Boże wielki! ogłosiłeś przez Aniołów przy narodzeniu Jezusa Chrystusa,

że przez Niego przyjdzie spokój między ludzi, a z tąd jedno głośnie chwala i uwielbienie Ciebie. I prawda: zastugi Jego męki, którą nam wrócił pierwiastkową z rąk Twoich, w osobie pierwszych naszych rodziców Adama i Ewy, odebraną niewinność i świętą Jego nauka, są zdolne dać nam ludziom jedność, zgodę i spokój, a tak w czystości ducha połączyć wszystkie narody ku jednostajnemu wielbieniu Ciebie Boże. — Ale nasze namiętności, nasze opuszczanie Twój woli, a udawanie się za ślepymi żądzami naszymi, czynią nas niezgodnymi z sobą samymi, bliźniem, zatruwają nam życie, i niezdolnymi do wielbienia Ciebie jak tego jesteś godzien. O Boże potężny, Boże litościwy! zwalczże łaskawie pod-

niety niezgody i nieporozumień, i spraw łaskawie, ażebyśmy wszyscy wzgrodzie zobopólniej żyjąc, jednomyślnie wielbili Cię i chwalili sposobem jak Jezus Chrystus przepisał, tu na ziemi i Świętymi Twymi w wieczności. Amen.

Na kolektę

Wszchemocny Boże i łaskawy Ojciec nasz! spojżyj z wysokości Tronu Twego na zgromadzenie Twoich wiernych znających własną bezsilność i niedoleżność, i dla tego przed Tobą zebranych, żeby wyżebrać u Ciebie, nie wyczerpany w skarbach Twoich, wsparcie i pomoc. Nie odrzucaj Boże pokornych modłów naszych, które Ci stworzenia Twoje z ufnością w Twojej dobroci i wszchemocności składamy, a

đaj nam łaskawie to, co sam najlepiej wiesz, iż nam dla duszy i ciała jest potrzebnem. Daj nam łaskę wiary, ażebyśmy do żywa nią przejęci, nie usty tylko, lecz zgodnemi z nią czynami, oneż wyznawali i nie takiego w nas się nieokazało, coby zdradzało że jenaczej wierzymy, a jenaczej czynimy; — Daj nam jedność wiary, bez rozdwojeń i odszczepieństw, wzrost i rozszerzenie ś. Religii, żebyśmy wszyscy jednostajnie Ciebie Boga czcili i wielbili. — Daj zamięłowanie przykazań Twoich, synowską bojaźń obrażenia Ciebie najlepszego Ojca; prawdziwą z miłości ku Tobie wypływającą pobożność; — cierpliwość i męstwo w dolegliwościach życia terażniejszego; — ufność w Twojej ś. Opatrzności za-

wsze i wszędzie mającej na celu nasze uszczęśliwienie. Daj Panie spokój i zgodę tak z tymi co wspólnie z nami żyją, jak między narodami, — urodzaje ziemskie, — zdrowie ciała; — ażebyśmy doświadczając Twojej nad nami ojcowskiej opieki w czystości i szczerości ducha Tobie wiernie służyli na Twoję cześć i chwałę, a nasze zbawienie. Daj to Boże, przez Jezusa Chrystusa Pana naszego, który z Tobą i Duchem ś. żyje i króluje na wieki wieków. Amen.

Na lekcye.

W początkach Kościoła Twego Jezus Chryste kiedy poganie z całą zapalczywością jak najokrótniej dręczyli wiernych Twoich, zgromadzali się ci

po jaskiniach i domach skrycie, gdzie im kapłani w czasie Mszy ś. czytawali wyjątki z pisma ś. tak starego jak nowego testamentu i na fundamencie tych dawali im nauki i napomnienia, zachęcające do stałości w wierze św. i męstwa w znoszeniu mąk dla wiary. O mój Boże! jakże też to wielkie skutki wywierały takie nauki i napomnienia! Obyczaje Twoich wiernych były na ów czas ze wszech miar święte, a miłość wiary ś. mocniejsza nad śmierć; cieszyli się że godni cierpieć dla niej. W ten moment gdy kapłan czyta takie wyjątki z pisma ś. uprzytomnia nam tamtejsze błogie czasy i powoduje błagać Cię najlaskawszy Panie, abys i na nas zlał tę dzielność wiary, iżby nam była nasieniem świętych obyczaj-

jów, stateczności w dobrem, męstwa w cierpieniach; a my mogliśmy mówić tak rzetelnie jak tamci: któż nas potrafi odłączyć od miłości Boga w Jezusie Chrystusie? — ani smutki, ani prześladowania, ani głód, ani nagość, ani śmierć sama! Dla ciebie niszczą nas jak owce na rzeź skazane, a my cierpliwi, stateczni w dobrem! Daj nam Boże takie same myśli, takiego ducha. Amen.

Pod czas Ewangelii.

Z uszanowaniem powstaję Jezusie Chryste, żeby przez to uczcić słowa św. które pod bytność Twoją na tym świecie wyszły z ust świętych Twoich. Znaczą przytem krzyżem ś. moje czoło, usta i serce, żeby te ś. słowa trwały

w mej pamięci, uściech i sercu. O spraw-
 że to dobry Jezu łaską Twoją, aby ta
 Twoja ś. wola która usty Twemi nam
 jest ogłoszona nigdy nie ustąpiła z pa-
 mięci, serca i ust moich, a razem i bli-
 żnich moich, ażeby kiedyś nie ściągął
 się na nas zarzut, iżeśmy wiedzieli,
 ale nie pełnili, co Ty od nas żądasz!
 Spraw łaskawie, żeby te ś. słowa Twoje,
 wywierały na nas tak potężny wpływ,
 iżby zatłumiły wszelki głos namiętno-
 ści i świata wabiący nas do złego, a
 my jak wierne owieczki słuchali głosu
 Twego dobrego pasterzu, i za nim chętnie
 szli do Twój owczarni. Spraw to ła-
 skawie Zbawicielu nasz. Amen.

Na Kreda.

Zmów z uwagą: Wierzę w Boga i t. d.

Na ofiarowanie.

Po odniesioném zwycięztwie nad
 nieprzyjaciółmi przez Patryarchę Abra-
 hama, ofiarował Ci Boże Kapłan Mel-
 chizedech dziękczynną ofiarę złożoną
 z chleba i wina. Ofiara ta była Ci
 przyjemną ile przeznaczala ofiarę, po
 całym świecie mającą Ci się oddawać
 we Mszy św. Otóż tę z tak dawna
 przepowiedzianą ofiarę składa Ci Boże
 Twój kapłan w darach, na jakie się
 nieudolność nasza przepomagać może,
 chleba i wina, z pokorną prośbą, aże-
 byś te dary mocą słów Twoich prze-
 mienić raczył w Ciało i Krew Jezusa
 Chrystusa, Zbawiciela naszego, na za-
 silek duszy naszej. Oddajemy Ci Panie
 to, cośmy zrak Twojej szczodrobliwo-
 ści odebrali, prosty chleb i wino, —

ażebym otrzymał od Ciebie pokarm i napój niebieski dla zbawienia nas wzmagający. Spraw łaskawie, abyś jak tę ofiarę naszą przemienił w ciało i krew najmilszego Ci Syna Twego i nas jej dzielnością przeistoczył raczył w ludzi podług serca Twego poświęconych na wieczną Twoją chwałę i starannych o wierne i stateczne pełnienie Twój ś. woli. Ku temu celowi Boże łaskawy, ofiaruję Ci moje serce, ilekolwiek skalanne, żebyś je raczył oczyścić z plam grzechowych, iżby Ciebie samego tylko pragnęło i miłowało, w Tobie znajdowało zaspokojenie pragnień swoich i nie smakowało sobie w żadnych Tobie nie miłych swobodach. Ofiaruję Ci mój umysł, żebyś go raczył mądrością Twoją oświecić, iżbym umiał należycie

ocenić, co jest zgodnem z Twoją świętą wolą, a co jest w obliczu Twojem godnem odrazy, i nie dał się bałamucić naukom które nie są napiętnowane Twoją Najwyższą mądrością, ale są czczeni przywidzeniami ludzkimi. Ofiaruję Ci moją wolę, która lubo jest bardzo słaba i dająca się obalamucac przez złe skłonności i złe przykłady, przecież Ty Wszechmocny Boże zechcesz ją wzmocnić, iżby to chciała co się Tobie podoba, a nienawidziła dzielnie to, co Ty nienawidzisz, i stała się mocniejszą nad wszystkie pokusy ciała i świata. Ofiaruję Ci Boże na Twoją chwałę wszystkie moje myśli, mowy i uczynki, żebyś niemi raczył łaskawie kierować na cześć i chwałę Twoją, a mój zbawienny pożytek. Przyjm Oj-

cze dobry tę moją ofiarę nikczemną, poświęć i uzacnij ją Twojem błogosławieństwem, oto Cię proszę przez tę ofiarę którą Ci Syn Twój najmilszy, a Pan nasz Jezus Chrystus, uczynił z siebie na drzewie krzyża we krwi zboczony, i teraz we Mszy ś. powtarza w sposób nie krwawy. Amen.

Na prefacyę.

Oto wzywa kapłan, ażebyśmy oderwawszy nasze serca od ziemskich zajęć i brudów, wzniesli je aż przed Twój tron o Boże! — i tak wzniesieni Tobie oddali cześć i chwałę. Nic słusniejszego i godniejszego nad to, żebyśmy Tobie Panie wszechmocny Ojczy, wieczny Boże, zawsze i wszędzie dzięki składali przez Jezusa Chrystu-

sa naszego Pana. Przez Niego wielbią Cię i wychwalają wszyscy Aniołowie i wszystkie mocy Niebieskie; z niemi i my łączymy się w najniższem upokorzeniu i wołamy: Święty, Święty, Święty, Panie i Boże! — Niebo i ziemia pełne są chwały i potęgi Twojej! Niech będzie uwielbion który przychodzi do nas w Imię Pańskie! —

Po Sanctus.

Boże, niepojęty w Twoich postanowieniach i drogach! Oto rozpoczyna się tajemnica której żaden z Aniołów zgłębić i pojąć nie jest zdolny; bo to Tobie tylko Zbawicielu świata jest wiadomo, z jak wielką miłością ofiarujesz się codziennie na ołtarzu za okup Twoich wiernych. — W tym tak ważnym

i świętym momencie, błagamy Cię o najmiłosierniejszy Panie! za Kościół ś. katolicki, ażebyś go przez swoją potężną opiekę w pokoju i jedności utrzymać raczył. Jak błogosławiłeś świętym Apostołom, tak błogosław Naczelnikowi tego Kościoła. Biskupom kapłanom i wiernym Twoim, abyśmy w jedności wiary i miłości Tobie służyli. W szczególności, proszę Cię jak najpokorniej, wspomnij na żyjące jeszcze na ziemi sługi i służebnice Twoje, za których ja się modlić powiniennem; rodziców, braci, krewnych, przyjaciół i tych wszystkich co się tu w słuchaniu Mszy świętej łączym, ażeby nam to na zbawienie wyszło i my cieszyć się mogliśmy, twoją ojcowską opieką.

Na podniesieniu
 Zawitaj Jezu Chryste istotnie przytomny pod przymiotami chleba i wina! Wyznam i czczę Cię Synu Boży, jak jesteś przed wieki zrodzony z Boga Ojca! Wyznam i wielbię Cię Jezu, zbawicielu świata, jak za sprawą Ducha ś. począłeś się i narodził prawdziwym człowiekiem z Najświętszej Maryi Panny! Czczę i wielbię Cię, jak przez wiarę narodziłeś się w sercu człowieka żeby go zbawić! — Przedstawione mi tu wyobrażenie rozłączenia ciała i krwi Twój pod postacią chleba i wina, przypomina mi Twoją bolesną śmierć, poniesioną za okup mój i wszystkich ludzi; o niechże ta wielka Twoja miłość zobowiąże mnie i każdego do zamilowania Ciebie i Twój

świętej woli! Niechże Panie ta niepokalana i najświętsza ofiara posłuży na pociechę i wsparcie dusz wiernych, które dla swych ułomności nie mogą cieszyć się z Tobą w chwale wiecznej. W szczególności błagam Twego miłosierdzia za tych którzy mi tu żyjąc wyświadczyli jakoweś dobrodziejstwo, którym dałem jaki powód do uchybień, ażebyś ich raczył przenieść w miejsce odpoczynku, wiecznej światłości i szczęśliwości. Tam i mnie kiedyś racz domieścić przez Jezusa Chrystusa. Amen.

Pod czas Pater noster.

Zmów pobożnie: Ojczy nasz i t. d.

Pod czas Komunii.

O Panie Jezu Chryste! jakażto nie-

zmierna odległość oddziela mię od Ciebie! — Tyś jest Bogiem przed którym, niebo, piekło i ziemia z drżeniem i czcią zgina swe kolana i korzy się; a ja jestem biedne, skalane stworzenie; — jakże bym śmiał zbliżyć się ku Tobie? A szczególnie dziś, dla grzechów moich najmniej usposobionym i godnym jestem przyjąć Cię do serca mego a dla tego niegodny muszę sobie zabronić tego wielkiego dobrodziejstwa którym łączysz się z duszą człowieka w komunii s., ilekółwiek na pokrzepienie osłabionego mego ducha ten pokarm jest mi potrzebnym. Wszakże Panie! wyrzecz Twoje potężne słowo, a wzmocnij niem osłabionego, że bym się stał silnym i ochoczym do pełnienia Twój świętej woli, — żebym

zwalczył wszystkie pokusy do złego
mię wabiące, i tak w połączeniu du-
chowem z Tobą żyjąc, stał się godnym
żyć z Tobą w wieczności. Amen.

Na zakończenie.

— Jezus Chryste któryś powiedział:
„gdzie ja jestem, tam będzie i sługa
mój“, — a wstępując do Nieba powo-
łałeś wiernych Twoich do radości Nie-
ba; prosimy Cię pobłogosław nas, przez
mękę i śmierć Twoją odkupionych, i
spraw łaskawie, żebyśmy się za pró-
żnościami świata niniejszego nie ubie-
gali, lecz naszymi myślami, czynami
i nadziejami zmierzali do królestwa
niebieskiego.

Przyjm miłościwie nasze nabożne
słuchanie Mszy ś. i spraw żeby tak

dla mnie, jak dla wszystkich jej słu-
chających była zbawienna. — Błogo-
sław o Panie! Wszechmocny Boże,
Ojcze, Synu i Duchu ś., mnie i wszy-
stkich do mnie należących, błogosław
pracom naszym i dobrym przedsię-
wzięciom żebyśmy je na chwałę Two-
ją, a nasze zbawienie wykonywali.
Błogosław wszystkim ludziom jako
dzieciom Twoim i prowadź ich na dro-
dze wiary i miłości Twojej do wie-
cznych przybytków Twoich, żeby z nas
żaden nie zginął, ale wszyscy doszli
wiecznie szczęśliwego życia; przez Je-
zusa Chrystusa Pana naszego. Amen.

MODLITWA

dzieci za rodziców żyjących.

Boże wielki! jeszcze w Religii przez Mojżesza danęj nakazałeś dzieciom rodziców czcić, to jest być dla nich z wyższym stopniem uszanowania miłości i zaufania, zapewniając za dopełnienie tego szczególne Twoje błogosławieństwo, a Prawodawca nasz Jezus Chrystus Twój syn najmilszy, dał nam piękny wzór i nakaz tej czci, gdy, chociaż ile Bóg nieskończenie wyższy nad matkę swą, przecież od dzieciństwa swego był jej i opiekunowi swemu posłusznym i podległym, a w ostatnich chwilach życia swego doczesnego, w śród najdotkliwszych bólów na krzyżu przecież jeszcze my-

ślał o swęj matce polecając ją Janowi ś. Rozkazu tego Boże dobry uznaje słuszną i sprawiedliwą; bo rodzice są narzędziem Twęj dobroczynnej Opatrzności, przez nich bowiem dałeś mi życie, w niedołężności wieku dzieciennego poleciłeś im opiekę i straż nademną, wlałeś w ich serca tę wielką miłość mocą której o sobie właśnie zapominając dzieci swe mają na pamięci, a choć za to mało doświadczyli przychylności, przecież nie stygła przeto ich troskliwość; — przez nich przyprowadziłeś mnie do Chrztu ś. i wiary prawej; przez nich dałeś mi utrzymanie i obmyśliłeś stan życia; oni to okrzesywali we mnie wyrostki dzikich obczajów, a szczepili cnoty; otóż zgola pierwsi po Tobie moi dobroczyńcy,

pierwsi też po Tobie w sercu mojem mieć miejsce powinni. Za tych przeto dobroczyńców moich proszę Cię dobry Panie i Boże: daj im zdrowie i życie czerstwe, żebym się z nimi mógł cieszyć w długie lata, a nie stał się nie-szczęśliwym sierotą, którego tkliwe serce jest tak tęskne, smutne na tej ziemi, bo niema tych najszczęśliwszych swoich przyjaciół u których rada i pociecha najpewniejsza; lecz miał sposobność odplacać się za te rozliczne pożyczki, które od powzięcia życia, ich miłośnym datkiem odbierałem, dzieląc się z nimi tak szczerze i uprzejmie pracą rąk moich, jak oni się dzielili ze mną. Nie pamiętaj miłościwy Ojczy na ich przewinienia, boć są ludźmi ułomnymi, a ja zapewno przez moją

lekkomyślność byłem przyczyną ich niecierpliwości, lub ich miłość ku mnie uniosła ich za granicę ś. Twoich przykazań. Pocieszaj ich w smutku i strapieniach, bez których nikt w życiu ni-niejszém nie jest i być nie może wolnym, niech pojmują to żywo, że Ty Władco i Rządco wszystkiego, jesteś razem dobrym naszym Ojcem, który nie masz upodobania w łzach naszych, lecz ile Najmędrszy Pan umiesz z ostrych rązów wyprowadzać pomyslnie skutki, aby w takim będąc przekonaniu cierpliwie i mężnie znosząc nieprzyjemności, zasłużyli sobie na miłość Twoją. Towarzysz im przez ciąg życia te-razniejszego łaską Twoją, żeby drogi, którą każdego chcesz doprowadzić do nieba, nigdy nie zboczyli; a tak

zasłużyli sobie dojsć do towarzystwa z świętymi, i cieszyć się z Tobą w wieczności. Utwierdzaj i mnie Boże pomocą Twoją, żebym im nigdy nie dał powodu do zasmucenia, przez jakiegokolwiek nieuszanowanie, lecz czcili ich zawsze tak jak Ty chcesz, a tak zyskał przez nich Twoje błogosławieństwo i zasługi na wieczność. Sprawto o Boże przez Jezusa Chrystusa. Amen.

MODLITWA

za rodziców już umarłych.

Przykazałeś nam Boże czcić naszych rodziców, zapewniwszy dzieciom że przez to zyskują sobie Twoje szczególne błogosławieństwo; odświeżyłeś ten rozkaz przykładem naszego

Zbawiciela, który tak w początkach życia, jak i w ostatnich jego chwilach dał dowody szczególnego posłuszeństwa i wdzięczności swęj matce Najś. Maryi Pannie. Rozkazu tego słusznąśność pojmuję, boć tyle winienem dobrodziejstw, troskliwości i pieczołowitości moim rodzicom! Moje serce tęskne i smutne, bo już nie ma ich na tym świecie, powołałeś ich do siebie a ja biednym jestem sierotą. Jak im na tamtym świecie jest, ukryto przed wiedzą moją; ale nie sędzę, żeby ich powodzenie miało być zgubne, zwłaszcza iż wierzyli w Ciebie Jezu i ile krewkość ludzka pozwala żyli w Tobie, a Tyś zapewnił: że kto wierzy w Ciebie i w Tobie żyje nie zginie na wieki. Wszakże któż jest tak nie-

winnego życia, żeby nie był dłużen odplacania się w czyscu? Ach! pewno ja sam jestem przyczyną ich terażniejszych cierpień, bo byłem często powodem do niecierpliwości; ich po-błażanie moim lekkomyślnościami, unio-sło ich za okres obowiązków, moim też obowiązkiem znam być, błagać Cię Boże za nimi, daruj im przewinienia, przyspiesz im wolność od cierpień, i domieść ich w chwale wiecznej. Spraw im tę pociechę żeby wiedzieli, iż ja ich jeszcze czczę jak nakazałeś; przez Jezusa mękę i śmierć. Amen.

MODLITWA

za kościół święty.

Synu Boży przed wieki z Boga Ojca zrodzony, któryś przyjął ciało

i duszę ludzką z Najśw. Maryi Panny za sprawą Ducha św. i tak w jednej Boskiej osobie, Bóg i człowiek, przy-szedłeś na ten świat, aby założyć kró-lestwo Boże, zebrać sobie poddanych i sam im panować. Panowanie Twoje nie ma na celu cielesnej i doczesnej szczęśliwości człowieka, lecz istotniej chce człowieka duszę udoskonalić i przez to zapewnić jej wieczne usz-częśliwienie. Powołałeś do tego kró-lestwa pod Twoje rządy wszystkich ludzi, żadnego nie wyłączając czło-wieka, choć wszyscy byli skalani na duchu, grzechem pierworodnym, choć mocno osłabionych na rozumie i woli. Żeby ich oczyścić z brudów grzecho-wych z którymi w niebie mieścić by się nie mogli byli, — męką i śmiercią

Twoją odpłaciłeś za nich sprawiedliwości Bożej i wróciłeś im czystą sukienkę niewinności, przy stworzeniu od Stwórcy odebraną, a przez grzech straconą. Jak dochować tej odzyskanej niewinności i przyozdobić ją osobistemi czynami, podałeś to dobitnie Twoją ś. nauką która i słaby nasz rozum i pobałamuconą namiętnościami wolę, dzielnie wzmocnić zdolna. Żeby z tych wielkich łask Twoich nie tylko wspólnie z Tobą żyjący korzystali, ale niemi w najpóźniejsze wieki żyjący ludzie zbawieni byli, w tym zakładzie królestwa Bożego, złożyłeś to wszystko, co słabość ludzka do zbawienia potrzebuje: złożyłeś zasługi męki i śmierci Twój w siedmiu Sakramentach, to grzechy odpuszczających, to nie-

dołężność naszą łaskami swemi porzępujących, złożyłeś Twoją ś. naukę tak dzielnie rozum i wolę wzmacniającą, i chciałeś aby Twoi poddani, te członki tego królestwa, podług Twych przepisów żyli i tego co im w pomoc dałeś używali; — a przeto chciałeś i chcesz, żeby choć czego zmysłami pojąć nie mogą na Twoją powagę spuszczać się, wierzyli; — żeby wiernie i statecznie wykonywając Twę wolę, przewyciężając własną tamtęj przeciwną, dawali dowody rzeczywistej miłości Boga; — żeby Tobie ufali pewnymi będąc że przyrzeczenia im dane uścisz, dasz wiernym i miłującym zbawienie. — Żeby ten święty zakład zbawienia w niczem nie był naruszony, ani zwichnięty, postanowiłeś władzę

rzządzającą, Ciebie samego zastępować mającą w osobie ś. Piotra i Apostołów, a po ich śmierci w osobie Papieża i Biskupów, uzbroiwszy do tego, jak tamtych bezpośrednio tak tych za pośrednictwem sakramentu kapłaństwa, Duchem ś.

Otóżto Jezu dobry zakład Twój, mający w sobie to wszystko co mają zwykle królestwa tego świata: poddanych, pomocy, rząd, prawo, nagrody, kary — lecz że się różni od tamtych celem swoim, bo w nim idzie istotnie o pobożność i zbawienie duszy, przeto nazywamy go kościołem.

O tym Twoim Kościele czyli królestwie niebieskiem, zapewniłeś dobry Jezu: że wszystkie wysilenia piekła nie zdołają go zniszczyć i w rzeczy-

wistości dotrzymałeś dotąd przyrzeczenia, bo jego nieprzyjaciele, nawet w łonie jego powstający, próżnie targali swe siły; oczewiście Twą mocą poniżałeś ich, a dzieło Twoje wyszło z walki z tryumfem i świetniejsze. —

Oto w obecnych czasach targa się złość jawnie i ukrycie na kościół Twój ś. Wiemy że go nie zwycięży, ale czując naszą słabość a o wierność Tobie powiną troskliwi, wołamy do Ciebie: Panie ratuj nas! bo nie jednego z nas niedołęznego, mogłaby burza pochłonać i zgubić. Daj nam wszystkim którzy członkami tego kościoła jesteśmy, moc wiary żebyśmy się nie dali uwieść błędnym naukom; daj dzielność, miłości, żeby się nasza wiara wydała w świętych obyczajach; daj nam ni-

czem nie zachwianą ufność w Twojej dobroci mądrości i wszechmocności, żebyśmy z ucisków i prześladowań wyszli ocaleni, a nikt z nas nie zaginał.

Zechciej miłościwie spojrzeć na lud który jeszcze w pogaństwie pozostaje, abyś im posłał nauczycieli Twój nauki pełnych ducha apostołskiego, a przez tych wprowadził ich do kościoła św. Odwróć od nich fałszywych apostołów którzy chcą ich pozyskać swym błędem, i ze złej na gorszą jeszcze naprowadzić drogę.

Wspomnij miłościwie i na tych, którzy lubo noszą imię Twoich uczniów, ale poszli za swemi namiętnościami na drogę błędną. Niech spełzną ich uprzedzenia ślepiące ich rozum, że prawdy poznać nie mogą lub niechcą,

aby się cieszyli zleczeniem swój ślepoty w kościele Twoim.

Spraw Boże, w ten sposób jaki Ty wiesz być najskuteczniejszym, żebyśmy jak nas wszystkich powołałeś, wszyscy też należeli do Twój owczarni, pod jednym zastępczym zostającj pastierzem, a tak Twoje święte Imię jednogłośnie wielbione było po całym świecie, — Królestwo Twoje nas wszystkich w sobie objęło i w niem pełniąc wolę Twoję jak bracia nasi mieszkańcy nieba, moglibyśmy się z nimi cieszyć w wieczności. Daj to Boże przez zasługi Jezusa Chrystusa Pana naszego, Amen.

MODLITWA

za Ojca św. i stan duchowny.

Jezu Chryste, dopóki żyłeś na tym świecie, byłeś sam rządcą widzialnym Twoich wiernych, głową Twego Kościoła widzialną; — a żeś wiedział, iż z nami w taki widzialny sposób pozostać aż do skończenia świata nie możesz, bo wypadało Ci wstąpić do Nieba i pokazać nam że i my tam przyjść możemy, gdy Tobie wiernymi aż do śmierci pozostaniemy, przeto zawczasu sposobieś świętych Apostołów na zastępców Twoich, i powiedziałeś im, że jaką mocą Ciebie Ojciec Twój na ten świat posłał, taką i Ty ich posyłasz: żeby oczyszczali z grzechów ludzi grzesznych i wzmacniali do życia

świętobliwego Sakramentami ś.; oświecali nauką Twą ludzi i zarządzili Twym kościołem. Z pośrodku tych dwunastu Apostołów wybrałeś Piotra ś. stanowiąc go namiestnikiem Twoim, widzialną głową Kościoła, właśnie punktem w którymbyśmy się mogli wszyscy w jedno złączyć ciało i być jak Ty sobie życzyłeś, taką z Tobą jednością połączonymi, jaką Ty z Twoim Ojcem połączonym jesteś. Żeby ci mężowie, którym poleciłeś pracę około zbawienia ludzi, kiedykolwiek nie zblądzili, zesłałeś im w zielone świątki Ducha ś. w postaci ognia oznaczającej: iż ten Boski ogień wytrawi w nich wszystkie uprzedzenia, oświeci rozum, żeby doskonale zgłębił naukę Twoją, rozgrzeje ich ducha świętą odwagą wrozszerze-

niu Twego Kościoła. I rzeczywiście, w skutku widzieć było w nich tę wielką zmianę: nadludzkie oświecenie i nadludzkie męstwo, jakich przed tem nie mieli. Wierzę że dawszy im władzę i Ducha ś. na korzyść Twego kościoła, nie chciałeś żeby ta ich władza i dzielność z nimi ile śmiertelnymi ludźmi umarła, lecz przeszła na ich następców. Jakoż oni sami przez modlitwę i kładzenie rąk czyli Sakrament kapłaństwa poświęcali pomocników i następców swoich. Tą to drogą urząd, władza i zdolność rządzenia Kościołem Twoim ś. dana Apostołom, przeszła aż do naszych czasów, na terazniejszego Ojca ś. Piusa IX. jako następcę św. Piotra i Biskupów katolickich całego świata jako następców św. Apostołów.

Za tych więc rządców kościoła Twego ś. mianowicie za Ojca ś. Piusa IX. i Biskupów którym tak ważny powierzyłeś urząd, prosimy Cię najmiłościwszy Ojcze; wspierajże ich obfitą łaską Ducha św. żeby nami rządzą podług najświętszej woli Twojej, żebyśmy pod ich przewodem trafili do wiecznego Królestwa Twego, — dodawaj im mądrości, odwagi i męstwa żeby się nigdy, żadnym podstępem, żadną groźbą lub schlebianiami nie dali zwichnąć z drogi prawej. Powołuj łaskawie do stanu kapłańskiego mężów podług serca Twego, a powołanych obdarz obficie łaskami Twemi, żeby znali się być przeznaczonymi na okrasę i światło świata, a gorliwym pełnieniem obowiązków swych, stali się godnymi

narzędziami Twemi, przez pośrednictwo których naszego dokonywasz zbawienia. — A nam daj ducha uległości, pokory, przewyciężenia siebie, żebyśmy chętnie szli za ich głosem; ich napomnieniami, nakazami i radą, nie zaś za naszemi przywidzeniami, ich pogardzając, a siebie gubiąc. O to Cię Boże prosim przez Jezusa Chrystusa Amen.

M O D L I T W A

o pokój.

Panie Jezu Chryste zostawiłeś w spuściźnie Twój prawym Twym uczniom pokój, a to w ten sposób żeś ich nauczył i uzdatnił: podbijać burzliwe namiętności pod rozum Twą ś. nauką

oświecony, — łączyć się ścisłym węzłem miłości Chrześcijańskiej z bliźnimi swymi, i ulegać we wszystkim świętej Twój woli. W taki sposób żyjąc, możemy tylko mieć największą zgodność i jedność, a choćby krewkość ludzka sprawiła jakieś rozstrojenie, takowe uległość woli Boga, moc nad sobą i miłość bliźnich wnet wprowadzi wkarby jedności i zgody. — Nie takito spokój daje świat, bo tam popłaca pożądlivość oczu, czyli chciwość, — pożądlivość ciała albo zmyślność zwierzęca, — i pycha żywota drapiąca się w górę z ujmą bliźnich, — a przy takich złych zasadach prawego spokoju dać nie może, owszem tworzy niesnaski zaburzenia. O dobry Jezu, dajże nam ten Twój pokój, spraw Twą łaską,

żebyśmy z sobą samymi ze wszystkimi bliźnimi i Bogiem w takiej zgodzie i jedności trwali, jak przyzwoito na Twe dzieci. Utlamiaj w nas te namiętności, które zaburzenia i zawieruchy na świecie sieją i wzmagają.

— Daj Boże tego ducha spokoju na przód Rządcom krajów, żeby nie było zamieszkań między narodami, krwawych wojen i zniszczoty, ich obyczajów i majątków; — daj im łaskę, żeby się rządili dobrą wolą, to jest Twojemi świętymi prawami, aby w niczem nie naruszali praw wzajemnych; — a gdy duch świata zagrozi naruszenie takowych, błąd łatwo uznali i mieli sobie za obowiązek święty, poprawić go. — Daj ducha pokoju władzom namiestniczym, żeby obchodzić się umieli

z podwładnymi w duchu braterskiej miłości, w duchu łagodności chrześcijańskiej i tą obłudnych wprowadzali w karby praw Twoich. Daj i wszystkim podwładnym tego ducha spokoju, żebyśmy umieli przyjmować wyższe rozkazy z uległością i pokorą od naszych przełożonych.

Odwróć od nas nieprzyjaciół spokoju, chcących drogą uslaną występkiem prowadzić do swobody, jak gdyby Twoje święte prawa nie zamierzały naszego uszczęśliwienia, jak gdyby za występkiem nie szło w te tropy: zniszczenie i zguba. — Taki pokuj obiecuje świat kłamliwie ale go nigdy dać nie zdolen; zachowajże nas Boże od takich złudzik! —

Chłoszczesz nas Panie w sprawie-

dliwości Twojej, ale my wierzymy, że ta chłosta jest ku naszej poprawie, żebyś nas nią z letargu obudził, gdy środki łagodne nie pomagają. Sprawże to łaskawie żeby to przykre lekarstwo posłużyło na uzdrowienie ducha naszego. — Ocal i zachowaj lud Twój od zguby, daj nam dzielność wiary, żeby ta nam przewodniczyła, przez zajścia życia terażniejszego, w Twój miłości, do uiszczenia nadziei życia wiecznego. Spraw to Boże przez zasługi Zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa, Amen.

Splewy pod czas Mszy św.

Na k y r y e.

Kyrye Ojczy łaskawy,
Pobłogosław nasze sprawy,
Dla Twój większej od nas sławy.
Chryste Jezu dobry Panie,
Daj nam Twoje przeżegnanie,
Na Twe większe wychwalanie.
Duchu ś. Boże wieczny,
Daj nam dar swój pożyteczny,
Łaski Twój zawsze skutecznej.
Trójco święta jeden Boże!
Niech nas moc Twoja wspomóż,
Która wszystko co chce może.

Na gloria.

Chwała Bogu w wysokości,
A na tej ziemskiej niskości,

Niechaj miły pokój będzie,
Ludziom dobrej woli wszędzie.

Królu, w Niebie panujący,
Boże Ojczy wszechmogący!
Wielbimy Cię pokłon dając,
Błogosławim wychwalając.

Baranku Boży, co winy
Gładzisz świata; Tyś jedyny
Syn jest Ojca przedwiecznego.
Zbawże człowieka grzesznego.

Duchu ś. Boże prawy!
Pocieszycielu łaskawy!
Oddał od nas Ducha złego,
Dla Chrystusa, Pana naszego.

Na Kreda.

Wierzę w jednego Boga! Ojca wszechmocnego,
Stwórcę Nieba i ziemi, i stworzenia wszego.
I w Jezusa Chrystusa, a Pana naszego,
Syna prawego, Boga jednorodzonego.
Który od Boga Ojca nie jest uczyniony
Lecz Bóg prawdziwy, z Boga przed wieki zro-
dzony.

Współistotny jest Ojcu, przez Niego świat cały,
Stworzon, i wszystkie rzeczy przez Niego się
stały.

Dla zbawienia naszego, z Nieba wysokości,
Zstąpił, ażeby zgładził, naszych grzechów złości.
Przyjął naturę ludzką, przez Ducha świętego,
Z Panny Maryi Matki żywota czystego.

Przed Kazaniem.

Przyjdź Duchu przenajświętszy,
Spuść promień najgorętszy,
Twój łaski i światłości,
Niech się uczym powinności.

Przed Kazaniem w czasie wielkanocnym.

Przez Twoje święte zmartwychpowstanie,
Boży Synu! odpuścisz nam nasze zgrzeszenie.
Wierzemy: iż Pan Chrystus zmartwychwstał,
Żywot nasz nam naprawił,
Z śmierci wiecznej nas zbawił,
Pan Bóg swoją moc zjawił.

Na ofiarowanie
pod czas Mszy św. o Matce Boskiej.

O Maryjo! Tyś bez skazy,
I bez wszelkiej grzechu zmayı.

Pan jest z Tobą, Ty bądź z nami,
Kiedy Ciebie pozdrawiamy.

Tyś z córek Ewy wybrana,
Cóż karmiła świata Pana;

Pan jest z Tobą i t. d.
Ten co z Ciebie jest zrodzony,
Niechaj będzie pochwalony,
On jest z Tobą i t. d.

Gdy przyjdzie śmierci godzina,
W ten czas Matko swego Syna,
Nadewszystko proś za nami,
Co Cię teraz pozdrawiamy.

W czasie Wielkanocnym.

Chrystus zmartwychwstan jest,
Nam na przykład dan jest

Iż mamy z martwych powstać,
Z Panem Bogiem królować, Aleluja.

— Leżał trzy dni w grobie,
Dał bok przebić sobie,
Bok, ręce, nogi obie,

Na żywot człowiecze tobie, Aleluja.

Trzy Marye poszły,
Drogi maści niosły,
Chcąc Chrystusa pomazać
Jemu cześć i chwałę dać, Aleluja.

Gdy na drodze były,
Tak sobie mówiły:
Jest tam kamień nie mały,

A któż nam go odwali? Aleluja.

Powiedz nam Maryo,
Gdzieś Pana widziała?
Widziałam Go po męce,
Trzymał chorągiew w ręce. Aleluja.

Gdy nad grobem stały,
Rzekł im Anjoł biały:

Nie bójcie się dziewice
Ujźcie Boże lice. Aleluja.

Jezusa szukacie?

Tu go nie znajdziecie,

Wstałci zmartwych tu go nie,—

Tylko jego odzienie. Aleluja.

Lukasz z Kleofasem,

Oba jednym czasem,

Szli do miasta Emaus,

Potkałci ich Pan Jezus. Aleluja.

Bądźmy wszyscy weseli,

Jako w Niebie Anjeli,

Czegośmy pożądali,

Tegośmy doczekali. Aleluja.

W czasie narodzenia Pańskiego.

Niepojęte dary dla nas daje,

Dzisiaj z Nieba, Ojciec łaskawy,

Gdy się wieczne słowo ciałem staje,

Mocą Jego cudownej sprawy.

Nędze świata, precz odmiata,

A płaczliwe jęczenia,

W wdzięków głoŝy, pod niebiosy,

I wesele zamienia.

Z kąd dziś wszyscy weseli,
Wyśpiewują Anieli.

Niechaj chwała Bogu będzie w Niebie,
A na ziemi pokuj ludowi.

Patryarchów świętych upragnione

Spełniły się oczekiwania,

Kiedy Słowo z Panny narodzone,

Dopełniło wszystkich żądania.

Gwiazda nowa, Jakóbowa,

Wypuściła promienie.

Ciemne błędy, gasząc wszędy,

Światła czyni zjawienie.

Tak dziś każdy z Anjoły,

Wyśpiewuje wesoły:

Niechaj chwała — i t. d.

Już prorockich przepowiedzeń skutki,

Odmieniły świat cały mile,

Oddalając uprzykrzone smutki,

Przywróciły wesołe chwile.

Wszędy echo, brzmi pociechą,

Że z daru Zbawiciela,

Upewnienie, o zbawienie,
Dopełniło wesela.

Więc z niebieskimi szyki
Wydajmy dziś okrzyki:

Niechaj chwała i t. d.

Niebo dzisiaj z ziemią połączone,
Wyśpiewuje wdzięczności pienie,
Dzięki Bogu czyni nieskończone,
Za zjawione ludziom zbawienie.

Radość nasza, z Mesyasa,
I wszystkiemu stworzeniu,
Że Pan chwałę, śmierci strzął,
Skruszył w swém narodzeniu.

Brzmijże świecicie w około
Wydaj głosy wesolo:

Niechaj chwała i t. d.

Aby człowiek Bogiem był nazwany,
Jego postać Bóstwo odziało;
By niebrząkał niewoli kajdany,
Słowo Ojca, ciałem się stało.

Sługa Pana, ach odmiana!
Niesłychane przykłady,

By z wdzięczności, dla miłości,
Człowiek w Boga szedł ślady.

Więc niech pienia odgłosy,
Idą aż pod Niebiosy:

Niechaj chwała i t. d.

Uczynione z tej miłości związki,
Bóstwa Twego z naszym rodzajem,
Sprawiły nam ściśle obowiązki,
Byś miłowan był od nas wzajem.

Dajże Panie, me kochanie,
By ogniste pożary,
W sercach trwały, na wiek stały,
Byś był kochan bez miary.

Już i teraz w miłości,
Wyśpiewujem z radości

Niechaj chwała i t. d.

W czasie suszy.

Królu Nieba wysokiego,
Boże Abrahama cnego!
Racz wejżyć na ludzkie plemię,
A daj zyzny deszcz na ziemię.

Aby znał lud Twój prawdziwy,
 Żeś Ty jest Bóg litościwy,
 A my Cię za ten dar wielki,
 Będziem wielbić na czas wszelki.
 Zlitujże się nad strapionym,
 Ludem krwią Twą okupionym,
 Zlitujże się zlituj Panie!
 Niech się łaska Twoja stanie.

W czasie postu.

Jezu Chryste panie miły,
 Baranku bardzo cierpliwy.
 Wzniosłeś na krzyż ręce swoje.
 Za niesprawiedliwość moję.

Płacz go człowiecze mizerny,
 Patrząc jak jest miłosierny.
 Jezus na krzyżu umiera,
 Słońce jasność swą zawiera.

Pan wyrzekł ostatnie słowa,
 Zwiśla mu na ramię głowa.

Matka pod nim frasobliwa,
 Stoi prawie ledwie żywa.

Zasłona się popadała,
 Ziemia się rwie ryczy skała.
 Setnik woła Syn to Boży,
 Tłuszcza wierząc, z sobą tworzy.

Na koniec mu bok przebito,
 Krew płynie z wodą obfito,
 My się dziś zalejemy łzami
 Jezu zmiłuj się nad nami.

W innym zresztą czasie można śpiewać: „U drzwi Twoich“ lub „Przed oczy Twoje“

Na Sanctus.

Święty, Święty, Święty Pan Bóg zastępów,
 pełne są Niebios a i ziemia chwały Jego.

To powtórzyć 3 razy, — a raz tylko co następuje:
 Błogosławiany, który przychodzi w Imię
 Pańskie; Hosanna na wysokości.

Na podniesienie, Baranku Boży i zakończenie można śpiewać ciąg dalszy pieśni położonych na ofiarowanie.

DRUGI SPOSÓB ŚPIEWANIA MSZY Ś.

Na wstęp.

Tu przed Tobą czyni Panie
Lud grzechów wyznanie
Tu Cię w skrusze jęcząc prosi,
Gdy ofiarę nosi.
Tu bijąc się w piersi woła,
Co moc jego zdoła:
Boże! Ty nasze kochanie!
Grzechy odpuść Panie!
Opuść Panie — grzechy odpuść Panie,

Pod czas gloria.

Chwała Bogu cześć, dzięki,
Od wszego stworzenia,
Moc Boskiej Jego ręki,
Daje znak zbawienia

Pokój głosi ten w skutku,
Byśmy trwale mieli,
I Tobie bez trwóg smutku,
Służyli weseli.

Po lekcyi.

Ewangelia cała,
Z ust Boskich pochodzi.
Ta ludziom światło dała,
Ta nas Bogu rodzi.
Bóg nam naukę daje,
Który nieomyła,
Iż się szczęśliwym staje,
Kto do niej przychyła.

Pod czas Kreda.

Wierzę w Boga jednego,
Stwórcę Nieba i ziemi,
Ojca wszechmogącego,
Co rządzi rzeczmi wszystkimi.
W Jezusa Syna Jego,
Który dla zbawienia,

Ludu z Ducha świętego,
Nad bieg przyrodzenia.

Począł się i narodził
Z Maryi dziewicę;
Nauczając obchodził,
Miast i wsi ulice.
Za nas ukrzyżowany,
Umarł, jako z namy,
I w grobie pochowany,
Z stąpił w pieklów bramy.

Pod czas ofiarowania.

Przyjmij Panie łaskawy,
Ofiary złożone;
To wino i chleb prawy.
Od Ciebie stworzone,
Aby w Twe święte ciało,
I krew przemienione,
Żywym, zmarłym zjednało,
Na wieki obronę,

Myśl naszą serce Tobie,
I duszę dajemy,
Rządź niemi w każdej dobie
Dopóki żyjemy.
Abyśmy należycie,
Twe prawa pełnili,
Bez grzechu wiodąc życie,
Nieba dośtapili.

Pod czas Sanctus.

O Święty, Święty, Święty!
Zastępów, nasz Boże!
Lud do wiary przyjęty,
Niech Cię czcić pomoże.
Do Boga nasze głosy,
Niechaj się podnoszą,
I trzykroć pod Niebiosy
Z Aniołami głoszą.

Pod czas podniesienia i komunii.

Chwalmy ten nieskończony,
Sakrament wystawiony,

Który Jezus tu zostawił,
Nam dla obrony.

Ta jego krew i ciało,
Dobrem wielkiem się stało,
Gdy go godnie przyjmujemy,
Da łask nie mało.

Niech Cię uczi lud wierny,
Boże pociech niezmierny!
W czasie głodu moru wojny,
Bądź miłosierny.

Błogostaw prosim Ciebie,
Z niebios najświętszy chlebie
Ulecz, broń, ratuj, zasil
W każdej potrzebie.

Wierzemy stale Panie,
Żeś tu jest; niech wyznanie,
Które sercem Ci składamy,
Ofiarą stanie.

Rozum wolę oddajemy,
Serca ofiarujemy,
O Jezu nasz Zbawicielu,
Kochać Cię chcemy.

Na przeżegnanie.

Gdyśmy już wysłuchali,
Mszy świętej o Boże!
Niech lud który Cię chwali,
Twa łaska wspomozę.
Błogostaw nam łaskawie,
Przyjmij tę ofiarę,
Ku Twój większej czci sławie,
Oddal od nas karę.

SPOSÓB TRZECI ŚPIEWANIA MSZY Ś.

Na stopniach Twego upadamy tronu,
Wszechmocny Panie, wiekuisty Boże!
Jakaż ofiara miłszą Ci być może!
Nad tę ofiarę Chrystusa zakonu.

Przy niej do Ciebie lud wznosi pienie,
Niech go łaskawie Twa dobroć wysłucha.
Wlej w serca nasze pobożności ducha,
I obróć na nas ojcowskie wejrzenie.

Na gloria.

Tobie cześć, Tobie wieczna chwała ojcze Boże!
Coś stworzył wszystkię rzeczy i rządysz wszy-
stkiemi,

Odwróć od nas co pokój duszy mieszać może,
I spraw niech pokój zakwitnie na ziemi.

Ty Boże Synu Boga, coś nowem przymierzem,
Dzieci z Ojcem, i ziemię z Niebiosy zjednoczył,
Ty któryś za ród ludzki, krew swoją wycoczył,
Okryj nas swojej opieki puklerzem.

Przed Ewangelią.

Powstańcie ludy na głos niebios Pana!
Niech ziemia cała milczenie zachowa;
Oto Bóg żywy przez usta kapłana,
Odwiecznej prawdy głosić będzie słowa.

Na Kredo.

Wierzę w Boga jednego Twórcę nieba i ziemi,
Wszystkich oku widomych i tajnych istności,
I w Syna zrodzonego przed wieki wszystkiemi,
Jezusa, Boga z Boga i światło z światłości.

On z Maryi dziewicy i ducha wcielony,
Zstąpił z Niebios na ziemię w człowieczej osobie,

I pod pontskim Piłatem za nas umęczony,
Umarł dla dobra ludów i spoczywał w grobie.

Zmartwychwstał dnia trzeciego, podług pism
prawdziwych,

Wstąpił w Niebo i zasiadł na Ojca prawicy,
A z tamąd przyjdzie sądzić umarłych i żywych,
Nie będzie Państwa Jego, końca ni granicy.

Na ofiarowanie.

Unóg świętych ołtarzy Twych upokorzeni,
Ofiaruję Ci Boże, dar chleba i wina,
Który się w krótcie słowy kapłana zamieni,
W prawdziwą krew i ciało Boga, Twego Syna.

Zgłębiem tajemnicę tę święcim uszanowaniem,
Która w nowym zakonie spełnia zakon stary,
Tajemnicę co gruntem jest Chrystusa wiary,
Rękojmią łaski niebios i świata zbawieniem.

Na Sanctus.

Święty! Święty! Święty,
Władz zastępów Pan Bóg niepojęty!
Pełne jest Niebo, pełen jest świat cały,
Jego potęgi i chwały,

Zabrzmiście góry i morskie odmęty!
I wy narody jednogłównym pieniem
Śpiewajcie wiecznie: Święty, Święty, Święty!

Na podniesienie.

Panie! Tyś tu nam przytomny,
Coś na krzyżu umierał;
Ciebie prosi lud ułomny,
Abyś go w dobrem wspierał.

Pokrzep nasze słabe siły,
Daj sercu Twój pokój miły,
Po tym zaś życia zgonie,
Spoczynek w świętych gronie.

Pod czas Komunii.

Padajcie ludy, a niżcie się trony,
Przed śmiertelników okiem utajony,
Pod postaciami wina i chleba,
Bóg zstąpił z nieba! — Bóg zstąpił z nieba.

Baranku Boży, zbawco Twego ludu,
Uczyni godnymi nas nowego cudu;
Wstąp w nas, naszemi władnij sercami,
I mieszkać z nami, i mieszkać z nami.

Na przeżegnanie.

Błogosław Boże Twojemu ludowi!
Przyjm tę ofiarę, czei i dziękczynienia;
Niech Twoja łaska ducha w nas odnowi,
I utoruje drogę do zbawienia.

SPOSÓB ŚPIEWANIA NIESZPORÓW.

Panu mojemu, rzekł Pan Bóg odwieczny,
Siądź przy mym boku na zawsze bezpieczny.
Twych nieprzyjaciół nabawiwszy trwogi,
Mocą najwyższą rzucę pod twe nogi.
Berło Syonu mego zamieszkania,
Berło szczęśliwe, twego panowania,
Wznosić cię będzie, po ziemi bezpiecznie,
Wśród nieprzyjaciół, byś królował wiecznie.
W dzień ten radosny, świetnej twojej chwały,
Gdy na swym tronie, zasiądziesz wspaniały.
Lud Twój zebrany, który cię powita,
Okryje ziemię, jak rosa obfita.

Przysiągł ci Pan Bóg, Stwórca tego świata.
 Przysiągł że będziesz, w nieskończone lata,
 Najwyższym zawsze i wszechmocnym Panem,
 Jak Melchizedech, królem i kapłanem.
 Bóg sam przy twoim boku zawsze będzie,
 Twoim utarczkom, aby sprzyjał wszędzie,
 W dzień swego gniewu, poniszczy panięta,
 Moc jego ziemskie — Króle i Książęta.
 A gdy narody, zuchwałe osądzi,
 I sprawiedliwość — uczyni nie zbłądzi.
 Pysznych tyranów, gdy zniszczy swą chwałą,
 I ich trupami z ściele ziemię całą.
 Swych nieprzyjaciół, dosięgnie on wszędzie,
 Choć w czas gonitwy, z potoku pić będzie,
 A gdy zupełne, zwycięztwo odniesie,
 Laurem okrytą, głowę swą podniesie.
 Chwała Ojcu, i Synowi,
 Także Świętemu duchowi.
 Niech będzie zawsze stateczna,
 Teraz i na wieki wieczna.

H y m n.

Już słońce schodzi ogniste,
 Ty Trójco światło wieczyste.

W sercach naszych Trójco święta,
 Rozlej miłość niepojęta.

Ciebie my z rana wielbiemy,
 Ciebie wieczorn prosiemy,
 Racz to sprawić byśmy Ciebie,
 Z świętymi chwalili w niebie.

Ojeu razem i Synowi,
 Świętemu także Duchowi,
 Jak była tak niech wszędzie,
 Wieczna chwała zawsze będzie.

Na magnifikat.

Wielbij duszo moja Pana!
 Któraś od niego wybrana.
 I wesł się w Bogu twoim,
 Co jest Zbawicielem moim.
 Wejrzał On ze swojej stolicy
 Na pokorę służebnicy.
 I po wszystkie wieki echezoną,
 Chcę ją mieć błogosławioną.

Moc najwyższa mię wslawiła,
Kiedy dla mię uczyniła,
Cuda nigdy nie pojęte
Któręj imię zawsze święte.
A litość od pokolenia
Do pokoleń i zbawienia,
Tych co się Boga lękają
I Panem Go swoim znają.
Wszechmocny Pan nieśmiertelną
Moc swą okazał i dzielną.
Gdy myśli pysznych rozproszył
I dumne serca pokruszył.
Bohaterów dumnomężnych,
Gdy strącił z tronu potężnych
A pokornych wyprowadził,
I na tronach ich osadził.
Gdy ubogich bogactwami,
Dom napelnił i skarbami.
A pogardził bogatymi,
I zrównał ich z ubogimi.
Chwała Ojcu — i t. d.

Na Salve.

Witaj Królowa matko litości,
Nasza nadziejo, życia słodkości.
Witaj Maryo, matko jedyna,
Matko nas ludzi, salve regina.
Nędzne my dzieci Ewy wołamy,
Do Ciebie matko z płaczem wdychamy,
Niech nas wspomaga twoja przyczyna,
Na tym padole salve regina.
O pośredniczko rzuć Twe wejrzenie,
Łaskawe na nas, przyjmij westchnienie,
Pokaż nam matko Twojego Syna,
W górnej krainie salve regina.

POD CZAS PROCESSYI W DZIEŃ ZADUSZNY.

Dzień on dzień gniewu Pańskiego,
Świat w proch zetrze świadkiem tego
Dawid z Sybillą wszystkiego.
Jaka trwoga padnie wszędzie,
Kiedy Sędzia sąd zasiędzie,
A roztrząsać wszystko będzie.

Trąba głosu ogromnego,
Wzbudzi z grobu z nas każdego,
Przed sąd sędziego straszego,
Zatrwoży się przyrodzenie,
I śmierć, gdy stanie stworzenie,
Na ostatnie osądzenie.

Dobry Jezu a nasz Panie
Daj im wieczne spoczywanie.

S T A C Y A I.

Kyrie elejson. Chryste elejson. Kyrie elejson.
Ojcze nasz i t. d.
I nie wódz nas na pokuszenie,
Ale nas zbaw ode złego.
Od wrót piekielnych,
Wybaw dusze zmarłych Panie.
Odpoczynek wieczny daj im Boże!
A światłość wieczna niech świeci onym.
Panie wysłuchaj modlitwy naszej,
A wołanie nasze niech do Ciebie przyjdzie.

Módlmy się.

Boże wszechmogący, któryś na godność

stanu kapłańskiego Apostolskiego, sług Twych
powołać raczył, daj im zmarłym prosimy, aby
co prędzej w chwale niebieskiej wspólnie
z Apostołami Twoimi widzieć i chwalić Cię
mogli. Przez Jezusa Chrystusa Pana na-
szego. Amen.

Księgi przed sąd przynieść każą,
Wszystkie sprawy w nich pokażą,
I złe strasznym ogniem skarżą.

Gdy przeto Sędzia zasiądzie,
Wszelka skrytość jawna będzie.

Strach nastąpi srogi wszędzie.

Co na ten czas grzesznik rzecze?

I do kogo się uciecze?

Gdy i dobrym strach dopiecze!

Królu tronu straszliwego,

Co z łaski zbawisz każdego,

Z miłosierdzia zbaw mię swego.

Dobry Jezu i t. d.

S T A C Y A II.

Kyrie i t. d.

Módlmy się.

Boże! któryś nam rozkazał czcić ojca i matkę naszą, zmiłuj się łaskawie nad duszami rodziców naszych, a racz im grzechy odpuścić, żebyśmy ich w światłości wiecznej widzieć i z nimi oraz Ciebie chwalić wiecznie mogli. Przez Jezusa Chrystusa Pana naszego. Amen.

Wspomnij o mój Jezu drogi,
Żem przyczyną Twojej drogi,
Nie trać mię w dzień on tak srogi.

Mnie szukałeś spracowany,

Odkupiłeś krzyżowany,

Niech nie giną Twoje rany

Dobry Jezu i t. d.

S T A C Y A III.

Kyrie i t. d.

Módlmy się.

Boże odpuszczenia dawco i ludzkiego zbawienia miłośniku, prosimy miłosierdzia Two-

go, abys braci zgromadzenia naszego, krewnych i dobrodziejów osobliwie miejsca tego, którzy już z tego świata zeszedli, za przyczyną Panny Maryi i wszystkich świętych, do wiecznego błogosławieństwa uczestnictwa przyprowadzić raczył, Przez Jezusa i t. d.

Sędzio Boże sprawiedliwy!

Bądź mi teraz miłościwy,

Nim przyjdzie termin straszliwy.

Wzdycham z serca obwiniony,

Wstyd mię za grzech popelniony,

Bądź tu Boże przepraszony.

Dobry Jezu i t. d.

S T A C Y A IV.

Kyrie i t. d.

Módlmy się.

Boże którego to własność jest zmiłować się nad grzesznymi i odpuścić, prosimy Cię pokornie za duszami których tu ciała spozywają, ażebyś onych nie opuszczał, ale co

prędzej do wiecznej ojczyzny niebieskiej przy-
jąc raczył; a co przez ułomność ciała żyjąc
zgrzeszyli, to dobroć Twoja nieskończona
niech zastąpi, aby ponieważ w Tobie na-
dzieję mieli wierząc prawdziwie, tej wiary
i nadziei swój skutek w zbawieniu swoim
co prędzej odebrali. Przez Jezusa i t. d.

Tys Magdalenie odpuścił,
Lotraś do Raju przypuścił,
Mnieś nadzieję z Nieba spuścił.

Prozba ma nie godna tego,
Lecz sam z miłosierdzia Twego
Zbaw mię od ognia wiecznego.
Dobry Jezu i t. d.

STACYA V.

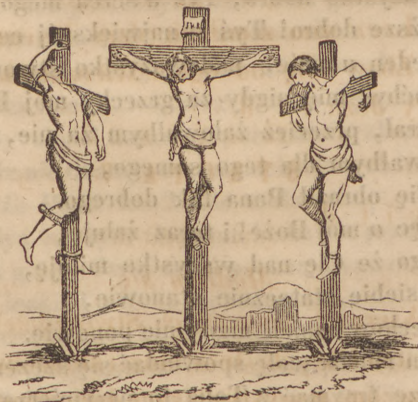
Kyrie i t. d.

Modlmy się.

Wiernych wszystkich Stworzycielu i Od-
kupicielu Chryste Jezu! sług i służebnic Two-
ich duszom, wszystkich racz dać odpuszczenie

grzechów, aby zbawienia którego sobie ży-
czą, za niegodnymi modlitwami naszemi, do-
stąpić prędko mogli, który żyjesz i królujesz
na wieki wieków. Amen.

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie,
A światłość wiekuista niech im świeci.
Niech odpoczywają w pokoju.
Amen.
Witaj królowa.

PIEŚNI.

PIEŚNI POKUTNE.

I.

Boże w dobroci nigdy nie przebrany,
Zadnym językiem nie wypowiedziany;
Ty jesteś godzien, wszelakiej miłości,
Poszanowania, chwały, uczciwości.

Ciebie chcę pragnę i ważę samego,
Nad wszystko dobro, Tyś u serca mego,
Najwyższe dobro! Tyś w największej cenie,
Sam jeden umnie, nad wszystko stworzenie.

Choćbyś mię nigdy za grzechy mój Panie,
Nie karał, przecież żałowałbym za nie,
A żałowałbym dla tego samego,
Żem Cię obraził Pana tak dobrego.

Więc o mój Boże! i teraz żałuję,
Dla tego że Cię nad wszystko miłuję,
I to u siebie statecznie stanowię,
Że grzechów moich nigdy nie ponowię.

Mam mocną wolę spowiadać się szczerze,
I zawsze trzymać z Tobą to przymierze;

Co gdy uczynię spodziewam się Ciebie,
Widzieć z radością i żyć z Tobą w Niebie.

O Boże dobry, Boże miłościwy,
Wiem że być nie chcesz za me grzechy mściwy,
O Boże dobry, Boże miłościwy!
Racz być mój duszy, nędznej litościwy. Amen.

II.

Do Ciebie Panie! pokornie wołamy,
Łzy wylewając, serdecznie wzdychamy,
Racz na nas wejrzyć z Nieba wysokiego,
A racz pocieszyć człowieka grzesznego.

Któregos Panie zbyt ułomował,
I krwi najświętszej przelać nie litował.
Acz miecz twój srogi bardzo się rozszerzył
By złości nasze swą srogością zburzył.

Lecz nic nie dbamy, w złościach naszych trwamy,
Jednakże Panie ku Tobie wołamy:

Byś naszym złościom łaskawie przebaczył
A gniew Swój srogi pochamować raczył.
Użycz łaski Twój ku upamiętaniu,
Daj serce prawe ku Twemu wzywaniu.

Abyśmy zawsze w pobożności żyli,
Ciebie z świętymi na wieki chwalili. Amen.

III.

Strasznego Majestatu Panie! — Za me grzechy płakać łez nie stanie: — Jam stworzenie Twe wyrodne Świętych oczu Twych nie godne, — Twój Majestat nieskończony, — Przed którym klękają Trony, — Obraziłem.

Nie śmiem oczu podnieść z publikanem, — Ale sprawa z bardzo dobrym Panem; — Skoro w oczach łzy obaczy, — Wszystko mi darować raczy. — Lecz z tą w sercu większa rana, — Żem tak łaskawego Pana, — Śmiał obrazić.

Kto da oczom łez obfite rzeki! — Trzeba bowiem płakać całe wieki; — Żem wiecznego Boga mego, — Za moment czegoś marnego, — Ja grzesznik zapamiętały; — Pana wiekuistęj chwały, — Śmiał znieważać.

Nędzny prochu! na coś się odważył, — Stwórceś swego haniebnie znieważył, — Wieszli co jest grzech przeklęty? — Słuchaj co rzekł Paweł święty: — Każde przestępstwo mandatu, — Jest zniewagą Majestatu, — Najwyższego.

Bym był zepchnion na bezdno piekielne, — I tam gorzał za grzechy śmiertelne, — Całą wieczność gorząc srodze, — Już tej krzywdy

nie nagrodzę, — Chyba że mi Sam daruje, — Na wieki nie powetuje, — Tej zniewagi.

O! nad wieczność i ogień piekielny, — Straszliwszyś mi jest grzechu śmiertelny, — Zadość tobie nie uczynię, — W owęj ognistej dolinie. — Chyba dla krwi Syna swego, — Odpuści dług grzechu mego, — Bóg łaskawy.

Jakoż ufam że mój grzech wyznany, — Przez najświętsze Jezu Twoje rany! — Zglądzisz z dobroci Twój wiecznie, — Gdy za nie, ach serdecznie! — Płakać będę z wielkim wstydem, — Mówiąc pokornie z Dawidem: — Ach zgrzeszyłem!

P I E Ś Ń

o Najświętszym Sakramencie.

U drzwi Twoich stoję Panie,
Czekam na Twe zmiłowanie.

Któryś pod osobą chleba,
Prawdziwy Bóg jesteś z Nieba.

W tym Najświętszym Sakramencie,
Stojącego tu widzicie.

W tej Hostyi jest Bóg żywy,
Choć ukryty lecz prawdziwy.

Jak wielki Bóg cud uczynił,
 Gdy chleb w ciało swe przemienił,
 A nam pożywać zostawił.
 Chcąc aby nas przez to zbawił.
 Święty, mocny, nieśmiertelny,
 W Majestacie swym niezmierny.
 Aniołowie się lękają,
 Gdy na Twoją twarz patrząją.
 Wszyscy niebiescy duchowie,
 Lękają się i królowie.
 Niebo, ziemia tudzież może,
 Pojąć, co jest Bóg nie może.
 Nie dojdzie tego Herubin,
 Ani ognisty Serafin,
 Czego człowiek dostępuje,
 Ciało i krew gdy przyjmuje.
 Jam niegodzien Panie tego,
 Abyś wszedł do serca mego.
 Tylko rzeknij słowo Twoje,
 A już mam zbawienie moje. Amen.

Pieśń druga o temże.

Twoja cześć chwała, nasz wieczny Panie,
 Na wieczne czasy niech nie ustanie.

Tobie dziś dajem z wojskiem tych ludzi,
 Pokłon i pienia my Twoi słudzy.
 Dziękując wielce Twój wielmożności,
 Za ten dar zacny, z Twój wszechmocności.
 Żeś się darował, nam nie niegodnym
 W tym Sakramencie nam tu przytomnym.
 Raczyłeś zostać w takiej osobie,
 Dla nas grzeszników nie folgując sobie.
 Ciało Twe święte co krzyżowali,
 I krew najświętszą którą przelali.
 Przeszedłeś na świat, Pan wiecznej chwały,
 Użyłeś wiele nędzy nie małej.
 Dałeś się potem z wielkiej miłości,
 Na męki srogie bez swój litości.
 Wstępując potem, do chwały wiecznej,
 Zostawiłeś nam ten to dar zacny.
 Na to my patrząc w tym Sakramencie,
 Z pociechą wielką serce nam rośnie.
 Tobie my Boże teraz śpiewamy,
 Przed Twą świętością, nisko padamy. Amen.

P I E Ś Ń

przy wystawieniu Najśw. Sakramentu.

O przeniążniejsza Hostya!
 Dla której nam Niebo sprzyja,

Broń od nieprzyjaciół wszelkich,
Dodaj mocy i sił wszelkich.

Bądź chwała Panu naszemu,
Z Dziewicy narodzonemu,
Ojcu Duchowi świętemu,
Bogu w Trójcy jedynemu.

P I E Ś Ń

przy schowaniu Najśw. Sakramentu

Przed tak wielkim Sakramentem,
Upadajmy na twarzy,
Niech ustąpią z Testamentem,
Nowym sprawom już starzy,
Wiara będzie suplementem,
Co się zmysłom nie zdarzy.

Ojciec z Synem niech to sprawi,
By Mu dzięki zabrzmiała,
Niech Duch ś. błogosławi,
By się Jego moc stała,
Niech nas nasza wiara stawia,
Gdzie jest wieczna cześć chwała. Amen.

P I E Ś Ń

d o B o g a.

Święty Boże, Święty mocny, Święty a nieśmier-
telny! — Zmiłuj się nad nami;
Od powietrza, głodu, ognia i wojny!
Wybaw nas Panie!
Od nagłej i niespodzianej śmierci!
Zachowaj nas Panie!
My grzeszni, Ciebie Boga prosimy!
Wysłuchaj nas Panie!
Jezu przepuść, Jezu wysłuchaj: o Jezu! Jezu!
Jezu! — Zmiłuj się nad nami!

P I E Ś Ń

na końcu processyi: Rex Chryste po polsku.

O! Chryste królu nasz wieczny
W tym Sakramencie obecny,
Tu z Bóstwem złączone,
Ciało Twe uwielbione.

Tyś Boga Ojca jedynym,
I Panny Maryi Synem,

Tyś się stał człowiekiem,
Bogiem będąc przed wiekiem.

Hostyo Panieństwa cnego,
Ofiaro Ojca wiecznego,
Tyś chlebem Anielskim,
Pokarmem Dusz niebieskim.

Tyś źródłem cnót świętych żywem,
Barankiem Bożym prawdziwym,
Tyś wszystkich Stworzyciel,
Tyś świata Odkupiciel. —

Co wszystko wiarą wyznając,
I Boski pokłon oddając,
Przed Tobą kłękamy,
I głowy nachylamy. —

Twem Ciałem posil nas,
Twoją Krwią obmyj nas
A w śmierci godzinę
Jezu Chryste daruj winę. Amen.

PIEŚNI
o narodzeniu Pańskim.

I.

W żłobie leży, któż pobieży
Kolędować małemu,
Jezusowi Chrystusowi,
Dziś do nas zesłanemu.

Pastuszkowie przybiegajcie,
Jemu wdzięcznie przygrywajcie,
Jako Panu naszemu!

My zaś sami z piosneczkami,
Za wami pospieszemy,
A tak tego maleńkiego
Niech wszyscy zobaczymy,
Jak ubogo narodzony
Płacze w stajni położony,
Więc Go dziś ucieszemy.

Najprzód tedy, niechaj wszędy
Zabrzmi świat z wesoleści,
Ze posłany nam jest dany,
Emmanuel w niskości.

Jego tedy przywitajmy,
Z Anjołami zaśpiewajmy.

Chwała na wysokości!

Witaj Panie, cóż się stanie,
Ze roskoszy Niebieskie
Opuściłeś, a zstąpiłeś
Na te niskości ziemskie?

Miłość Twoja to sprawiła,
By człowieka wywyższyła
Pod Nieba Empirejskie.

Czem w żłobeczku, nie w łóžeczku,
Na sianku położony?
Czem z bydłęty, nie z panięty,
W stajni jesteś złożony?

By człek sianu przyrównany,
Grzesznik bydłęciem nazwany
Przezemnie był zbawiony.

Twoje Państwo i poddaństwo
Jest świat cały o Boże;
Tyś polny kwiat, czemuż Cię świat
Przyjąć niechce, choć może?

Bo świat doczesne wolności,
Zwykł kochać, mnie zaś w swej złości,
Krzyżowe ściele łoże.

W Ramie głosy pod Niebiosy,
Wzbijają się Racheli,

Gdy swe syny bez przyczyny
W krwawej widzi kąpieli.

Większe mnie dla nich kąpanie
W krwawym czeka Oceanie,
Z kąd Niebo będą mieli.

Trzej Królowie Monarchowie
Wschodni kraj opuszczają:
Serc ofiary z trzema dary
Tobie Panie oddają.

Darami się kontentuje,
Bardziej serca ich szacuje,
Za to niech Niebo mają. Amen.

II.

Anioł pasterzom mówił: Chrystus się nam
narodził w Betleem nie bardzo podłem mieście,
narodził się w ubóstwie, — Pan wszego stwo-
rzenia.

Chcąc się tego dowiedzieć poselstwa we-
sołego, bieżeli do Betleem szczęśliwie, znaleźli
Dziecię w żłobie, — Maryą z Józefem.

Taki Pan chwały wielkiej uniżył się z wy-
sokiej, palacu kosztownego żadnego, nie miał
zbudowanego — Pan stworzenia wszego.

O dziwne Narodzenie! nigdy niewystawione;
poczęła Panna Syna w czystości, porodziła w
całości — Panieństwa swojego.

Tak się ono spełniło, co pod figurą było:
Aaronowa róższka zielona stała się nam kwi-
tnąca — i owoc rodząca.

Słuchajcież Boga Ojca, jako Go nam zaleca,
ten Ci jest Syn Najmilszy jedyny, wam w raju
obiecany: — Tegoż wy słuchajcie!

PIEŚNI POSTNE.

I.

Wisi na krzyżu Pan Stwórca nieba,
Płakać za grzechy człowiecze trzeba;

Ach! ach! na krzyżu umiera,
Jezus oczy swe zawiera.

Najświętsze członki i wszystko ciało,
Okrutnie zbite, na krzyżu wisiało;

Ach! ach! dla ciebie człowiecze,
Z boku krew Jezusa ciecze.

Ostrą koroną skronie zranione,
Język zapiekły i usta spragnione;
Ach! ach! dla mojej swywoli,
Jezus umiera i boli.

Woła i kona, łyzy z oczu leje,
Pod krzyżem Matka bolesna truchleje;
Ach! ach! sprośne złości moje,
Sprawily te niepokoje.

Więc się poprawię, Ty łaski dodaj,
Życia świętego sposób mi podaj;
Ach! ach! tu kres złości moich,
Przy nogach przybitych Twoich.

Tu z Magdaleną będę pokutować,
I za me grzechy serdecznie żałować.
Ach! ach! zmiłuj się nademną,
Uczyni miłosierdzie ze mną.

Rozbrat obłudny świecieć wypowiadam,
Grzechów się moich szczerze wypowiadam.
Ach! ach! serdecznie żałuję,
Bo cię Bóże mój miłuję.

II.

Rozmyślajmy dziś, wierni Chrześcijanie, Ja-
ko Pan Chrystus cierpiał za nas rany; od poj-
mania nie miał odpocznienia aż do skonania.

Najprzód w Ogrójcu wziął pocałowanie, tam Judasz zdrajca dał był żydom znamię: „Oto żydowie mego mistrza macie, tegoż imajcie.“

Wnet się rzucili jako lwi okrutni, Apostołowie od niego uciekli, tam z wielkiem pędem wiedziono do Anasza, pociecha nasza.

Pierwszej godziny przed Pilatem stawiono niesprawiedliwie od żydów oskarżon; rozkazał Pilat, aby był biczowany, ten niebieski Pan.

Krzyknęli wszyscy o godzinie trzeciej: „Nie chcemy dalej swęj krzywdy cierpieć tój, niechaj na krzyżu swój żywot położy: ten to Syn Boży.“

Z ostrego ciernia koronę uwili, naszemu Panu Bogu na głowę wtłoczyli; naśmiewając się przed nim poklękali, królem go zwali.

Szedł z krzyżem z miasta Pan szóstej godziny, żydowie z niego odzienie złożyli; potem go na krzyż okrutnie przybili; octem poili.

Polecił ducha Bogu Ojcu w ręce, wołając umarł, zaćmiło się słońce, ziemia się trzęsła dziewiątej godziny nie bez przyczyny.

Zstąpił do piekieł, mocą swego Bóstwa, tamże wybawił Ojców świętych z jeństwa; ciała umarłych z grobów powstawały, widzieć się dały.

Nikodem z Józefem prośby uczynili, by ciało z krzyża bezpiecznie zdjąć mogli; Pilat ich prośbie w niczem nie przebaczył, bo tak Bóg raczył.

Czasów nieszpornych był z krzyża zdejmowan, przez swoje sługi wszęgo stworzenia Pan, Matuchna Jego ciało piastowała, rzewno płakała.

Drogim balszmem ciało pomazali, a z nabożeństwa w Syndon uwinęli, w grobie ostatniej godziny złożyli, płacz uczynili.

Płaczmyż też dzisiaj wierni chrześcijanie, dziękując Panu Bogu za najdroższe rany, iż dla nas raczył tak okrutnie cierpieć, chcąc nas sobie mieć. Amen.

III.

O duszo wszelka nabożna, ku miłemu Bogu skłonna: wejrzyj na Syna Bożęgo, na zbawiciela naszego.

Oglądaj na krzyżu Jego, sromotnie zawieszęnego, okrutnie rozciągnięnego, wszęskiego zękrwawięnego.

Wejrzyj na głowę skłonięną, ostrą koronę zranionę; głęgową i też cierniową, gwałtem na głowę wciśnięną.

Oczy jego krwią spłynęły, uszy i usta wyschnęły: wszystkie żyły w nim porwali, krew świętą z Niego wylali.

Ręce, nogi przenaświętsze, gwoźdźmi okrutnie przebite: bok i serce przebodzone, ostatek krwi wypuszczono.

Wszystko przenaświętsze ciało, jak skorupa się padało: wszystkie siły z Niego wyszły, na zbawienie wszelkiej duszy.

O duszo jakżeś droga, wielkiem mytem zapłacona: wszystek skarb nieba i ziemie, Bóstwo wydało dla ciebie.

Nie przedawajże się tanie, dla grzechów na potępienie: boć nie jest rzecz tańsza inna, jedno kto w grzechu umiera.

Tę by rzecz miał człowiek baczyć: że na świecie ma krótko żyć; tysiąc lat przeciw wieczności, jakoby dzień ku równości.

Przeto się grzechów warujmy, Jezusa się rozmiłujmy: dać tu nam lekkie skonanie po śmierci duszne zbawienie. Amen.

IV.

Krzyżu święty nadewszystko,
Drzewo przenajszlachetniejsze,

W żadnym lesie takie nie jest,
Jedno na którym sam Bóg jest.
Słodkie drzewo, słodkie gwoździe,
Rozkoszny owoc nosiło.

Skłoń gałązki drzewo święte,
Ulżyj członkom tak rozpiętym,
Odmień teraz onę srogość,
Którąś miało z przyrodzenia,
Spuść lekuchno i cichuchno
Ciało Króla niebieskiego.

Tyś samo było dostojne,
Nosić światowe zbawienie,
Przez Cię przewóz jest naprawion,
Światu który był zgubion;
Który święta krew polała,
Co z Baranka wypływała.

W jaskłach leżąc gdy tam płakał;
Już tam był wszystko oglądał,
Iż tak haniebnie umrzeć miał,
Gdy wszystek świat odkupić miał:
W on czas między zwierzętami,
A teraz między łotrami.

Nie słychać to jest dobroć,
Za kogo na krzyżu umrzeć;

Któż to może dziś wykonać,
Za kogo swoją duszę dać;
Sam to Pan Jezus wykonał,
Bo nas wiernie umiłował.

Nędzneby te serce było,
Coby dziś nie zapłakało,
Widząc stwórcy swego,
Na krzyżu zawieszonego,
Na słońcu upieczonego,
Baranka wielkanocnego.

Marya Matka patrzała,
Na członki, które powijała,
A powiwszy całowała,
Z tego wielką radość miała;
Teraz je widzi zczerniałe,
Żyły, stawy w nim porwane.

Nie był taki ani będzie,
Żadnemu smutek na świecie,
Jaki czysta Panna miała,
W on czas kiedy narzekala;
Nędzna ja sierota dzisiaj,
Do kogoż się skłonić mam.

Jedynegom Synaczka miała,
Com go z nieba byź poznała,

I tegom już postradała,
Jenom się sama została,
Ciężki ból cierpi me serce,
Od żalu mi się rozciec chce.

W radościm go porodziła,
Smutku żadnegom nie miała.
A teraz wszystkie boleści,
Dreczę mię dziś bez litości;
Obymże ja to mogła mieć,
Żebym mogła teraz umrzeć.

Byś mi Synu nisko wisiął,
Wzdybyś ze mnie jaką pomoc miał;
Głowę bym twoją podparła;
Krew zsiadła z lic otarła;
Ale cię nie mogę dosiąć,
Tobie Synu nie dopomódz.

Anielskie się słowa mienią,
Symeonowe się pełnią;
On mówił: „Pełnaś miłości;“
A jam dziś pełna gorzkości;
Symeon mi to powiedział,
Iż me serce miecz przebość miał.

Ni ja ojca, matki, brata,
Ni żadnego przyjaciela,

Z każde pocieszenie mam mieć,
Wolałbym stokroć umrzeć,
Niż widzieć żołnierza złośnego,
Co przebił bok Syna mego.

Matki co synaczki macie,
Jako się w nich wy kochacie,
Kiedy wam z nich jeden umrze,
Ciężki ból ma wasze serce;
Cóż ja, com miała jednego!
Już nie będę mieć inszego.

O niestetyż miły Panie,
Toć me marne rozłączenie,
Przytem było miłowanie,
A teraz ciężkie wzdychanie;
Czemuż Boże Ojczy nie dasz,
O syneczku pieczy nie masz?

Którzy téj Pannie służycie,
Smutki jój rozmyślajcie,
Jako często omdlewała,
Często na ziemię padała,
Przez te smutki któreś miała
Uprośże nam wieczną chwałę.
Amen.

V.

Zawitaj ukrzyżowany
Jezu Chryste! przez Twe rany
Prosiemy Ciebie, w każdej potrzebie
Daj ratunek pożądaný!

Odkupiłeś przez Krzyż święty
Świat miłością ku nam zdjęty,
Odpuść nam winę w śmierci godzinie
W miłosierdziu Niepojęty!

Nim przyjdzie sąd ostateczny,
Wzbudź w sercu mem żal serdeczny,
Podaj mi rękę, krzyż Twój i mękę,
Bym był zbawienia bezpieczny.

Dusze z czysca wyglądają,
Twego ratunku żądają
Krwia odkupione, krzyżem znaczone
Wieczny pokój niechaj mają.

Więc Krzyż święty całujemy.
Usty, sercem szanujemy, —
Za Twe kochanie, dziękując Panie
Serce w zamian oddajemy, Amen.

VI.

Już Chrystus życie zakończył,
Już się w grobie z śmiercią złączył;
Płaczcie nieba mieszkańcy!
Wzrusz się ziemio, krusz twe skały,
Pokryj ciemnością świat cały;
Płaczcie ziemi wygnańcy.

Grzeszniku zlewaj się łzami,
Tys go umorzył grzechami,
Tys Go tu w grobie złożył.
Żałuj teraz należycie,
Poprzestani grzeszyć, popraw życie,
Abyś razem z nim ożył.

Tu grzeszniku pokalany,
Skrapiaj łzami Jego rany,
Tu masz łaskę dla siebie.
Tu możesz Twych grzechów zmazy,
Zmyć w krwi Baranka bez skazy,
Który umarł dla ciebie.

Tu już Jezu przemieszkiwać,
Tu pragnę z Tobą spoczywać,
Tu mię Panie złącz z sobą:

Aż śmierć zwyciężysz waleczny,
Do dnia trzeciego bezpieczny,
Niech mam spoczynek z Tobą.

Tu ja płakać będę Ciebie,
Póki Cię nie ujrze w niebie,
Jezu w dobroci stały;
Zniszcz już grobu Twego wściekłą,
Straż, już zwycięż śmierć i piekło,
A mnie weź do Twój chwały.

P I E Ś Ń

o zmartwychwstaniu Pańskim.

Wesoły nam dzień dziś nastał, którego z nas
każdy żądał, — Dnia tego Chrystus zmartwych-
wstał. Alleluja, Alleluja.

Król niebieski k'nam zawitał, jako śliczny
kwiat zakwitał, — Po śmierci się nam pokazał.
Alleluja, Alleluja.

Piekielne mocy zwojował, nieprzyjaciele po-
deptał, — Nad nędznymi się zmiłował. Alleluja,
Alleluja.

Do trzeciego dnia tam mieszkał, Ojce święte tam pocieszał, — Potem iść za sobą kazał. Alleluja, Alleluja.

Którzy w Otehlaniach mieszkali, płaczkliwie tam zawołali, — Gdy zbawiciela ujrzeni. Alleluja, Alleluja.

Zawitaj pożadający, Boże Ojczy Wszechmogący, — Wybaw nas z piekielnej mocy. Alleluja, Alleluja.

Wielkie tam wesele mieli gdy Zbawiciela ujrzeni, — Którego z dawna żądali. Allel. Allel.

Potem swą mocą zmartwychwstał, Pieczęcią z grobu nie ruszał, — Na stróżę wielki strach powstał. Alleluja, Alleluja.

A gdy Chrystus Pan zmartwychwstał, miłośnikom się pokazał, — Anioły do matki święj postał. Alleluja, Alleluja.

O Anieli najmilejsi! Idźcież do Panny Najświętszej, — Do Matki mej najmilejszej. Alleluja, Alleluja.

Odemnie Ją pozdrawiajcie i wesoło zaśpiewajcie: — Królowa Rajska wesel się! Alleluja, Alleluja.

Potem z swą wielką światłością do Matki święj

przystąpiwszy, — Pocieszał Ją pozdrowiwszy. Alleluja, Alleluja.

Napełniona bądź słodkości, Matko moja i radości, — Po onej wielkiej żalości. Allel. Allel.

Witaj Jezu Najśliczniejszy, Synaczku mój Najmilejszy! — Pocieszenie wszelkiej duszy! Alleluja, Alleluja.

Jestem już bardzo wesola, gdym Cię żywego ujrzała, — Jakobym się narodziła. Allel. Allel.

Łaskawie z Nim rozmawiała, usta Jego całowała, — W radości się z nim rozstała. Allel. Allel.

Przez Twe święte zmartwychwstanie, daj nam grzechów odpuszczenie, — A potem duszne zbawienie, z Tobą wieczne królowanie. Allel. Allel.

P I E Ś N I

o najświętszej Maryi Pannie.

I.

Bądź pozdrowiona Panienko Maryja,
Ciebie wzywają wszyscy grzeszni i ja:
Boś ty jest matką Synowi Bożemu,
A z tąd pociecha każdemu grzesznemu.
Do ciebie Panno my grzeszni wołamy,
Lzy wylewając serdecznie wzdychamy:

Ratuj nas ratuj, w tym naszym frasunku,
 Niechaj doznamy twojego ratunku.
 Bo nieprzyjaciel na to się usadził,
 By sługi twoje z ojczyzny wygładził:
 Przyczyni się Panno, a swoją obroną,
 Pokaż łaskę twą nad Polską koroną.
 Polska korona srodze utrapiona,
 Niechaj nie będzie nigdy wypuszczona
 Z twojej opieki, przeważnej przyczyny,
 Syn twój kochany niech odpuści winy.
 Grzechy to nasze słusznie zasłużyły,
 Plagę tak wielką na nas sprowadziły:
 Niechże już koniec tego utrapienia
 Będzie o Panno! zażyj uzalenia.
 Niech nam na pomoc przybędą posłowie,
 Ku nam przychylni święci aniołowie:
 Niechże nas dojdzie szczęśliwa nowina,
 Macie już pokój od mojego Syna.
 Uczyni to Jezu dla matki kochanej,
 Niech głos płaczliwy będzie wysłuchany:
 A my cię za to z twą matką społecznie,
 Będziem wychwalać na wiek wieków wie-
 cznie. Amen.

II.

Witaj Święta i poczęta Niepokalanie,
 Marya, śliczna lilia, nasze kochanie!
 Witaj czysta Panienko,
 Najjaśniejsza Jutrzenko!
 Witaj Święta w Niebo wzięta — Niepokalana.

Twą pięknnością, niewinnością nieba górujesz.
 Dostojeństwa i Panieństwa wszystkich celujesz.
 W pierwszym Panno! momencie
 Święte Twoje poczęcie
 Jaśniejące jako słońce, — Niepokalana!

Sam Bóg Święty z Ciebie wzięty dla tój przy-
 czyny,
 Ześ się stała i została zawsze bez winy.
 Tyś przed wieki przejrzana,
 I za Matkę obrana
 Jezusowi Chrystusowi. — Niepokalana!

Twoje państwo i poddaństwo świat niebo, Pani,
 Cesarzowie, Monarchowie Twoi poddani;
 Dla Twojej niewinności,
 Dał Ci Bóg z swęj hojności,
 Ześ poczęta zaraz Święta, — Niepokalana.

Luminiarze chociaż w parze nie tak jaśnieją,
 Bo przy świętym Poczęciu Twem wszystkie ble-
 Tys od słońca jaśniejsza, (dnieją.
 I nad gwiazdy piękniejsza,
 Jako zorze w swojej porze, — Niepokalana!

Sami Święci, w niebo wzięci, nie wyrównają
 Twęj pięknności i czystości, którą przyznają;
 Wszyscy Ci się dziwiają,
 Niewinność Twą szacują,
 Ześ tak święta z Anny wzięta, — Niepokalana!

I świat cały, lud zuchwały Twoje poczęcie
 Niepokalane wychwala w pierwszym momencie.
 Wszystkie razem stworzenia
 Wyznają bez wątpienia,
 Ześ jest droga, Matko Boga — Niepokalana!

Więc Cię sławiąc, błogosławiąc Panno! prosimy,
 Niech czystymi, niewinnymi zawsze będziemy;
 Za to życie dajemy!
 Wszystko oliarujemy,
 Ześ jest Święta i poczęta — Niepokalana!
 Amen.

III.

O Gospodzie uwielbiona!
 Nad Niebiosa wywyższona!
 Stwórceś swego porodziła,
 Mlekiemś go swem karmiła.
 Co Ewa smutna straciła,
 Tyś przez Syna naprawiła;
 Oknem się stałaś do Nieba,
 Smucić nam się nie potrzeba.
 Drzwiamiś Króla Niebieskiego
 I Fortą Raju świętego.
 Wszyscy Jęj ludzie śpiewajcie,
 Bo przez Nię zbawienie macie.
 Marya Matko miłości!
 Matko wszelakiej litości!
 Broń nas od skonania złego
 I od czarta przekłętogo.

Marya Panno nad Panny!
 Niech Twój Syn przez Cię błagany
 Wszystkie winy nam odpuści,
 A do łaski swęj przypuści!
 Przez Syna Panno Twojogo,
 Ojca i Ducha Świętego
 Przybądź na nasze skonanie,
 A daj szczęsne dokonanie!
 Chwała bądź Panu naszemu,
 Z Dziewicy narodzonemu,
 I Ojcu Jego wiecznemu,
 Także Duchowi Świętemu! Amen.

IV.

Gwiazdo morza, któraś Pana mlekiem swoim
 karmiła, — Tyś śmierci szczep, który wszczepił
 pierwszy Rodzic skruszyła.

Sliczna Gwiazdo! racz nam teraz uskromić
 Niebo srogie, — Które trapi ciężkiem morem
 zewsząd ludzie ubogie.

O lekarko Chrześcijańska! racz nas chorób
 pozbawić, — Co niezdoła ludzka siła, możesz
 u Syna sprawić.

Odwróć od nas głód, mór ciężki, zachowaj
 krwawęj wojny; — Użycz zdrowia i zynnych lat,
 racz nam dać wiek spokojny.

Wysłuchaj nas, gdyż Tobie Syn odmówić
 nic nie może; — Zbaw nas dla proźby Matki
 Twęj, o Jezu! wieczny Boże!

A my Ciebie z Bogiem Ojcem, z Duchem
świętym społecznie, — Chwalić i Twą Matkę
sławić będziemy na wieki wiecznie. Amen.

P I E Ś Ń

o Najświętszej Matce Bolesnej.

Stała Matka boleściwa
Pod krzyżem bardzo troskliwa,
Na którym Jój Syn wisiał!

Którój duszę zbyt strapioną
Wielkiem żalem obciążoną
Miecz boleści przenikał.

O jak smutna i strapiona
Matka ta błogosławiona
Syna jednorodzonego!

Która płakała i łkała,
Z żalem drżała, gdy widziała
Mękę Syna miłego.

Któżby się nie wzruszył w sobie,
Pomnąc o ciężkiej żalobie
Matki z Synem jedynym!

Dla złości ludu swojego
Widziała tak zmęczonego
Jezusa Syna swojego.

Widziała kochanka swego
Od wszystkich opuszczonego,
Gdy na krzyżu umierał.

Cna Matko! źródło miłości,
Niech czuję gwałt Twój żalosci,
Dozwól mi z Sobą płakać.

Spraw, by miłością gorzało
Serce me, dając się cało
Bogu swemu w przysługi.

Święta Matko! dopuść na mnie,
Niech ran Syna Twego znamie
Mam na sercu wyryte.

Twego Syna zranionego,
Tak bardzo dla mnie zbitego
Ze mną mękę podzielaj.

Niech z Tobą płacząc rzewliwie,
Patrząc na krzyż żałośliwie
Dokąd duch z ciałem żyje.

Pragnę stać pod krzyżem z Tobą,
Dzielić się z Twoją osobą,
Tak mocnym smutkiem Twym.

Ze wszech panien Panno zacna,
Bądź, proszę Cię, na mnie baczna,
Dozwól mi z Sobą płakać.

Niech gorzką śmierć Pańską noszę,
Krzyż i rany Jego proszę.
Niech na sercu wyrażam!

Niech mnie zrania rany Jego,
Niech znam moc krzyża świętego
Przez miłość Chrystusową.

Jego zaszczyt niech mam w sobie,
 Pośrednictwo Panno w Tobie,
 Niechaj mam dnia sądnego!
 Niech mnie ten krzyż Pański broni,
 Śmierć Chrystusowa ochroni,
 Niech wspiera łaska Jego!
 Kiedy ciało pójdzie w ziemię;
 Niech dusza, niebieskie plemię,
 Wiecznej chwały nie traci. Amen.

P I E Ś Ń

do N. M. Panny za dusze w czyscu będące.

Przez czyscowe upalenia,
 Którzy znoszą mąk cierpienia
 Łzy leją bez pocieszenia,
 Zebrzą Twego uzalenia — o Marya!
 Tyś źródło grzechy czyszczące,
 Wszystkim zdrowie przynoszące,
 Posilaj umierające,
 Ratuj męki ponoszące — o Marya!
 Ku Tobie zmarli wzdychają,
 W Tobie ufność pokładają;
 Niech twarz macierzyńską znają,
 Niech przez Cię nieba dostają — o Marya!
 Także do nieba stworzony,
 Więzien z czysca uwolniony,
 Pragnie przez Cię bydz puszczony
 Zwięzienia w niebieskie strony — o Marya!

Sprawiedliwych oświecenie,
 Nadziejo, gzesznych zmocnienie,
 Niech na Twoje przyczynienie
 Gasną czyscowe płomienie — o Marya!
 Twe zasługi, Twe przyczyny,
 Popłaciwszy grzechów winy,
 Niech prowadzą ludzkie syny
 Z męk do niebieskiej krainy — o Marya!
 Amen.

P I E Ś Ń

przy zakończeniu jakiegokolwiek Nabożeństwa.

Chwała bądź Bogu, w Trójcy jednemu,
 Ojcu, Synowi, Duchowi Świętemu,
 Temu, który jest w osobach trojaki,
 W Bóstwie jednaki!

A kiedy przyjdzie ostatnia godzina
 Uproś nam łaski u swojego Syna,
 I żał za grzechy, bez zmyzy poczęta
 Panienko święta!

A ci, którzy już dni swoje skończyli,
 I ten straszliwy termin odprawili,
 Niech mają pokój-pokój pożądany,
 Jezu kochany! Amen.

PIEŚŃ PORANNA.

Kiedy ranne wstają zorze,
Tobie ziemia, Tobie morze,
Tobie śpiewa żywioł wszelki,
Bądź pochwalon Boże wielki!

A człowiek, który bez miary,
Obsypany twemi dary,
Coś go stworzył i ocalił,
A czemużby Cię nie chwalił?

Ledwie oczy przetrzeć zdołam,
Wnet do mego Pana wołam,
Do mego Boga na niebie,
I szukam go koło siebie.

Wielu snem śmierci upadli,
Co się wczora spać pokładli
My się jeszcze obudzili,
Byśmy Cię Boże chwalili.

PIEŚŃ WIECZORNA.

Wszystkie nasze dzienne sprawy,
Przyjm litośnie Boże prawy,
A gdy będziem zasypiali,
Niech Cię nawet sen nasz chwali.

Twoje oczy obrócone,
Dzień i noc patrzą w tę stronę,
Gdzie niedoleżność człowieka,
Twojego ratunku czeka.

Odwracaj nocne przygody,
Od wszelakięj broń nas szkody,
Miej nas wiecznie w Twojej pieczy,
Stróżu, i sędzio człowieczy.

TE DEUM.

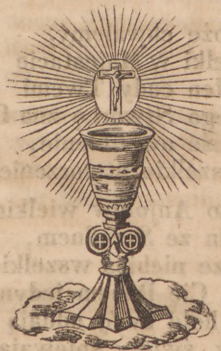
Ciebie Boże chwalemy,
Panie wielki w Majestacie
Świat pełen cudy Twemi
Jako swego Stwórcę zna Cię,
Tobie cześć uwielbienie,
Niesie wszelkie stworzenie.

Wojsko Aniołów wielkie,
Herubin ze Serafinem,
I władze niebios wszelkie
Zowią Cię Panem jedynym
Tobie hold swój oddają
Święty, święty śpiewają.

Święty zastępów Panie,
Święty co władasz światami,
Święte Twe panowanie

Ziemia tysiąc językami
Bez przestanku wysławia,
I wszędzie Cię objawia.

Apostołów cne grono,
Sliczny szereg proroków,
Przez których nam głoszone,
Ustawy wiecznych wyroków,
Męczenników tłum krwawy,
Brzmi odgłosem Twej sławy.

REJESTR.

	stron.
Kalendarz.	1
Modlitwy — poranne	7
— wieczorne	15
— w rocznicę Narodzenia Pańskiego na dzień trzech Króli	20
— w rocznicę śmierci Zhawiciela	25
— w rocznicę Zmartwychwstania	31
— na dzień Wniebowstąpienia	35
— na dzień zstania Ducha ś.	39
— na dzień Bożego Ciała	44
— w rocznicę narodzenia N. P. Maryi	49
— na dzień Niepokalanego poczęcia	52
— w rocznicę oczyszczenia	55
— w rocznicę zwiastowania	61
— w rocznicę wniebowzięcia	64
— przy przyjęciu Sakramentu pokuty	69
— przed Komunią ś.	119
— po Komunii ś.	126
Sposób słuchania Mszy ś.	138
Modlitwy — pod czas Mszy ś.	155
— dzieci za rodziców żyjących	178
— dzieci za rodziców już umarłych	182
— za Kościół święty	184
— za Ojca ś. i stan duchowny	192
— o pokój	196
Litania do Najś. Maryi Panny	9
— do Pana Jezusa	134
— do wszystkich świętych	112
Siedm psalmów pokutnych	97
Sposób śpiewania Mszy ś. — Kyrie ojcze łaskawy	201
— — — — — Tu przed Tobą	212
— — — — — Na stopniach	217
— — — — — Nieszpór	221
Processya w dzień Zaduszny	225

	stron.
Pieśń — Kto się w opiekę	13
— Przed oczy Twoje	95
— Boże w dobroci	232
— Do Ciebie Panie!	233
— Straszliwego Majestatu	234
— U drzwi Twoich	235
— Twoja cześć chwała	236
— O przynajświętsza Hostya	237
— Przed tak wielkim Sakramentem	238
— Święty Boże	239
— Królu Nieba	209
— Rex christe	239
— Przyjdź Duchu	203
— W złobie leży	241
— Anioł pasterzom	243
— Niepojęte dary	206
— Wisi na krzyżu	244
— Rozmyślajmy dziś	245
— O duszo wszelka nabożna	247
— Krzyżu święty	248
— Zawitaj ukrzyżowany	253
— Już Chrystus życie zakończył	254
— Jezu Chryste Panie miły	210
— Wesoly nam dzień	255
— Chrystus Zmartwychwstan	204
— Bądź pozdrowiona Panienko Marya	257
— Witaj święta	258
— O gospodzie uwielbiona	260
— Gwiazdo morza	261
— O Maryo! Tyś bez skazy	204
— Stała Matka boleściwa	262
— Przez czyscowe upalenia	264
— Chwała bądź Bogu	265
— Kiedy ranne wstają zorze	266
— Wszystkie nasze dzienne sprawy	—
— Te Deum	267

376
346

Biblioteka
Główna
UMK Toruń

376

Biblioteka Główna UMK

300044418207